

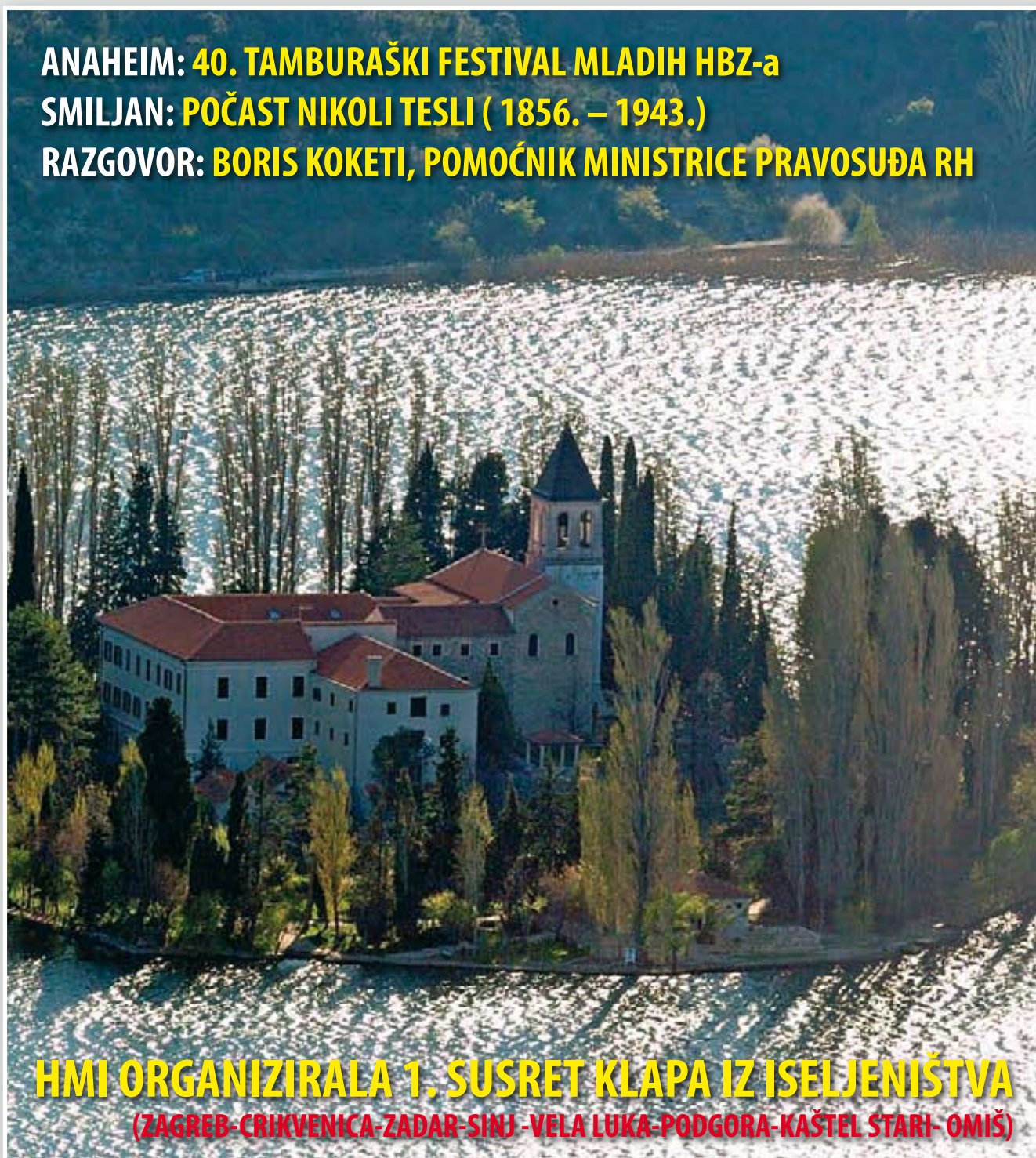

MATIĆA

ANAHEIM: 40. TAMBURAŠKI FESTIVAL MLADIH HBZ-a

SMILJAN: POČAST NIKOLI TESLI (1856. – 1943.)

RAZGOVOR: BORIS KOKETI, POMOĆNIK MINISTRICE PRAVOSUĐA RH

HMI ORGANIZIRALA 1. SUSRET KLAPA IZ ISELJENIŠTVA
(ZAGREB-CRIKVENICA-ZADAR-SINJ-VELA LUKA-PODGORA-KAŠTEL STARI-OMIŠ)

Ovaj tekst moram početi velikim pohvalama koje stižu sa svih strana projektu HMI-a, prvom Susretu iseljeničkih klapa, koji je počeo svečanim koncertom u dvorani "Vatroslav Lisinski" 24. lipnja u Zagrebu i završio nastupom na jubilarnom, 40. omiškom Festivalu klapa 2. srpnja. Trebalo je vidjeti koliko se osjećaja slilo u tu harmoniju domovinske i iseljene Hrvatske, u taj čvrsti zagrljaj preko svih mora i oceana. Izuzetan uspjeh Festivala zajamčio mu je budućnost, vjerojatno za dvije godine. Svakako treba pohvaliti malu, ali izuzetno požrtvovnu ekipu naših djelatnica koje su ovaj veliki i zahtjevan projekt dovele do tako uspješnog ostvarenja. Više o turneji u ovome broju *Matice*. Dok ovo čitate, u Zadru traju 1. Hrvatske svjetske igre, u organizaciji Hrvatskoga svjetskog kongresa i uz sudjelovanje HMI-a, na kojima sudjeluje oko tisuću športaša iz cijeloga svijeta. Dakle, svjedočimo dvama zaista velikim projektima za iseljenu Hrvatsku. Osim toga, HMI provodi niz svojih tradicionalnih ljetnih programa, od škole folklora, kazališta, jezika do ECCO TASK FORCE, gdje će na stotine Hrvata i njihovih potomaka iz iseljeništa i susjednih zemalja moći osvježiti i obogatiti svoju kulturnu baštinu na izvoristu. U procesu trajnog otvaranja HMI-a prema iseljenoj Hrvatskoj ovih je dana u SAD-u, na poziv HBZ-a, boravila ravnateljica prof. Katarina Fuček i član Upravnog odbora dr. Ljubomir Antić.

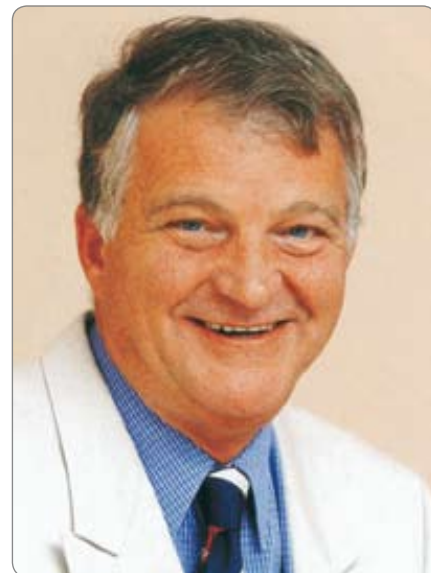
Inače, u Hrvatskoj se i ove godine bilježi rast broja turista, a pred nama je još dugo toplo ljeto, kako predviđaju meteorolozi. Strani su mediji, pa i oni najugledniji, puni pohvala za Hrvatsku kao najkvalitetnije turističko odredište. Zanimljiv je ohrabrujući statistički podatak da je prvi put zabilježen veći broj povratka hrvatskih državljana u Hrvatsku od odlazaka iz nje. I o tome više u ovom broju *Matice*.

Nedavno sam bio pozvan na 150. obljetnicu župe Sv. Ivana Krstitelja u Uzdolu (BiH). Bilo je prekrasno proveći nekoliko dana u tom još uvijek izvornom hrvatskom kraju, osjetiti to domoljublje, daleko od kozmopolitskog globalizma koji sve više prevladava Lijepom našom. Nakon ispuhanoga hrvatskog balona na SP-u u nogometu osmi-jeh na lice vraćaju naši znanstvenici, inovatori, umjetnici, pisci, koji gotovo danomice osvajaju nagrade diljem svijeta. Pogotovo se veselimo tomu što je uglavnom riječ o mladim ljudima, samo da ih mi uspijemo zadržati ovdje. Govoreći o znanstvenicima, hrvatska je Vlada ovu godinu proglasila Godinom Nikole Tesle u prigodi 150. obljetnice njegova rođenja pa se u povodu toga u Hrvatskoj održava niz manifestacija. Više o jednoj od njih u ovome broju *Matice*, kao i nova rubrika za naše umirovljene građane koju uređuje prof. Stanka Pavuna. Slobodno pišite ako vam je potreban praktičan savjet na tu temu, a ne zaboravite da je HMI nedavno uspostavila Informacijski centar za iseljenišтво, u kojemu možete dobiti opće savjete i kontakte u Hrvatskoj. I kao što to obično biva u ovo doba godine, idući broj *Matice* izlazi tek u rujnu, dakle, dvobroj za kolovoz i rujna. Dotle, želim vam ugodno druženje s našim i vašim listom, jer tako smo si uvijek bliži.

Urednik

I must open this text with the considerable acclaim coming from all corners for a CHF project, the first festival of emigrant *a capella* "klapa" vocal groups, which kicked off in Zagreb with June 24 gala concert at the Vatroslav Lisinski Concert Hall and closed with appearance on July 2 at the jubilee 40th Omiš Klapa Festival. It was really worth seeing the amount of emotion present in the harmony of homeland and emigrant Croatia created there, in a firm embrace that spanned the seas and oceans. The festival's exceptional success has guaranteed it a future, likely in two years time. Congratulations certainly and deservedly go to the small but exceptionally dedicated team of our CHF colleagues that carried this large-scale and demanding project to its very successful realisation. Read more about the tour in this issue of *Matica* magazine. As you read this foreword the 1st Croatia World Games are underway in Zadar, organised by the Croatian World Congress, with the collaboration of the CHF, and pooling about a thousand athletes from around the world. We are, then, witnessing two genuinely far-reaching projects for emigrant Croatia. Along with this, the CHF is running its traditional summer programs, from its schools of folklore, theatre and language to the ECO TASK FORCE where hundreds of Croatians and their descendants from the emigrant communities and from neighbouring countries will have an opportunity to refresh and enrich their cultural heritage at its source. In the process of permanently opening the CHF towards emigrant Croatia, CHF Director Katarina Fuček and Ljubomir Antić, a member of the CHF Board of Governors, were in the USA these days at the invitation of the Croatian Fraternal Union.

Croatia is again this year recording a rise in the number of tourist arrivals, and we've a long hot summer still ahead of us according to our meteorologists' forecasts. The foreign media, including the most eminent ones, are full of praise for Croatia as the top tourist destination. An interesting and encouraging statistical detail is that for the first time a greater number of Croatians returning to Croatia has been recorded than those leaving the country. More on that too in this issue of *Matica*. I was recently invited to attend the 150th anniversary of St. John the Baptist parish in Uzdol (Bosnia & Herzegovina). It was wonderful to spend a few days in that still authentic Croatian region, to feel that patriotism, far from the cosmopolitan globalism that is taking hold all the more of Our Beautiful Homeland. After Croatia's balloon was deflated at soccer's World Cup, our scientists, innovators, artists and writers put the smile back on our faces, winning awards around the world almost daily. A particular reason for joy is that these are mostly young people; the challenge now is to keep them here. Speaking of researchers, Croatian Government has declared this to be the year of Nikola Tesla, being the 150th anniversary of his birth, and a series of events are being staged around the country on the occasion. Read more on one of these in this issue of *Matica*, and also a new column for our pensioners edited by Stanka Pavuna. Feel free to write us if you need some practical advice on the subject, and don't forget that the CHF has recently set up an Emigrant Information Centre where you can get general information and contacts in Croatia. And, as is usual this time of the year, the next issue of *Matica* will be out in September, a bi-monthly issue then, for August and September. Until then I wish you pleasant reading of your and our magazine, because that's what always brings us closer.

The Editor

mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

GODIŠTE LVI
Broj 7/2006

RAVNATELJICA HMI
Katarina Fuček

GLAVNI UREDNIK
Nenad Zakarija

POMOĆNICA GLAVNOG UREDNIKA
Diana Šimurina-Šoufek

LEKTOR
Tomislav Salopek

UREDNIŠTVO
novinarke: Željka Lešić, Ivana Rora,
Vesna Kukavica
urednik rubrike "U potrazi za korijenima":
Hrvoje Salopek
tajnica: Snježana Radoš

Zagreb, Trg Stjepana Radića 3
pp 241

10002 Zagreb, Hrvatska
Telefon: +385 (1) 6115-116
Telefax: +385 (1) 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr
Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA
(zračnom poštom)
SAD 40 USD, Kanada 55 CAD,
Australija 55 AUD, Novi Zeland 40 USD,
Južna Afrika 40 USD, Južna Amerika 40 USD
(običnom poštom)
Zemlje EU 25 EUR, Hrvatska 100 KN

DEVIZNI RAČUN BROJ:
702000-VAL-9100000-132344-273
kod Privredne banke Zagreb, Račkog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA:
2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

DIZAJN I PRIPREMA:
Krunoslav Vilček, Zagreb

TISAK:
Stega, Zagreb

str. 32

Svečani koncert klapa u KD "Lisinski"

HMI U SVIJETU I DOMOVINI

- 32 Svečani zagrebački koncert Susreta klapa
Sudionici 1. susreta klapa u razgledu
grada
- 34 Turneja sudionika Susreta klapa
- 31 Matičin natječaj "Zlatna ribica"
- 8 Odjeci seminara Stvaranje kazališta na
Braču
- 62 Etnoglazbena radionica u Grožnju

U POTRAZI ZA KORIJENIMA

- 17 Rodoslovne crtice o Prlendama

HRVATI U SVIJETU

- 47 Zvonimir Hačko, dirigent iz SAD-a
- 29 Donacija Karla Mirtha NSK-u
- 15 Hrvati u Slovačkoj
- 14 Posjet izaslanstva HNV-a Zagrebu
- 12 Mirjan Damaška, redoviti profesor Sveu-
čilišta Yale
- 11 Priprema se fotomonografija o Moliseu
- 52 Dovršenje spomen-središta Bleiburg
- 9 Tjedan Hrvatske u Argentini
- 6 Nagrada fraternalistu Michaelu Stivoricu
- 4 40. tamburaški festival mladih HBZ- a u
Kaliforniji

CRKVA U HRVATA

- 50 Mons. Martin Vidović, apostolski nuncij
u Bjelorusiji
- 49 33. hrvatsko hodočašće u Altötting

IZDAVAŠTVO, OBRAZOVANJE, UMJETNOST, KULTURA

- 46 Knjiga HKM iz Astorije, New York
- 43 Nove knjige religiozne tematike
- 42 8. haiku – dan – Dubravko Ivančan,
Krapina
- 30 Pulska kulturno ljeto
- 40 Slikar Botteri u Radobouju
- 54 Izložba "Dobro mi došao prijatelj – Viki
Glovacki"
- 10 Knjiga "4 gospodara" pisca E. Mimice
Barassija

HRVATI U BiH

- 28 Godišnjak "Suza dolinska"
- 27 Predstavljena hrvatska književnost BiH
u 100 knjiga
- 24 150. obljetnica župe Uzdo
- 53 Nadati se protiv svake nade

BAŠTINA

- 37 Izložba Vilin konjic
- 21 Inspiracija iz priča Zorice Kolarević

PUTOPIJ

- 38 Krka – rijeka hrvatskih kraljeva

GOSPODARSTVO

- 20 Boris Mikšić, dobitnik nagrade Cropak
2006.

ZEMLJIŠNO-KNJIŽNI I KATASTARSKI SUSTAV

- 18 Boris Koketi, pomoćnik ministric prae-
vosuđa

OBILJETNICE

- 45 Deveta obljetnica smrti pjesnika Vinka
Nikolića
- 44 Dvadeset godina izlaženja godišnjaka
"Mostovi"

AKTUALNOSTI/DOGAĐANJA

- 7 Počast Nikoli Tesli
- 26 "Ramski susreti" u Tovarniku

HUMANOST NA DJELU

- 23 Školovanje mladih: Dorin most dobrote

UMIROVLJENICI

- 22 Život u domu

ŠPORT

- 63 Grand Slam turnir u Wimbledonu
- 64 Završeno 18. svjetsko nogometno prven-
stvo
- 66 Mjesečni pregled hrvatskoga športa

Američki čuvari hrvatske baštine

Veliki jubilej Festival slavi u 112. godini uspješnoga djelovanja Hrvatske bratske zajednice, koja u okviru svoje Kulturne federacije mladih, tj. CFU Junior Cultural Federation, okuplja na stotine tisuća mladih hrvatskog podrijetla, koji djeluju u 44 tamburaška zbora diljem Amerike.

Sudionici Festivala s predsjednikom HBZ-a Luketichem u Disneylandu

Jubilarni, 40. tamburaški festival mladih Hrvatske bratske zajednice okupio je više od 700 izvođača, mahom druge, treće i daljnje generacije potomaka hrvatskih iseljenika iz Sjedinjenih Američkih Država i Kanade, članova Hrvatske bratske zajednice, koji su odjeveni u hrvatske narodne nošnje izveli izvorne pjesme i plesove te uspješnice naše tamburaške glazbe na pozornici dvorane Pacific hotela Hilton u Anaheimu u Kaliforniji od 7. do 9. srpnja 2006.

Napisala: **Vesna Kukavica**

Mladi američki i kanadski Hrvati na svečanom otvorenju Festivala pjevaju *Lijepu našu*, *The Star Spangled Banner* i *O Canada!*, hrvatsku i kanadsku himnu pokazujući javnosti kako su baštinici i promicatelji hrvatske kulture, kao i kulturā svoje nove domovine, unatoč činjenici da u većini ne govore jezikom svojih djedova. Tako je počeo trodnevni 40th Annual Croatian Fraternal Union Junior Tamburitza Festival u organizaciji Kulturne federacije mladih HBZ-a, kojemu je prethodila sjajna svirka tamburaškog sastava Braća Yeseta iz Los Angelesa. Nastupio

je 21 ansambl pred brojnim uzvanicima, zajedničarima i njihovim prijateljima sa svih strana sjevernoameričkog kontinenta. Skup je pozdravila gospođa Joan Kutz, predsjednica Kulturne federacije mladih HBZ-a, a blagoslov je izrekao velečasni Donald Grasha iz kanadske crkve sv. Luke iz Temple Cityja.

Nazočne je u ime Vlade Republike Hrvatske pozdravila ravnateljica Hrvatske matice iseljenika gospođa Katarina Fuček, čestajući izvođačima i čelnicima Zajednice visoki jubilej i zaželjevši im mnogo uspjeha u njegovanju hrvatskoga kulturnog identiteta.

Vlada Republike Hrvatske, cijeneći važnost i izniman doprinos Hrvatske bratske zajednice čuvanju i razvoju kulturnih tradicija putem povezivanja svojih članova, posebice mladih, sa starom domovinom Hrvatskom, te prepoznajući vrijednost njihova velikog jubileja pridružila se čestitarima i uputila im dar - komplet narodnih nošnji karlovačkog Pokuplja.

- Zahvaljujem HBZ-u što je tijekom proteklih četrdeset godina ulagala velik trud u stvaranje folklornih skupina mladih širom SAD-a i susjedne Kanade, poticala njihov rad i napredovanje, posebice njihovu ljubav prema hrvatskom folkloru, zvucima tamburice, starinskoj pjesmi i nošnjama, narodnome plesu i svemu što čini tradicijsku kulturu Hrvatske. Svjesna činjenice kako je iznimno teško okupljati i motivirati mlade za rad u hrvatskim folklornim skupinama u uvjetima druge kulture i jezika, još više cijenim vaš predan i ustrajan rad i uspjehe koje ste postigli, kazala je ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček. Čestitke sudionicima uputio je i hrvatski generalni konzul u Los Angelesu gospodin Ante Barbir. Govoreći na svečanosti otvorenja Festivala, glavni predsjednik Zajednice Bernard M. Luketich, ponosno je istaknuo kako je Festival od utemeljenja godine 1967. zadržao interes naraštaja djece za hrvatsku glazbenu kulturu unatoč drastično promijenjenim društvenim značajkama američkoga visokorazvijenog društva. - Na veliko iznenađenje dosegli smo točku u našoj uspješnoj festivalskoj priči u kojoj na ovom, jubilaranom 40. festivalu gledamo djecu čiji su roditelji bili članovi omla-

dinskih zborova i godinama nastupali na tamburaškim festivalima. To je neprocjenjivo vrijedno blago bratstva naše Zajednice te hrvatskog naslijeđa koje ćemo nastaviti i dalje njegovati, rekao je Luketich. Iako HBZ u saveznoj državi Kaliforniji, u kojoj Hrvati žive još od doba *zlatne groznice*, ima 20 odsjeka, Festival se održava drugi put u povijesti tamburaškog pokreta među mladim američkim Hrvatima na zapadu SAD-a (Seattle, 1990.), i to u gradu koji je nacionalno zabavno središte planetarno poznato po Disneylandu. Većina tamburaških zborova, naime, pretežito djeluje istočno od Mississippija pa je putovanje u daleki Anaheim poticajna nagrada djeci, roditeljima i voditeljima zborova za marljivo cjelogodišnje vježbanje hrvatskih pjesama i plesova, gdje su uz čari magičnog Disneyeva kraljevstva bili u prigodi tražiti hollywoodske zvijezde u poznatom Tinseltownu tek nekoliko milja dalje od festivalske pozornice u Hilton hotelu.

Veliki jubilej Festival slavi u 112. godini uspješna djelovanja Hrvatske bratske zajednice, koja u okviru svoje Kulturne federacije mladih, tj. CFU Junior Cultural Federation, okuplja na stotine tisuća mladih hrvatskog podrijetla, koji djeluju u 44 tamburaška zbora diljem Amerike.

Na 40. tamburaškom festivalu mladih, prema pravilima Kulturne federacije mladih HBZ-a, po 12 minuta nastupili su ovi zborovi: 1. St. George Junior Tamburitans (Cokeburg, PA); 2. Croatian Strings Junior Tamburitans (Northwest, Indiana); 3. Rankin Junior Tam-

buritans (Rankin, PA); 4. Silver Strings Junior Tamburitans (Miiwaukee, WI); 5. Milwaukee CFU Junior Tamburitans (Milwaukee, WI); 6. Okolica / Okolitza Junior Tamburitans (Pueblo, CO); 7. American-Croatian Waukegan Junior Tamburitans (Waukegan, IL); 8. Sacred Heart Junior Tamburitans (McKeesport, PA); 9. Sloboda Junior Tamburitans (Chicago, IL); 10. Seattle Junior Tamburitans (Seattle, WA); 11. Cleveland Junior Tamburitans (Cleveland, OH); 12. Folklore Ensemble Hrvatski tanac (Pittsburgh, PA); 13. St. Anthony's Tamburitza and Kolo Club "Croatia" (Los Angeles, CA); 14. Folklore Ensambl Croatia (Mississauga, ON); 15. Jadran Junior Tamburitans (Aliquippa, PA); 16. Trafford Junior Tamburitans (North Huntingdon, PA); 17. South Hills Junior Tamburitans (Pittsburgh, PA); 18. Ambridge Junior Tamburitans (Ambridge, PA); 19. St. Mary's Junior Tamburitans (Sault Ste. Marie, ON); 20. Happy Strings Junior Tamburitans (Madison, IL) i 21. Amencan-Zagreb Junior Tamburitans (Cleveland, OH).

U finalu Festivala uz ovacije sudionika i mnogobrojne publike nastupili su svi glazbeni direktori, njihovi pomoćnici i koreografi, kojima je ravnao počasni gostujući dirigent jubilarnog Festivala 2006. Dan Kochis, koji djeluje kao pomoćni direktor Omladinskog tamburaškog zbora Sv. Juraj u Cokeburgu (PA), a publici ga je predstavio Michael Krizmanich, upravitelj športa i prosvjete Hrvatske bratske zajednice. ■

Franzmeier Leadership za Michaela Stivorica

Aktivisti fraternalističkih društava Nacionalnoga bratskog kongresa Amerike, koji povezuje 10 milijuna ljudi, darovali su lani bližnjima otprilike 90 milijuna dobrovoljnih sati rada u projektima solidarnosti, pa možemo biti ponosni što je nagrada *Franzmeier Leadership* pripala uglednomu hrvatskom fraternalistu Michaelu Stivoricu

Najuspješniji hrvatski fraternalist u Americi Michael Stivoric osvojio je nedavno američku nacionalnu nagradu *Franzmeier Leadership* za iznimno visoku socijalnu osjetljivost i volontersko djelovanje u fraternalističkim udrugama pune 44 godine, točnije od godine 1959., otkada je kao sedamnaestogodišnjak emigrirao s obitelji i brojnim sunarodnjacima iz Hrvatske u Kanadu. Gospodinu Stivoricu i njegovim suradnicima hrvatski narod u domovini duguje iskrenu zahvalnost za veliku materijalnu i moralnu pomoć tijekom Domovinskog obrambenog rata 1991. – 1995. Naime, bivšemu predsjedniku Nacionalnog bratskog kongresa Amerike (The National Fraternal Congress of America's - NFCA) Michaelu Stivoricu nagrada *Franzmeier Leadership* dodijeljena je 26. travnja ove godine u Oak Brooku (Illinois) na svečanom prijmu Dobrovoljaca 2006., koju dodjeljuje Volonterski centar Milwaukeeja (Volunteer Center of Greater Milwaukee). Stivoric je aktualni potpredsjednik Fraternal Operations at Catholic Knights u Milwaukeeju (Wisconsin). Taj vitez solidarnosti obnaša i dužnost predsjednika *Join Hands Day*, tj. nacionalnog dana uzajamne pomoći koji povezuje mlade i stare u dobrovoljnom radu u vlastitim životnim sredinama, čiji je Stivoric jedan od osnivača. *Dan spojimo ruke* postao je popularan dan, osobito u području Milwaukeeja, gdje je partnerstvo Volonterskog centra s lokalnim društvima za uzajamnu pomoć iznimno učinkovito, o čemu zorno svjedoči nacionalna nagrada.

- NFCA čestita Michaelu Stivoricu na dobivanju te ugledne nagrade. Svojom ljubaznošću i suosjećanjem Mike utjelov-

ljuje bit bratstva. Njegova uključenost u bratske i dobrotvorne aktivnosti svijetli je primjer drugima. On je istinski pobornik bratstva, rekao je predsjednik i glavni direktor NFCA-a Frederick H. Grubbe. Laureat Stivoric počeo je dragovoljno raditi prije 44 godine kao lokalni službenik za smještaj doseljenika pri Hrvatskoj bratskoj zajednici. Godine 1972. preuzeo je dužnost u sjedištu Hrvatske bratske zajednice u Pittsburghu (Pennsylvania), te se ondje intenzivno uključio u promicanje voluntarizma tijekom idućih 10 godina. Stivoric je djelovao kao predsjednik Hrvatskog centra i Bratskih društava s područja Pittsburgha, kao i njegova lokalnog sjedišta. U humanitarnom je djelovanju skupio, primjerice, tisuće dolara za pomoć dječjoj bolnici u Pittsburghu. Deset godina poslije, točnije, 1982., on se odselio u Milwaukee kako bi se pridružio Katoličkim vitezovima. Stivoric je bio aktivan u Upravnom odboru Dobrovoljačkog centra, te u Upravnom odboru za prodaju i marketing, a trenutačno obnaša dužnost predsjednika Upravnog odbora

organizacije Waukesha County Block Grant. U okviru Hrvatske zajednice Milwaukeeja Stivoric je mnogo sati dobrovoljačkog rada posvetio promicanju hrvatske kulture. Tijekom Domovinskog rata u suradnji s udruženjem CorpCare sakupio je novac i organizirao otpremu odjeće ratnim prognanicima i izbjeglicama u domovini Hrvatskoj u vrijednosti od milijun dolara. Nagrada *Franzmeier Leadership* dodjeljuje se u znak sjećanja na Rona Franzmeiera, koji je bio član Upravnog odbora Dobrovoljačkog centra. Primatelj te nagrade mora u svojim dobrovoljačkim aktivnostima pokazati izuzetno suosjećanje i viziju. U krovnoj organizaciji NFCA, jednoj od najvećih američkih mreža koja predstavlja gotovo 10 milijuna ljudi, znano je ime Michaela Stivorica. Aktivisti bratskih društava darovali su lani otprilike 90 milijuna dobrovoljnih sati rada u projektima pomoći unutar zajednice, pa možemo biti ponosni što je nagrada *Franzmeier Leadership* pripala uglednomu hrvatskom fraternalistu Michaelu Stivoricu. ■

Sjedište HBZ-a u Pittsburghu

Počast čovjeku koji je osvijetlio svijet

Najvažniji, među više od 700 Teslinih patenata, su: asinkroni generator, električni prijenos energije, sustav razdiobe električne energije, ispravljač izmjenične struje, električni dinamo stroj

Spomenik Nikoli Tesli ispred rodne kuće u Smiljanu

Premijer Ivo Sanader, predsjednik Sabora Vladimir Šeks, predsjednik RH Stjepan Mesić, predsjednik Srbije Boris Tadić i potpredsjednik Sabora Luka Bebić na otvorenju

Memorijalni centar Nikole Tesle otvoren je velikom svečanošću u rodnom mjestu genijalnog znanstvenika na 150. obljetnicu njegovog rođenja 10. srpnja 2006. Centar u slavu velikana iz Smiljana obnovljen je u rekordnom roku, u svega 55 dana, a otvorili su ga hrvatski predsjednik Stjepan Mesić, premijer Ivo Sanader i predsjednik Sabora Vladimir Šeks, u nazočnosti srpskog predsjednika Borisa Tadića i brojnih uzvanika među kojima su bili predstavnici vjerskih zajednica, diplomatskog zbora, gradskih i županijskih vlasti, te posebni izaslanik američkog predsjednika Robert Bratke, novi veleposlanik SAD-a u Hrvatskoj. Obnovljena je Teslina rodna kuća, te crkva Sv. Petra i Pavla, u kojoj je kao pravoslavni svećenik službovao njegov otac Milutin. Brojni govornici nisu štedjeli riječi zahvale za sve čime je taj veliki genije zadužio čovječanstvo, poručujući da mu se hrvatska država monumentalnim centrom odužuje za svu ostavštinu, ali i vrijeme u kojem je nepravедно bio zaboravljen. Premijer Ivo Sanader podsjetio je i na to da su mu mnogi kralji ideje i izume, ali je on sam rekao da će budućnost dati najbolju ocjenu o svima. "Budućnost je rekla da je Nikola Tesla jedan od najvećih ljudi koje je ljudski rod dao. I zato smo ponosni mi u Hrvatskoj što zajedno sa Srbijom, SAD-om i drugim zemljama, s kojima je Tesla imao veze, dijelimo ovo slavlje", poručio je premijer Sanader. Podsjetivši na veliku i ovih dana rado citiranu Teslinu rečenicu kako se ponosi svojim srpskim rodom i hrvatskom domovinom, premijer je pozvao sve da na tim temeljima nastave graditi društvo tolerancije i dijaloga. Hrvatski predsjednik Stjepan Mesić istakao je kako svi od Tesle možemo naučiti kako ne treba zaboravljati ni svoje porijeklo, ni zavičaj. "Teslina životna filozofija sažeta u njegovom ponosu srpskim rodom i hrvatskom domovinom najbolji je putokaz i za Hrvatsku, ali i za druge zemlje u regiji, u ujedinjenu Europu", zaključio je Mesić. Američki je veleposlanik Bradtke također iskazao ponos Teslom koji je najveći dio života i znanstvenog rada proživio u Americi, čiji su korijeni, kako je u pismu predsjedniku Mesiću ovim povodom rekao predsjednik Bush, u Hrvatskoj, Srbiji, ali i SAD-u. Bush je tada rekao, a Bradtke sada prenio, da Tesla nadilazi državne granice i nacionalne razlike. Pljesak odobravanja dobio je i srbijanski predsjednik Boris Tadić ističući Teslino opiranje uvlačenju u etničke sukobe na ovim prostorima.

Najvažniji, među više od 700 Teslinih patenata, su: asinkroni generator, električni prijenos energije, sustav razdiobe električne energije, ispravljač izmjenične struje, električni dinamo stroj.

U prigodi svečane obljetnice 150 godina od rođenja velikog znanstvenika, u Gospiću je potpredsjednica Vlade Jadranka Kossor otvorila Veleučilište nazvano njegovim imenom, a u rodnom Smiljanu postavljen mu je spomenik, rad akademskog kipara Mile Blaževića. ■

Napisala: **Vesna Kukavica**

HISTRIONI IZ ISELJENIŠTVA

Klasik hrvatske moderne Milan Begović zaokupio je pozornost ljubitelja dramske riječi iz iseljeničtva, koji su pohađali Seminar *Stvaranje kazališta* od 22. do 30. lipnja 2006. u Pučišćima na otoku Braču, među kojima su bili i polaznici od daleke Australije do susjedne Italije

Dodjela diploma
polaznicima Seminara

Javni sat Seminara *Stvaranje kazališta* Hrvatske matice iseljenika održan je 29. lipnja 2006. u nazočnosti brojne publike u atriju Palače Dešković, na kojem su djelomljivo izvedeni ulomci tragikomedije *Pustolov pred vratima* Milana Begovića. Seminar *Stvaranje kazališta* za voditeljice kazališnih, odnosno dramskih grupa koje djeluju u iseljeničtvu u organizaciji Hrvatske matice iseljenika održan je od 22. do 30. lipnja 2006. u Pučišćima na otoku Braču u prostorima Klesarske škole. Petnaestak polaznika iz Australije, Vojvodine, Slovenije, Italije i Makedonije, kao i Bosne i Hercegovine usvajalo je praktičnu i teorijsku nastavu voditeljice, poznate redateljice iz Zagreba Nine Kleflin. Predavanje *Kazalište kao medij razvitka hrvatskog kulturnog identiteta* na temelju naše dramske književnosti održala je Vesna Kukavica.

Tijekom sedmodnevnog učenja, polaznici su čuli mnogo korisnih savjeta i usvajali praktična znanja i scenske vještine, koje mogu lako primjenjivati u radu školskih dramskih grupa ili pak u djelovanju samostalnih kazališnih grupa

pri hrvatskim kulturnim centrima u svijetu.

- Članovima dramske grupe *Ivan Gundulić* iz Perth, u kojoj djelujem, prenijet ću sve glumačke vježbe jer sam pomno bilježila tijekom Seminara videokamerom i osobno iskusila rad s neizmerno poticajnom redateljicom Ninom Kleflin. Dio moje grupe iz Zapadne Australije već je prije sudjelovao u radu ovoga vrlo korisnog Matičinog kazališnog projekta. Naša se kazališna grupa posljednjih 25 godina afirmirala u australskome kulturnom okruženju izvođenjem klasika hrvatske dramske književnosti u režiji Ljerke Mužinić. Imali smo uspješnu turneju po Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini godine 1998. predstavom *Testament* Pere Budaka, koji nas je počastio svojom nazočnošću za vrijeme izvedbe u zagrebačkom kazalištu *Vidra*. Za nas je to bio velik događaj. Želimo ponovno prirediti turneju po domovini kako bi naši mlađi članovi, pripadnici druge iseljeničke generacije, stekli novo nadahnuće na izvoru svoga nacionalnog i kulturnog identiteta, kazala je Jadranka Ravlich iz Perth.

Seminar je osobito je koristio voditeljima kazališnih grupa koje djeluju

među hrvatskim autohtonim manjinama i našim zajednicama u Europi i koje rade u bilingvalnomu jezičnom okruženju, istaknula je članica Hrvatskog kulturnog društva Maja Antalašić iz Ljubljane. Seminar *Stvaranje kazališta* posebno je namijenjen kazalištarcima koji kazališnim izričajem žele upoznati elemente hrvatskoga kulturnog identiteta i razvijati kulturu govora hrvatskoga standardnog jezika te jezika i govora kojima se služe naše autohtone manjinske zajednice u europskim zemljama poput moliškohrvatskog jezika, komentirala je polaznica Daniela Quici iz Italije. Snaga toga Matičinog projekta jest u kazalištu kao mediju, jer je taj medij sinteza mnogih umjetnosti i nudi različite oblike kulturnoga djelovanja iseljenicima, komentirala je redateljica Nina Kleflin. Podjelu uloga u Begovićevu komadu redateljica Kleflin prilagodila je članovima grupe na posve poučan način, rekla je polaznica Branka Dačević iz HKPD-a *Jelačić* iz Novoga Sada. Kako su među polaznicima prevladavale žene, tako je glavna uloga Agneze iz *Pustolova pred vratima* podijeljena među pet polaznica. Slične situacije i mi imamo u našim društvima u zemljama u kojima djeluju kazališne grupe. Provođenje tog postupka scenski je zahtjevno, no mi smo to ovdje u Pučišćima svladale s radošću. S druge strane, vježbe diktacije bit će nam korisne u boljem učenju hrvatskoga standardnog jezika. Redateljica Nina Kleflin umije prenijeti sve slojeve karaktera i potaknuti glumačke sposobnosti u histrionima koji dolaze iz iseljeničtva, kazala je Suzana Talevski Novak iz Zajednice Hrvata u Makedoniji.

Na kraju izvedbe javnoga sata u Pučišćima voditeljica Matičina kazališnog projekta Nives Antoljak podijelila je polaznicima Potvrde o sudjelovanju i uspješnom usvajanju predviđenoga programa Seminara *Stvaranje kazališta*. ■

Napisala: **Vesna Kukavica**

U prestižnome izložbenom prostoru Centro Cultural Recoleta u Buenos Airesu u petak 16. lipnja 2006. otvorena je izložba "Split Marulićeva doba" Muzeja grada Splita. Izložba je organizirana u sklopu obilježavanja Dana državnosti RH i tim povodom organiziranog Tjedna Hrvatske u Buenos Airesu.

U listopadu 2005. u nekoliko argentinских gradova gostovalo je splitsko kulturno-športsko izaslanstvo koje su činili Muzej grada Splita, kipar Stanislav Bavčević i veterani NK Hajduk, a sve u organizaciji Hrvatske matice iseljenika – podružnice Split. Tom prigodom postavljene su, i darovane, Hrvatima u Argentini izložbe "Split Marulićeva doba" Muzeja grada Splita i Matičina izložba "Građevine od bračkog kamena u Splitu i svitu". Otvorenje izložbe proteklo je u svečanom ozračju uz brojnu publiku, a pratila ju je renesansna glazba koju je izvodio profesor klasične gitare i potomak doseljenika s Hvara gospodin Pablo Kovačević. Svim posjetiteljima predani su poklon-paketi (katalog izložbe i promidžbeni materijali Hrvatske turističke zajednice specijalno pripremljenim za ovu prigodu).

Izložba je uspješno organizirana zahvaljujući suradnji i pomoći voditeljice splitske podružnice Hrvatske matice iseljenika, potpori MVPEI RH (Uprave za međunarodnu kulturnu suradnju) i galerijskog centra Centro Cultural Recoleta u Buenos Airesu, a pod pokroviteljstvom grada Buenos Airesa, Ministarstva kulture Buenos Airesa i Hrvatskog veleposlanstva u argentinskom glavnom gradu. Veliku pomoć pri samoj organizaciji i predstavljanju ovoga važnog dijela hrvatske povijesti i kulture pružio je predstojnik Hrvatskog doma u Buenos Airesu Arsenu Petrošić.

Izložbu su govorima popratile veleposlanica RH u Buenos Airesu Mira Martinec i Renee Ivin, savjetnica VRH u Buenos Airesu, a moći će se razgledati do 3. srpnja 2006. Nakon toga je očekuju gostovanja i u drugim argentinskim gradovima. Obilježavanjem 500. obljetnice nastanka znamenite "Judite" Marka Marulića pružila se prigoda da Muzej grada Splita najprije hrvatskoj, zatim

Izložba "Split Marulićeva doba" u Buenos Airesu

Obilježavanjem 500. obljetnice nastanka znamenite "Judite" Marka Marulića pružila se prigoda da Muzej grada Splita najprije hrvatskoj, zatim talijanskoj, španjolskoj, čileanskoj, a sada i argentinskoj javnost prikaže dragocjenu renesansnu hrvatsku kulturnu baštinu nastalu u Splitu

talijanskoj, španjolskoj, čileanskoj, a sada i argentinskoj javnost prikaže dragocjenu renesansnu hrvatsku kulturnu baštinu nastalu u Splitu.

Izložbom je predstavljeno jedno od najburnijih razdoblja povijesti Splita, označeno mletačko-turskim ratovima, u kojima se rješavala i sudbina grada, ali i cijeloga hrvatskog naroda, jer se granica dviju sila upravo ovdje pomicala sad u korist Venecije sad Turske.

Marko Marulić (1450.-1524.) rodio se u vrijeme nepovoljnih vanjskopolitičkih prilika na balkanskom i mediteranskom prostoru. Glavna su mu obilježja bila mletačka ekspanzija duž istočnojadranske obale, te istodobno stalno napredovanje turskoga gospodstva prema zemljama zapadnoga dijela Balkanskog poluotoka. To razdoblje, vremenski, odgovara dobu kada je pomorac Ferdinand Magellan, kao prvi Europljanin, ugledao Argentinu i otkrio jedini prolaz između

dvaju najvećih oceana, četiri godine prije smrti Marka Marulića.

O važnosti Marulićeva djela u Argentini govori i činjenica da je časopis za kulturu "Studia Croatica" prije nekoliko godina cijeli jedan broj posvetio Marku Maruliću.

U sklopu događanja, od 19. do 25. lipnja, održava se i Tjedan hrvatskog kulinarstva uz izvođenje dalmatinske glazbe. U ekskluzivnom restoranu "Rond point" u Buenos Airesu dalmatinske gastronomske specijalitete predstaviti će osobno Zlatko Marinović iz splitskog restorana Nostromo uz pomoć i prezentaciju Hrvatske turističke zajednice. Restoran je predložila udruga Dalmatinski kuhar na čijem je čelu Miro Bogdanović, a koja promiče ideju očuvanja autohtone dalmatinske kuhinje.

U crkvi San Benito 25. lipnja nastupit će vokalne-instrumentalni duo Mihano-
vić-Salopek. ■

Napisi: **Branka Bezić Filipović**
i **Goran Borčić**

KNJIGA POKAJANJA

Dulje od stoljeća i pol više od stotinu pisaca hrvatske narodnosti stvara književna djela, dajući nezaobilazan doprinos čileanskoj književnoj baštini svojim hrvatskim senzibilitetom i snažnim literarnim jezikom.

Neki među njima stekli su slavu širom Južne Amerike, pa i izvan njezinih granica

Izdavačka kuća "Naklada Bošković" iz Splita objavila je četvrtu knjigu u nizu "Čileanski autori hrvatskog podrijetla", marnog prevoditelja Jerka Ljubetića. Nakon djela Nicolasa Mihovilovića Rajčevića ("Iz daleka zauvijek"), Juana Mihovilovića Hernádeza ("Njezine bose noge po snijegu") i Dominga Mihovilovića Tessiera ("Luka Milić kirurg"), hrvatskoj je književnoj javnosti predstavljen Eugenio Mimica Barassi s knjigom "4 gospodara", iza čijeg se naslova kriju četiri pripovijetke: "Kit u svitanje", "Dar za Coylemu", "Putujući kamen" i "Razbijena santa leda". Pripovijetkama je dodan nadahnuti esej prevoditelja Jerka Ljubetića: "Eugenio Mimica Barassi i njegova 4 gospodara".

Dulje od stoljeća i pol više od stotinu pisaca hrvatske narodnosti stvara književna djela, dajući nezaobilazan doprinos čileanskoj književnoj baštini svojim hrvatskim senzibilitetom i snažnim literarnim jezikom. Neki među njima stekli su slavu širom Južne Amerike, pa i izvan njezinih granica. Za svoj rad nagrađivani su najvišim priznanjima, uključujući i članstvo u nacionalnoj Akademiji znanosti i umjetnosti. Treba istaknuti i činjenicu da se u čileanske prostore naselio hrvatski iseljenički val potkraj XIX. st. iz Dalmacije, pretežito s otoka Brača. Ovi su ljudi stekli priznanja i uspjehe i u

ostalim područjima društvenog i gospodarskog života, tako da ih nalazimo kao biskupe, znanstvenike, profesore, vođe gospodarstvenike, ministre, kandidate za državne poglavare... Njihov je odnos prema matičnom narodu slijedio političku pragmatiku nove domovine, katkad nespretno iskazan u sferi etničke samobit-

nosti i etnonimskog određenja, ali uvijek izvorno hrvatski na razini osobnoga identifikacijskog koda baštinjenog u obiteljskoj memoriji i prijenosu sjećanja s naraštaja na naraštaj.

Eugenio Mimica Barassi pripada srednjem naraštaju suvremenih čileanskih književnika. Rodio se 1949. u Punta Arenasu, mjestu na dalekom jugu, pokraj Magellanova prolaza. Kako piše g. Ljubetić, "djetinjstvo je proveo u Ognjenoj zemlji, u gradiću Porveniru koji su osnovali hrvatski iseljenici iz Mimica kod Omiša. Pripada trećem naraštaju naših iseljenika u toj zemlji". Autor je većega broja književnih djela. Od 1990. dopisni je član čileanske Akademije. U nekim svojim djelima Mimica obrađuje i tematiku hrvatskog rasuća kojemu pripada, ali u knjizi koju predstavljamo nema Hrvata, bar ne neposredno. Oni su u ovoj knjizi duhovno kroz univerzalne etičke kršćanske vrijednosti, kao što su: ljubav za svakog čovjeka bez obzira na to kojem narodu, rasi ili staležu pripada, sućut, tolerancija, spremnost na suživot, poštovanje tuđih običaja, kulture i svjetonazora.

Prevodilac Ljubetić upoznaje nas i s hrvatsko-indijanskim dodirima na ovome prostoru. U

tom tužnom vremenu paradigmatično značenje ima sljedeći povijesni podatak:

"Bili su u stalnom kontaktu s njima (misli se na hrvatske useljenike i domicilno pučanstvo, nap. Đ. V.), domotkinje su im pospremale nastambe, nekima su nudili brakove, a kopač zlata Antonio Melecich (Miličić), koji je kasnije imao

stočnu farmu na otoku Nueva, blizu Rta Horna, posvojio je sirotana iz plemena Yagána, školovao ga pa taj José Miličić, koji je govorio hrvatski, *već četiri godine živi s Melecichem* (Miličićem), kako stoji u izvještaju ekspedicije čileanske ratne mornarice u svibnju 1902. Njegova žena, domorotkinja Rosa Yagán Miličić bit će posljednji član tog plemena”.

Mimica osjeća ne samo poštovanje prema kulturi domorodaca nego njihovu kulturu drži dijelom čileanske nacionalne baštine, kojoj i sam pripada. To osjećanje iskazao je riječima: *“Drago mi se osjećati kao karika. Pruža mi slobodu da budem kako jučer, tako i sutra”*. U toj, novoj duhovnoj kakvoći baština, mikrokozmos i makrokosmos istrijebljenih naroda nastavio je živjeti u dušama i djelima dobrih i kreativnih ljudi došlih iz daleka,

onih koji se nisu ogriješili o krv nedužnih, koji nisu provodili etničko čišćenje i holokaust o kojem se malo znade.

Mimicine pripovijetke iz života četriju indijanskih plemena koja su živjela u Ognjenoj zemlji ne odlikuju se tradicionalnim književnim zapletima, nego smirenim, gotovo sakralnim uvidom u svakodnevni život tih ljudi. Čitajući ovu knjigu, čitatelj mora shvatiti da ljudske vrijednosti ne određuju dosezi civilizacije, a napose ne razvoj ratne tehnike i strategije, već bogatstvo koje se krije u dušama. Domorodci koje opisuje Mimica imali su dušu bogatu ljubavlju i čežnjom, strahom i ushitima, nadama i beznađem, tugama i radostima. Oni koji su ih istrijebili imali su samo gramzivost, grubost, sebičnost, rasizam..., sve ono što im je mogao dati jedino gospodar Tame.

Mimičin je opis prirode nadahnut i biofilan. U tim trenutcima njegov prozni iskaz prelazi u lirski, u pjesmu u prozi.

Gore su sjajne zvijezde zatitrale poput tisuća otvorenih, bijelih i ustreptalih srdaca dajući život i pokret beskrajnom svemiru. Od svih njih četiri su označavale put i smjer prema jugu i tako vodile kanu između isprepletenih tjesnaca i morskih prolaza. (...)

Serija čileanskih pisaca hrvatskog podrijetla vrijedan je prilog književnosti. No, činjenica je da su oni čileanski umjetnici pera, da je španjolski jezik njihova stvaralaštva, ali da je hrvatski senzibilitet kao dio etničkoga identifikacijskog koda obogatio njihova djela, učinio ih posebnima, kao zlatne niti na maramama “zlatarama” što su ih nosile naše stare Šokice. ■

PRIPREMA SE FOTOMONOGRAFIJA O MOLISEU

Četveročlana radna grupa predvođena koordinatoricom projekta Nives Antoljak i fotografom Mariom Krištofićem (s dizajnericom i “pomoćnim” fotografom Sanjom Bachrach te povjesničarom umjetnosti Darkom Glavanom) obavila je u prvoj polovici lipnja pripreme radove za realizaciju foto monografije o životu hrvatske manjine u talijanskoj pokrajini Molise. Zahvaljujući angažmanu Daniele Quicci koja je minuciozno isplanirala boravak uključujući posjetu počasnom konzulu RH Antoniju Sammartinu i poduzetniku Carlu Zari u Stifiliću (San Felice

de Molise), fotografskim kamerama su zabilježeni raznoliki vidovi kulturnog identiteta hrvatske manjine koncentrirane u tri mjestašca – Stifiliću, Muntimitru i Kruču – udaljenih četrdesetak kilometara od mjesta iskrćavanja prije pet stoljeća.

Sakupljena građa i izravni doticaji s upornim čuvarima i promicateljima hrvatske baštine bit će predstavljeni foto izložbom i reprezentativnom monografijom u izdanju “Hrvatske matice iseljenika”.

(Darko Glavan)

Svjetionik istine

U Hrvatskoj nemamo čvrsto formiran nacionalni identitet, zbog toga i jugonostalgija, mladim naraštajima nije jasno kako je izgledao pravi život u bivšoj Jugoslaviji, kakve su bile posljedice hegemonije na naš ekonomski život, mnogima ono najbitnije još nije jasno jer se o tome nedovoljno govori

– u rasvjetljavanju pravnih ili činjeničnih pitanja. U ovom slučaju to se odnosi na sukobe koji su doveli do ratnih zločina, na problematične aspekte doktrine zajedničkoga zločinačkog pothvata koju spominju haaške optužnice. Ako se Hrvatska pojavi pred sudom kao njegova prijateljica – *amica curiae* – Haag će dobiti potpuniju sliku o tome što se je doista dogodilo.

Kako doživljavate Hrvatsku ovih dana?

— Dušan Bilandžić objavljuje da je 25. ožujka 1991., prije početka Domovinskog rata, između Tuđmana i Miloševića postignut sporazum o podjeli Bosne i Hercegovine – u ostvarenju te ideje i Bilandžić je sudjelovao. Miroslav Tuđman tvrdi da je optužba Hrvatske pred Haaškim sudom posljedica lažnog svjedočenja Stipe Mesića pred istim sudom te da nikakvog sporazuma nije bilo. Uz te dvije knjige – Bilandžićevu “Povijest izbliza” i Tuđmanovu “Vrijeme krivokletnika” – pojavljuje se i ocjena u tisku kako haaška presuda s Tuđmanovom krivnjom Hrvatskoj više ne može naškoditi. Nevažna je za njezinu budućnost, perspektiva je Hrvatske na posve drugim težištima i kriterijima.

Je li danas doista svejedno što su prije petnaest godina činili i govorili ondašnji čelnici Hrvatske, države u nastajanju?

— Nije svejedno. Za Hrvatsku je osobito važno da se u kasnijim generacijama ne stekne dojam da je nacija nastala na osnovi zločina. U budućnost se ne može gledati iz nekog vakuuma, ne govoreći istinu o prošlosti. Oni koji misle da to sada i nije više važno, griješe. Neki su od njih u kozmopolitskoj eliti, anacionalni, neki pristaše uklapanja nacionalnih osjećaja u neakve općeljudske

Mirjan Damaška jedan je od vodećih stručnjaka za međunarodno pravo. Redoviti je profesor na američkom Sveučilištu Yale, u vrhu uglednoga sveučilišta, u počasnome akademskom

stupnju *sterling professor*. Hrvatskoj je javnosti izuzetno zanimljiv otkako je postao član stručne skupine hrvatske Vlade, koja priprema argumente na osnovi kojih bi se Hrvatska u svojstvu prijatelja suda uključila u proces u Haagu. Sud može svojom diskrecijskom odlukom dopustiti da se netko uključi u njegov rad u svojstvu prijatelja suda – *amicus curiae*

Razgovarala: **Klara Kovačić**

standarde i norme, neki tako misle zbog gotovo patološke nesnošljivosti prema Tuđmanu. Mislim da je za jednu mladu naciju vrlo traumatično ako se oficijelno, službeno utvrdi da je nastala na način koji je međunarodna zajednica osudila kao zločin. Kao da Garibaldija proglasite ratnim zločincem.

Kada ste, kao pravnik, prvi put uočili tu opasnost?

— Kada sam vidio optužnice u kojima je Haaški sud, po mojem mišljenju, posve nepotrebno, iskoristio jednu pravnu teoriju, teoriju takozvanoga zajedničkog zločinačkog pothvata. Tako bi se mogao uplesti cijeli hrvatski državni vrh, posebno Tuđman. Htjeli su upletanje u neku kriminalnu urotu, paralelizam s Miloševićem.

Dvije su takve optužnice – u suđenju bosanskohercegovačkoj šestorici i u suđenju trojici hrvatskih generala?

— U oba slučaja Haaško tužiteljstvo konstruira postojanje zajedničkoga zločinačkog pothvata. S jedne strane u Bosni, da bi se podijelila, s druge strane u Hrvatskoj, da se etnički očisti Krajina od Srba ili Srbima spriječi povratak. Uvučen je cijeli državni vrh, uz Tuđmana, vrh HDZ-a i kojekakvi vrhovi, dakle, ne samo politički nego i lokalni, svi se oni, tehnički, ubrajaju u članove te zločinačke organizacije.

Kako ste doživjeli optužnice?

— Osjetio sam veliki nemir, jer držim da bi svakoj naciji, pa čak i onoj koja je etablirana, kao Amerika, bilo doista traumatski da se utvrdi kako je nastala na zločinu. Isto tako možete reći za južnu Ameriku i njezino stvaranje neovisnih država, oslobađanje od španjolskog i portugalskog kolonijalizma.

Mi još u Hrvatskoj nemamo čvrsto formiran nacionalni identitet, zbog toga i jugonostalgija, mladim naraštajima nije jasno kako je izgledao pravi život u bivšoj Jugoslaviji, kakve su bile posljedice hegemonije na naš gospodarski život, mnogima ono najbitnije još nije jasno jer se o tome nedovoljno govori. Mi, koji smo tada odlazili, dobro to znamo.

Kako ste se odlučili angažirati?

— Moja suradnja s Haaškim sudom duge je povijesti, a zasniva se na stajali-

1931. rođen u Brežicama
1955. diploma Pravnog fakulteta u Zagrebu
1958. doktorat Pravnog fakulteta u Ljubljani
1971. redoviti profesor, Pravni fakultet, Zagreb
1973. redoviti profesor, Pravni fakultet Sveučilišta u Pensilvaniji
1975. redoviti profesor, Katedra komparativnog prava, Pravni fakultet Sveučilišta Yale, New Haven
1982. predstojnik Komparativne sekcije Američkog udruženja profesora pravnih fakulteta
1989. osnivač i predsjednik Almae matris Croatica alumni, Ogranak za Novu Englesku

Član je Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Američke akademije znanosti i umjetnosti, Međunarodnog udruženja za kazneno pravo, Međunarodne akademije za komparativno pravo.

Objavio 11 knjiga i više od 80 znanstvenih članaka na hrvatskom, engleskom, talijanskom, španjolskom, njemačkom, francuskom i kineskom jeziku.

štu: ja ne znam što se stvarno događalo, ja pretpostavljam da nije bilo nikakvih zločinačkih nakana. To je moj stav i angažman. A i emocionalno sam motiviran jer sam hrvatski patriot i ne bih htio da se nekakvim slabim dokazima u Haagu utvrdi da je postojalo nešto što nije postojalo.

Čak i onaj najgori okrivljenik ima pravo na odvjetnika. Emotivno sam vezan za Hrvatsku i imam svoj intimni osjećaj dužnosti. A i veselim se spoznaji da mogu pomoći. Što će se, međutim, doista dogoditi, danas je teško reći.

Što reći o činjenicama s početka razgovora?

— Gledam na to iz daljine i uočavam nerazumijevanje. Ako je postojao dogovor Tuđman-Milošević, postoji i dokaz za zločinački pothvat. Tako mnogi misle. Sve da je i bilo tako, sama odluka o podjeli Bosne politički je čin koji po haaškim propisima nije zločin. Čak ni u slučaju da su se oni dogovorili silom podijeliti Bosnu. Čak da su, tehnički, dogovorili agresiju, to ne bi bilo u nadležnosti kaznenog suda u Haagu, a nije dan međunarodni kazneni sud do dana današnjega nije niti definirao agresiju.

Postoji i druga inkriminacija – etničko čišćenje Hrvatske?

— Ima dokaza da su srpske vlasti već prije odlučile napustiti to područje. Možda je u naših političara postojalo i stajalište: "Ako odu, dobro, riješili smo problem". No, ne vjerujem da je postojao plan. Za obranu je opasnija alternativa da su činjeni zločini, paljene kuće i ubijani ljudi kako bi se spriječio povratak Srba. Ne znam još, nažalost, kojim sve dokazima raspolaže Haaški sud, ali dosad nisam vidio nijedan dokaz postojanja smišljene politike ili centralnoga plana etničkog čišćenja.

Zašto je Hrvatskoj toliko važno biti prijateljicom Suda?

— Prema haaškim pravilima o dokazima i postupku – i ako nam sud to dopusti – to će pomoći sudu, pomoći će istini. U Haagu se piše povijest Hrvatske, riječ je o nacionalnim interesima, imperativno je za Hrvatsku nastupiti u svojstvu prijateljice suda. Zahtjev se priprema, u završnoj je fazi, o tome je donesena i politička odluka. ■

Potpورا Hrvatima u Srbiji

U okviru posjeta SNV-u, izaslanstvo HNV-a primili su predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks, hrvatski premijer Ivo Sanader, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i predsjednik saborskog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Furio Radin

Izaslanstvo HNV-a sa čelnicima Vlade RH i ravnateljicom HMI-a

Na poziv Srpskog narodnog vijeća iz Hrvatske, izaslanstvo Hrvatskog nacionalnog vijeća iz Srbije boravilo je 28. i 29. lipnja u posjetu u Zagrebu. Zajednički je konstatirano kako srpska nacionalna zajednica u Hrvatskoj i hrvatska nacionalna zajednica u Srbiji između sebe nemaju ni jedno otvoreno pitanje, te kako se suradnja njihovih predstavnika razvija na obostrano zadovoljstvo, kao i na zadovoljstvo njihovih matičnih država. Također je, tijekom posjeta, istaknuto da SNV podupire nastojanja HNV-a da se hrvatskoj zajednici dodijeli u vlasništvo i na uporabu rodna kuća bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu, kao i da HNV podržava

zahtjev SNV-a da se srpskoj zajednici ustupe objekti u Preradovićevoj 21 i 23 u Zagrebu. Bio je to uzvratni posjet, jer je vodstvo SNV-a u prosincu prošle godine posjetilo sjedište HNV-a u Subotici.

U okviru posjeta SNV-u izaslanstvo HNV-a primili su predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks, hrvatski premijer Ivo Sanader, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i predsjednik saborskog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Furio Radin.

Predsjednik Stjepan Mesić izrazio je zadovoljstvo time što hrvatska manjina iz Srbije i srpska iz Hrvatske dobro surađuju, te se zauzeo za to da i Hrvati u Srbiji ostvare svoje pravo na izravnog zastupnika u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Predsjednik Sabora Vladimir Šeks podupro je projekt obnove kuće bana Jelačića u Petrovaradinu i sa zadovoljstvom je prihvatio poziv predsjednika HNV-a Josipa Z. Pekanovića da posjeti Suboticu.

Tijekom prijma u Vladi Republike Hrvatske, premijer Ivo Sanader zanimao se za probleme na koje hrvatska zajednica u Srbiji nailazi, te je obećao potporu u nastojanju da se u potpunosti ostvari Sporazum o zaštiti hrvatske manjine u Srbiji i srpske manjine u Hrvatskoj, uključujući i onaj dio koji se odnosi na zastupljenost Hrvata u najvišim tijelima vlasti. Premijer je također izjavio kako će do kraja godine biti izdvojena još jedna tranša sredstava za institucije Hrvata u Srbiji, pokraj ove od milijun kuna koja im je doznačena sredinom ove godine. Ivo Sanader također je prihvatio poziv i najavio dolazak u Suboticu u srpnju ove godine.

Konkretnu potporu obećao je i zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, koji je rekao kako će grad Zagreb financirati obnovu kuće bana Jelačića u Petrovaradinu, te da će i dalje materijalno pomagati obrazovanje na hrvatskome jeziku u Srbiji.

Vodstvo HNV-a je nakon završena posjeta, na konferenciji za novinare u Subotici, izjavilo kako je iznimno zadovoljno sadržajem dvodnevnog boravka u Zagrebu i suradnjom s predstavnicima Srba u Hrvatskoj, a osobito primom kod najviših državnih dužnosnika Republike Hrvatske.

Izaslanstvo HNV-a činili su, osim predsjednika Josipa Z. Pekanovića, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Lazo Vojnić Hajduk, vijećnik i zamjenik pokrajinskog tajnika za upravu, propise i nacionalne manjine Đorđe Čović, te zamjenik predsjednika Izvršnog odbora HNV-a i ravnatelj Novinsko-izdavačke ustanove Hrvatska riječ Zvonimir Perušić. ■

Napisaao: **Zvonimir Perušić**

Hrvatski kulturni centar u Devinskom Novom Selu

Davni predci današnjih slovačkih Hrvata pristigli su u te krajeve zbog turskih prodora u Hrvatsku tijekom 16. st. Tada su mnoge hrvatske obitelji napustile domovinu i potražile spas u sigurnijim područjima, često oko Bratislave, Trnave i Nitre u Slovačkoj. Riječ je o ogranku velikoga iseljeničkog vala koji je, osim u Slovačku, doveo Hrvate u područja današnje istočne Austrije i zapadne Mađarske (Gradišćanski Hrvati). Pradjedovski zavičaj slovačkih Hrvata nalazi se uglavnom u gorskoj Hrvatskoj južno od Kupe. Odande su donijeli i stari hrvatski čakavski govor. Ta danas malobrojna hrvatska zajednica nastanjivala je nekada dvadesetak sela. Danas Hrvati žive u još četiri preostala hrvatska sela u bližoj okolini glavnog grada Slovačke – Bratislave: Devinskom Novom Selu, Hrvatskom Grobu, Hrvatskom Jandrofu (Jarovce) i Čunovu te u samoj Bratislavi.

Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj osnovan je godine 1990. nakon demokratskih promjena u Čehoslovačkoj, kada je osnovan i *Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj*. Ta krovna organizacija naših

Danas malobrojna hrvatska zajednica nastanjivala je nekada dvadesetak sela. Danas Hrvati žive u još četiri preostala hrvatska sela u bližoj okolini glavnog grada Slovačke – Bratislave: Devinskom Novom Selu, Hrvatskom Grobu, Hrvatskom Jandrofu (Jarovce) i Čunovu te u samoj Bratislavi

sunarodnjaka, koju vodi dipl. ing. Juraj Cvečko, nastoji putem raznih kulturnih i prosvjetnih aktivnosti očuvati hrvatski jezik i kulturu za buduće naraštaje. Ujedno je uspostavila brojne korisne veze s raznim ustanovama i udrugama u Hrvatskoj. Unatoč svim teškoćama, ponajprije zbog nestanka predmeta materijalne kulture, u suradnji sa Slovačkim narodnim muzejom i uz potporu slovačke države organiziran je centar koji se skrbi o sakupljanju, obradbi i čuvanju predmeta, dokumenata i drugih spomenika koji svjedoče o tradiciji Hrvata u Slovačkoj. Prikupljaju se, sistematiziraju i objavljuju dosadašnji i novi radovi znanstvenika različitih struka, a, među ostalim, objavljene su i zbornik *Hrvati u Slovačkoj* te monografija *Slovački Hrvati*. Mjesni časopis *Novosielski glas* izlazi na starome hrvatskom jeziku kakav se još govori u Devinskome Novom Selu (to je jezik i nekih književnih izdanja), a u novije vrijeme

djeca na raznim seminarima u Slovačkoj i Hrvatskoj uče suvremeni hrvatski jezik. Uz pomoć slovačkog ministarstva kulture već treću godinu tromjesečno izlazi glasilo *Hrvatska rosa*. Osim hrvatskim književnim jezikom, tekstovi u *Hrvatskoj rosi* pisani su i na starome hrvatskom jeziku kakav su današnji slovački Hrvati donijeli i čuvali iz 16. stoljeća. Uz redakcijski kolegij uređuje ga Viliam Pokorný, predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva u Devinskome Novom Selu. Jednom mjesečno organiziraju tematske večeri Hrvatski četvrtak, za koje se posebno pripremaju i gdje razgovaraju o prošlosti Hrvata u svojem mjestu.

U Devinskome Novom Selu 2005. bila je otvorena nova zgrada Centra (središta) hrvatske kulture u Slovačkoj. Hrvatska je vlada financijski potpomogla izgradnju zgrade Hrvatskoga kulturnog središta. Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj bio je inicijatorom stvaranja Do-

Hrvatski muzej u Devinskom Novom Selu

Ulica u Devinskom Novom Selu

kumentacijskog središta hrvatske kulture kao sekcije unutar Slovačkoga narodnog muzeja. To središte postaje temeljni kamen Hrvatskog muzeja, koji je dana 1. svibnja 2006. svečano otvoren. Svečanost otvaranja organizirali su Slovački narodni muzej, Povijesni muzej, Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj, Mjesni ured Bratislava – Devinsko Novo Selo i Hrvatsko veleposlanstvo u Slovačkoj.

Devinsko Novo Selo središte je očuvanja hrvatske tradicije. U njemu se u lipnju tradicionalno održava (17 godina) Festival hrvatske kulture.. Ovaj veliki

mnogo, ali deset orkestara i zborova u četiri sela, koji izvode hrvatsku glazbu i folklor jest mnogo.

HRVATSKI DOM

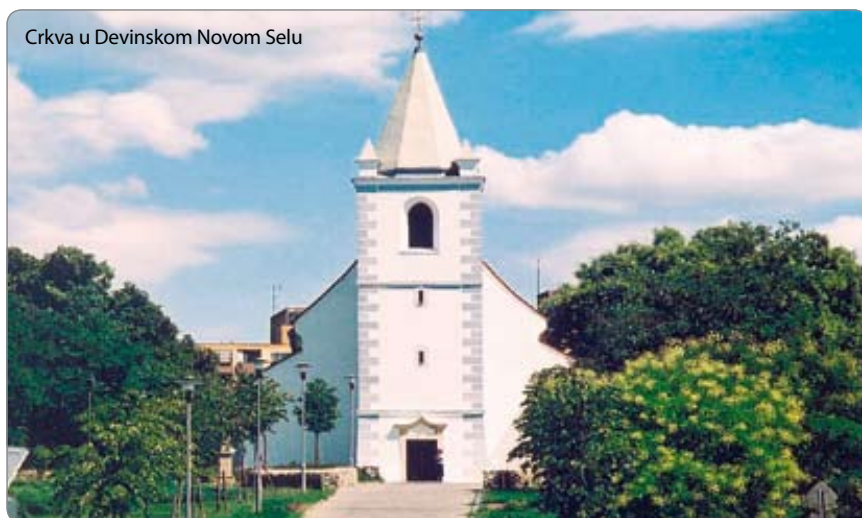
Skupovi su posebno važni za Hrvatsko kulturno društvo u Devinskome Novom Selu.

Na skupovima u Devinskome Novom Selu ne govori se na slovačkom. Ovdje ljudi imaju svoj stari jezik i oni govore tim jezikom. Oni se danas očituju uglavnom kao Slovaci. Ali, zanimljivo je, u rubrici materinski jezik oni uvijek

PREZENTACIJA "NAŠIH PRVIH 12 GODINA "PROF. DR. ANTE VUKASOVIĆA"

U Hrvatskome kulturnom centru u Devinskome Novom Selu kraj Bratislave, u organizaciji Hrvatskog kluba – Bratislava i Hrvatskog kulturnog saveza u Slovačkoj 2006. održana je prezentacija publikacije "Naših prvih 12 godina" autora prof. dr. Ante Vukasovića. Publikaciju je objavilo zagrebačko Društvo hrvatsko-slovačkog prijateljstva. Predstavljanju su prisustvovali i prisutnim predstavnicima kulturnog života Slovačke, kao i pripadnicima hrvatske manjine u SR obratili su se veleposlanica RH u SR Andrea Gustović-Ercegovac, autor knjige i prvi predsjednik Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva iz Zagreba Ante Vukasović, sadašnji predsjednik Zlatko Heršak, recenzentica knjige a. Alica Kulihova, Juraj Cvečko, predsjednik Hrvatskoga kulturnog saveza u Slovačkoj i Mladen Heruc, predstavnik Hrvatskog kluba u SR. prijateljstvo i suradnja postoje već, moglo bi se reći, čitavo tisućljeće.

Recenzentica knjige Alica Kulihova, glavnim ciljem Društva hrvatsko-slovačkoga prijateljstva nazvala je stalno razvijanje i unaprjeđenje hrvatsko-slovačkog prijateljstva, što čini putem svojih raznovrsnih aktivnosti kao što su izdavanje knjiga i raznih publikacija, kulturne i umjetničke aktivnosti, prevoditeljstvo i ostali trud na očuvanju poznavanja kulture i jezika obaju naroda. Zahvaljujući prijevodu publicistkinje i prevoditeljice Marie Ševčikove ova knjiga je dvojezična i tako dostupna hrvatskim i slovačkim čitateljima. Autor je zahvalio svima koji su sudjelovali i pomogli ostvarenju publikacije, posebno Ministarstvu vanjskih poslova RH koje je financiralo tiskanje. Promociju knjige pratila je i lokalna televizija. ■

Crkva u Devinskom Novom Selu

pothvat financijski podupiru Ministarstvo kulture SR, kao i zastupništvo gradskog dijela Bratislave – Devinskoga Novog Sela. Osim festivala hrvatske kulture, održavaju se i hrvatski balovi tijekom fašnika (sela Jarovce, Devínska Nová Ves, Čunovo, Chorvátsky Grob); Festival zbornog pjevanja (Jarovce), te Hrvatski kulturni dani koje organiziraju i provode sva društva. Možda 1 500 Hrvata nije

– kad god je to moguće - pišu hrvatski. Od otprilike stotinjak sela u kojima je bilo Hrvata prije 450 godina, kad su došli u ove krajeve, danas ih je ostalo uglavnom samo u četirima za koja se može reći da u njima žive autohtoni Hrvati.

Iz *Hrvatske rose*, koja bilježi i podatke o usmenoj narodnoj predaji, navodim jednu od poslovice slovačkih Hrvata: *Sve na sviti muoreš zgubit, neg človik neka se v tebi ne zgubi.*

Napisao: **Tomislav Heršak**

VIJESTI IZ ISELJENIŠTVIA

18. FESTIVAL HRVATSKE KULTURE

U slovačkome Devinskom Novom Selu održan je, 24. i 25. lipnja, 18. festival hrvatske kulture. Organizator Festivala je Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj, krovna organizacija tamošnje hrvatske manjine. Prvi dan predstavljali su se kulinarsstvo slovačkih Hrvata i pjevačka i plesачka društva, a gostovao je i KUD "A. Mihanović" iz Klanjca.

Drugog je dana svetu misu na hrvatskom jeziku predvodio svećenik župe i crkve Sv. Ilije kod Varaždina, a pratio ga je žu-

pni pjevački zbor. Sudionike je primio i načelnik sela, Vladimir Mraz. Održan je i tradicionalni mimohod kroz mjesto, a u popratnom programu nastupali su Hrvati iz Slovačke i Austrije, kao i gosti iz Hrvatske.

Festivalu su nazočili i predstavnik Odjela za hrvatske manjine u Upravi za hrvatske manjine, useljništvo i iseljništvo MVPEI RH, Ivica Čulina i Jadranka Bošnjak, privremena otpravnica poslova VRH-a RH u Bratislavi.

Rodoslovne crtice o Prlendama

Potaknut ovom *Matičinom* rubrikom nedavno me posjetio, u potrazi za svojim korijenima, Hrvat rodom iz Sarajeva koji je prošao žalostan prognanički, a zatim iseljenički put tako tipičan za mnoge Hrvate srednje Bosne. Tijekom najtežih ratnih stradanja g. Prlenda bježi zajedno s djecom 1993. iz opkoljenog Sarajeva. Proveo je nekoliko izbjegličkih godina u Zagrebu, a zatim odlazi trbuhom za kruhom u Australiju putem jedne međunarodne organizacije. U toj dalekoj zemlji još uvijek se nije udomačio. Djeca su se brže uklopila u australsko društvo, kaže Prlenda, dok su njemu srce i duša u domovini.

Sad, kad živi na drugom kraju svijeta, često mu se nameću pitanja o podrijetlu. Zna samo da mu je otac kao učitelj zbog naglašena hrvatskog rodoljublja prisilno premješten 30-ih godina prošloga stoljeća iz rodnih Podaca nedaleko od Ploča u "manje opasno" Sarajevo. Poslije se ocu pridružio i njegov brat. Oba su bila obdarena djecom tako da su njihovi potomci razvili tijekom druge polovice 20. st. zaseban ogranak Prlenda nastanjen u Sarajevu.

Evo osnovnih informacija o Prlendama. Za prezime se općenito može reći je razmjerno rijetko. Nalazimo ga grupiranog u dvama južnodalmatinskim mjestima: u spomenutim Podacama (14 osoba – 1948.) kod Ploča i u konavoskom selu Poljice (35 osoba – 1948.). To su ujedno starosjedišna naselja Prlendi. U oba se mjesta prezime pojavljuje u 17. st.

Povijest Prlenda dobro je istražena zahvaljujući stručnjacima Baldu Šutiću za gradački kraj i Nenadu Vekariću za Konavle. Prema Šutiću, u Podacama su Prlende nastale od jednog ogranka starog roda Pečarevića koji je do 16. st. nastavao Zabiokovlje. Zbog turskih progona sele se u priobalje i nastanjuju se u Podacama. Potkraj 17. st. jedna obitelj Pečarevića dobiva novo prezime Prlendić /Prlenda. U Podacama su Prlende tradicionalno nastanjeni u zaseoku Ispod Stina. O poljičkim Prlendama pišu Kapetanović

Selo Podaca u gornjem Makarskom primorju

O poljičkim Prlendama pišu Kapetanović i Vekarić u knjizi "Konavovski rodovi", da se prvi put u Poljicama spominju u jednoj ispravi iz 1669. Kao i podački, i poljički Prlende ostali su malobrojni. Iz obiju skupina Prlenda iseljavali su pojedinci u prekomorske zemlje potkraj 19. i početkom 20. st. Odlazili su u Argentinu, na Novi Zeland i u SAD, ponajviše u Kaliforniju

i Vekarić u knjizi "Konavovski rodovi", da se prvi put u Poljicama spominju u jednoj ispravi iz 1669. Kao i podački, i poljički Prlende ostali su malobrojni. Iz obiju skupina Prlenda iseljavali su se pojedinci u prekomorske zemlje potkraj 19. i početkom 20. st. Odlazili su u Argentinu, na Novi Zeland i u SAD, ponajviše u Kaliforniju. Radi lakšeg izgovora stranci bi prezime najčešće bilježili u obliku *Perlenda*.

Iako nema podataka koji bi potvrdili srodnost podačkih i konavoskih Prlendi, ona nije isključena jer se to specifično prezime udomaćilo samo na prostoru južne Dalmacije. U slučaju srodnosti konavovski bi Prlende bili odcijepljen ogranak Prlenda iz Podaca koji je u 17. st. doselio u Konavle, točnije, u Poljice. Prezime je i jezično zanimljivo. Njegovo je značenje na prvi pogled zagonetno. Stoga sam se konzultirao s našim vodećim stručnjakom za prezimena akademikom Petrom Šimunovićem. Tumačenje prezimena zapravo je vrlo jednostavno.

Nastalo je od osobnog imena rodonačelnika *Prle* koje je oblik svetačkog imena Petar. Takav oblik imena Petar pojavljuje se ponajviše na hrvatskome jugu. Osim toga, za taj je dio Hrvatske tipičan i prezimenski nastavak *-enda* koji je sadržan u prezimenu Prlenda. Riječ je o specifičnoj uvećanici (augmentativ) koju nalazimo i kod drugih prezimena, primjerice: Lukenda, Ivanda, Šulenta, Mikulandra i sl. Valja reći da su od osobnog imena *Prle*, osim prezimena Prlenda, nastala i prezimena Prlić i Prlina.

Nadam se da će ovaj članak zadovoljiti rodoslovnu znatiželju našega nostalgичnog sunarodnjaka iz Australije. Valja mu poželjeti da uspije što češće posjećivati staru domovinu i Podace, slikovito mjesto svojih predaka. Možda se stvore uvjeti da se zastalno vrati, po mogućnosti zajedno s djecom. Budući da je riječ o izrazito turističkom kraju, vjerujemo da će se uskoro stvoriti uvjeti za barem podjednako kvalitetan život kao u dalekoj Australiji. ■

Napisao: **Hrvoje Salopek**

DRŽAVA POTIČE UKNJIŽBU VLASNIŠTVA

Vladin projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra čija je provedba otpočela još 15. siječnja 2003, a trebao bi biti završen do 30. rujna 2008., izazvao je golemu pozornost građana od samog pokretanja. Projekt je pokrenut radi uspostave djelotvornoga zemljišnoknjižnog i katastarskog sustava, te boljeg funkcioniranja tržišta nekretninama. O ovom sveobuhvatnom projektu Vlade RH razgovarali smo s pomoćnikom ministrice pravosuđa, Borisom Koketijem.

Što nam, gospodine Koketi, možete reći o ovome projektu iz perspektive iseljenika?

— Koristim se prigodom pozdraviti naše iseljenike i pozvati ih da srede svoje vlasničke odnose u Hrvatskoj, jer mi smo uređena pravna država. Naša je Vlada osigurala financijska sredstva i opremu te možemo udovoljiti potrebi naših građana, pa tako i naših iseljenika da srede svoje vlasničko stanje u zemljišnim knjigama.

Naime, obveza je države dati tehničku potporu, ali nitko za građane neće riješiti određene radnje, već oni sami. Vlasnik mora provesti upis svoga vlasništva u zemljišnu knjigu. To je bit stvari.

Što je krajnji cilj projekta?

— Krajnji je cilj projekta uspostava baze zemljišnih podataka. To je praktično jedinstveni informatički sustav u koji bi se pohranili usklađeni podaci između katastra i suda, a to bi praktično značilo da bi katastar davao podatke o stanju nekretnine kako izgleda u prostoru i kako zorno izgleda u listi A zemljišne knjige, dakle oznaka zemljišne čestice, što je po kulturi, njezina površina, dok bi sud vodio podatke liste B i C zemljišne knjige, odnosno pitanje zemljišnog vlasništva i pitanje tereta. Da bi se obavljala

“Ministarstvo daje tehničke uvjete da gruntovnice odrade taj posao. Naime, posao rade naši suci i ovlaštteni zemljišnoknjižni referenti, ali po prijedlogu građana. Ponovno napominjem da naši iseljenici shvate kako im nitko neće sređivati njihova vlasništva, ako oni sami na tome ne porade. Bit je stvari osnovu stjecanja vlasništva prezentirati zemljišnoj knjizi - napomenuo je pomoćnik ministrice pravosuđa

Boris Koketi u svojem uredu

Napisala: **Željka Lešić** Snimio: **Žorži Paro**

razmjena tih podataka, dakle, katastar automatski unosi promjene koje se dogode u listi A, a zemljišna knjiga unosi promjene u listi B, ali prema korisnicima ide jedinstveni izvadak kao da je riječ o jednom tijelu. Praktično se radi o dvama tijelima, a što je još važnije, ovaj sustav daje građanima pravnu sigurnost.

Na koji će način Ministarstvo pravosuđa postići veću ažurnost u vezi s podacima iz zemljišnih knjiga?

— Hrvatsko pravosuđe mnogo radi na ažuriranju podataka iz zemljišnih knjiga. Ono na tome radi, ali na posredan način. Ministarstvo daje tehničke uvjete da gruntovnice odrade taj posao. Naime, posao rade naši suci i ovlašteni zemljišnoknjižni referenti, ali po prijedlogu građana. Ponovno napominjem da naši iseljenici shvate kako im nitko neće srediivati njihova vlasništva, ako oni sami na tome ne porade. Bit je stvari osnovu stjecanja vlasništva prezentirati zemljišnoj knjizi. Proces smo bitno pojednostavnili jer smo dali obrasce. Naime, primjerak obrasca je vidljiv na web - portalu Ministarstva pravosuđa. Tiskali smo i brošuru u kojoj smo prezentirali što treba za pojedine vidove upisa priložiti. Dakle, maksimalno smo pojednostavnili proces. Ono što je posebno važno, kad građanin dostavlja svoj prijedlog, jest to da on mora biti pravilno ispunjen. Molim naše iseljenike da pročitaju uputu i prilože odgovarajuće isprave u izvornom obliku ili u ovjerenom prijepisu. Ako toga nema, njihov se prijedlog neće moći, pozitivno, riješiti. Vjerujem da su naši iseljenici imali prigodu susresti se s administracijom države u kojoj žive i da znaju kako trebaju dati uredno popunjen zahtjev. To se i kod nas traži.

Što su zemljišne knjige, a što katastar?

— Zemljišna je knjiga javni registar nekretnina/vlasništava. On je pokazatelj vlasničke strukture određene zemljišne knjige. Katastar, s obzirom na onaj dio koji nas zanima, jest pokazatelj prostornog smještaja tih nekretnina. Dakle, za ovaj dio o kojemu govorimo, nama je najvažnije da građanin zna identificirati nekretninu na terenu sa stanjem u katastru i stoga pronaći svoju nekretninu u zemljišnoj knjizi i provjeriti je li ona na nju knjižena ili nije.

Što nam možete reći o Uredbi o pro-

Novinarka HMI-a u razgovoru s pomoćnikom ministrice pravosuđa

daji poslovnih prostora u Hrvatskoj koje su u vlasništvu RH?

— Vas, sigurno, zanima zadnja izmjena Zakona o poslovnome prostoru. Pripremili smo nacrt uredbe koju bi trebala donijeti Vlada, kojom ćemo zakupcu koji uredno ispunjava sve uvjete iz ugovora o zakupu omogućiti da otkupi taj prostor, ako je mali ili srednji poduzetnik. Omogućili smo mu da jednokratnom isplatom ili obročno otkupi tu nekretninu. Ako je riječ o obročnom plaćanju, ograničili smo vrijednost te nekretnine do 750 000 kuna, a, ako je vrijednija od toga, onda bi morala ići jednokratna isplata. Zahtjevi se podnose središnjem Uredu za državnu imovinu. Očekujem da će, do kraja srpnja, Vlada službeno donijeti uredbu i da će uslijediti podnošenje zahtjeva i prodaja tih poslovnih prostora.

Spomenuta uredba i zakonska izmjena tiču se postojećih zakupaca, dakle, samo za njih vrijede ograničenja ovih kriterija. No važno je reći kako Vlada prodaje i druge poslovne prostore. Može prodavati i onomu koji nije u takvom ugovornom odnosu s državom, dakle onome tko nije zakupac, ali ne pod uvjetima iz ove odredbe. Vlada stalno objavljuje javne natječaje. Predlažem, ako je tko zainteresiran za kupnju nekog prostora, da se javi Središnjem uredu za državnu imovinu Vlade RH, Lučićeva 6 u Zagrebu gdje bi mogao dobiti podatke o tome gdje je država vlasnik poslovnih prostora ali jednako tako moguće je da dobije podatak o tome gdje je vlasnik prostora Hrvatski fond za privatizaciju, na istoj adresi. Pozivamo na ulaganja i, što je važno, dajemo pravnu sigurnost da neće biti neugodnih iznenađenja. Mi u cijelosti možemo udovoljiti potrebama samo kad se stvar uredno odradi. Vje-

rujem da su naši iseljenici prepoznali te mogućnosti za ulaganja u Hrvatsku. Mi jamčimo iznošenje dobiti, što je Ustavom zajamčeno. Ulaganja i investicije su dobrodošli, ali mislim kako bi bila potrebna njihova dobra gospodarska iskustva u državama u kojima su bili, da ih pokušaju primijeniti kod nas.

Možete li najaviti neke nove projekte Ministarstva pravosuđa?

— Pripremamo izmjenu Zakona o sudskom registru, što je za naše iseljenike važno spomenuti. Planiramo da bi ta izmjena nastupila u prosincu, kada bi bilo i prvo čitanje u Saboru. Ovim bismo projektom omogućili komunikaciju pri registriranju pravnih osoba u sudskom registru putem elektroničke dostave uz uporabu elektroničkog potpisa. Bit će dostatno da se obrate ili javnom bilježniku ili na HITRO HR. Važno je napomenuti kako iseljenici ne moraju niti doputovati u Hrvatsku, već iz inozemstva mogu obaviti tu radnju, registrirati novo trgovačko društvo, zasad samo društvo ograničene odgovornosti, nakon čega mogu nastaviti poslovati. Još jedna novost za naše gospodarstvenike - iseljenike je to da će vrijedne pokretne moći zalagati i na račun tih vrijednih pokretina ostvariti kredite. Osiguranje pokretinama bit će transparentno prema trećima, jer će se upisati u Registar založnog prava na pokretinama. Očekujemo da će posao biti završen do kraja srpnja i bit će također otvoren novi šalter u elektroničkom obliku, Registar založnih prava, dakle pokraj HITRO HR. Kad ih tko založi, moći će dobiti kredit i dalje obogatiti svoju gospodarsku djelatnost, a, što je najvažnije, iz bilo kojeg dijela svijeta iseljenici će moći izravno komunicirati i poslovati. ■

Nove tehnologije stvorit će ovdje ekološku oazu Europe

"EcoCortec, kao i njegova sestrinska firma Cortec korporacija vrlo uspješno surađuju s Institutom "Ruđer Bošković", s Građevinskim fakultetom u Zagrebu, Fakultetom strojarstva i brodogradnje te Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom. Riječ je o suradnji na akademskoj i praktičnoj razini. Nadamo se da će zajednički projekti i investicije biti značajni i korisni za zajednicu", izjavio je gospodarstvenik Boris Mikšić

Na nedavnom međunarodnom savjetovanju u Plitvicama koje je održano pod pokroviteljstvom resornih ministarstava, te Hrvatske gospodarske komore, pod radnim nazivom "Polimerni materijali i ambalaža", hrvatsko-američki gospodarstvenik Boris Mikšić i njegova tvrtka Ecocortec dobitnici su dvaju vrijednih priznanja. O tom zapaženom nastupu razgovarali smo s Borisom Mikšićem koji već dulji niz godina ulaže u domovinu (u Hrvatskoj deset godina uspješno posluje CorteCros združeno poduzeće Corteca i Crosca, Ina), i koji je i predsjednik RO za obnovu i ulaganja u Hrvatskoj pri Hrvatskome svjetskom kongresu.

Na spomenutom savjetovanju u Plitvicama dobili ste vrijedne nagrade. Recite nam nešto više o dobivenim nagradama.

— Kao kruna svih naših nastojanja i pokrenutih projekata, tijekom ovogodišnjeg savjetovanja "Polimerni materijali i ambalaža" održanom u Plitvicama, za-

pažen nastup imala je tvrtka Ecocortec. Osim zanimljivoga izložbenog prostora, posebnu pozornost sudionika savjetovanja privukli su izloženi primjerci biorazgradivih materijala, čija se proizvodnja uskoro očekuje u Belom Manastiru. Na taj su način ovi svjetski zaštićeni patenti pod nazivom EcoFilm, Eco-Corr doživjeli svoju premijeru i na hrvatskome tržištu. Dodjelom prve nagrade za ekološki proizvod godine Cropak 2006. Ecocortecovoj biorazgradivoj vrećici za kućanstvo Eco Works, stručni je ocjenjivački sud pokazao da daje prednost biorazgradivim materijalima u usporedbi s polietilenskim koji su štetni za okoliš. Uspjeh je dodatno upotpunila i prva nagrada za Cjeloviti projekt gospodarenja ambalažom i ambalažnim otpadom. Naime, suvremene tehnološke procese u novoj tvornici Ecocorteca u Belom Manastiru, najmodernijoj tvornici ovoga tipa u Europi, prepoznali su i stručnjaci – istaknuo je Mikšić.

Što je cilj natječaja Cropak i tko su njegovi sudionici?

— Cilj natječaja Cropak jest promovirati, istaknuti i nagraditi ambalažu kao sredstvo zaštite i identifikacije proizvoda, promocije i marketinga. Sudionici natje-

čaja su hrvatski i inozemni proizvođači, trgovačke kuće, proizvođači i tiskari ambalaže, etiketa i displeja, profesionalni dizajneri, reklamne agencije i dizajnerske kuće, te hrvatski proizvođači strojeva, uređaja i oprema za zbrinjavanje ambalažnog otpada. Savjetovanje je pokazalo kako je i u nas budućnost pakiranja ambalaže, zasigurno, u ekološkim materijalima. Ovom trendu pridonijet će i Ecocortec proizvodnjom svojih svjetski priznatih i kvalitetnih proizvoda u Hrvatskoj.

Dosad najveće ulaganje u Hrvatskoj jest Vaše ulaganje u belomanastirsku tvornicu. Recite za naše čitatelje nešto više o tvornici i kada možemo očekivati početak proizvodnje?

— Tvrtka Ecocortec d.o.o. smještena je u poslovnoj zoni Belog Manastira, na sjecištu državnih prometnica koje će dodatno biti naglašene izgradnjom transeuropskog koridora C5 čije je čvorište tek 3 km udaljeno od lokacije pogona. Dodatno, lokaciju tvornice unutar belomanastirske poslovne zone ističe blizina industrijskog kolosijeka, udaljenost od 15 km od riječne luke na Dunavu te udaljenost 45 km od osječkog aerodroma. Unutar belomanastirske poslovne zone II – na 10 000 m² projektiran je i osmišljen, te je počela izgradnja proizvodnog pogona koji će u početnoj fazi proizvodnje zapošljavati oko 50 djelatnika (inženjera, tehničara, laboranata i transportnih radnika). Početak proizvodnje očekuje se potkraj ove godine. Pogon će biti najsuvremeniji u ovom dijelu Europe, jer će u potpunosti i isključivo biti opremljen novom automatiziranom opremom s visokim stupnjem ekološke zaštite te energetsom iskorištenošću i visokim stupnjem ekonomske učinkovitosti. Tvornica biorazgradivih folija u Belom Manastiru znači konkretnu izgradnju i ulaganje u Hrvatsku kao zemlju izvoznicu gotovih proizvoda, koja uz primjenu novih tehnologija ostaje i postaje ekološka oaza Europe. Vrijednost ove investicije kreće se oko 10 milijuna eura. EcoCortec, kao i njegova sestrinska firma Cortec korporacija vrlo uspješno surađuju s Institutom "Ruđer Bošković", s Građevinskim fakultetom u Zagrebu, Fakultetom strojarstva i brodogradnje, te Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom. Riječ je o suradnji na akademskoj i praktičnoj razini. Nadamo se da će zajednički projekti i investicije biti važni i korisni za cijelu zajednicu. ■

INSPIRACIJA IZ PRIČA

Ovih se dana na hrvatsko-me tržištu pojavio novi originalni etnoproizvod, ekotorbe nazvane "Kosjenka". Ovaj modni detalj rađen je od domaćega tkanja, rađenog na tkalačkome stanu, podsjećajući na prvi pogled na ličku torbu i izvrsno se uklapaju u sveprisutni ekostil. Torbice su na tragu novoga modnog trenda, kada je etno ponovno u modi, i zasigurno će pronaći svoj put do žena koje vole biti originalne u odabiru modnih kreacija.

- Budući da sam malena rastom, kolegicu i suradnicu Jadranku podsjetila sam na taj lik iz priče "Regoč" Ivane Brlić-Mažuranić i obje smo odlučile upravo tim imenom nazvati svoje torbe. Svaka torba ima svoju priču, kao i različite keramičke motive: ribe, sove, ovčice.... Uz svaku ide i isječak iz priče o Regoču preveden na engleski, njemački, talijanski i francuski jezik, te mala "Kosjenka", naš zaštitni znak, koji je, kao i keramičke detalje, osmislila Jadranka Lukačić – pojasnila je modna dizajnerica Zorica Kolarević.

Osim spomenutih zanimljivih ekotorbi, završen je i suvenir "Kosjenka u košiću" jer je Regoč malu vilu stavio u košaricu, te je objesio sebi na uho i tako je nosio.

"Željele smo ovim torbicama podsjetiti na miris zemlje, na šume i potoke, cvijeće i ptice, na vjetar... Želimo da putuju svijetom kao Regočevi košići u kojima je nosio Kosjenku, i da budu napunjene srećom!", napomenula je Zorica Kolarević, koja već duži niz godina surađuje s Hrvatskom maticom iseljenika i koja je u Matičinoj suvenirnici izložila svoje dojmive torbe.

Autorica ovoga vrijednog uratka s ponosom ističe kako je prvu svoju ekotorbu darovala poznatoj Hrvatici, proslavljenoj Janici Kostelić.

Osim ekotorbi, iz etnoasortimana izdvajamo i šal, također izrađen na tkalačkom stanu od najfinije vune, tri metra dužine, koji je urešen posebnom kopčom

“ Svaka torba ima svoju priču, kao i različite keramičke motive: ribe, sove, ovčice... Uz svaku ide i isječak iz priče o Regoču preveden na engleski, njemački, talijanski i francuski jezik, te mala "Kosjenka", naš zaštitni znak, koji je, kao i keramičke detalje, osmislila Jadranka Lukačić - pojasnila je modna dizajnerica Zorica Kolarević

"Regoč". Rađen je u trendovskim bojama, a po ljepoti se posebice izdvaja onaj izrađen u bojama šahovnice, za koji je naša kreatorica našla inspiraciju u povodu SP u nogometu. Za tu je prigodu iskrenirala i torbe "Kosjenka" u nacionalnim bojama. Tako se i na ovaj način autorica suvenira pridružila sveopćoj euforiji oko nastupa naše nogometne vrste u Njemačkoj.

Uz navedene eko-etnoproizvode, autorica nudi i torbice za mobitel "Ko-

sjenka", etnonarukvice na kojima se nalaze svi likovi iz priča, te pončo izrađen od domaćega tkanja, vune ili ljetnog pamuka.

Sve navedene etnoproizvode dizajnerica je zaštitila u Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo.

Što se tiče planova za budućnost, Zorica predlaže papučice od lana i kože koje se vežu rupcem ili šalom, kao i prsluke, naravno, sve iz kolekcije "Regoč". ■

Napisala i snimila: **Željka Lešić**

Životu u domu treba se prilagoditi, jer se neće dogoditi obratno

Dragim čitateljima Matice,

rado sam prihvatila prijedlog urednika da pišem u Matici, uglednom glasilu Hrvatske matice iseljenika. Neki su čitatelji pratili moju rubriku u "Tomislavu" ili u "Glasu umirovljenika", pa poznaju moj satirični stil, a iseljeni Hrvati rado su čitali moju kroniku i priče iz života malih ljudi kojima sam posvećivala svoje kratke napise.

Za one koji me ne poznaju, a željeli bi, moram se ukratko predstaviti. Umirovljena sam profesorica hrvatskog i ruskog jezika, autorica udžbenika i kratkih priča, knjige "Štikleci novozagrebački", prevoditeljica, a bila sam dugogodišnja volonterka dopredsjednica u humanitarnoj organizaciji Dora, Udovica sam, majka dvojice sinova i baka dvjema unukama i trojici unuka. Od 2005. živim u Domu umirovljenika "Medveščak" pa ću nastojati, nadam se, pisati o životu hrvatskih "trećedobaca" ili "penzića", kako nas nazivaju mlađi naraštaji.

Na smještaj u zagrebačke umirovljeničke domove čeka se oko 10 godina, jer je potražnja velika, a u domu se osigurava smještaj u jednokrevetnoj ili dvokrevetnoj sobi, s tri obroka, medicinskim uslugama i razne rekreativne akcije, sve navedeno za 2 213 kune (ili 300 eura) mjesečno. Nije jednostavna prilagodba na život u Domu, zato evo nekoliko savjeta.

Kada nakon višegodišnjega, mukotrpnog iščekivanja stigne vijest da vam je osiguran smještaj u Domu umirovljenika (danas je to Hotel za vremešnike), treba žurno pojuriti u Dom i zauzeti ponuđeni *appartement*. Dom je novo boravišno mjesto pa savjetujem sljedeće:

Uključite maksimalnu strpljivost i snošljivost, shvatite da niste privilegirana osoba, nego se poput svojih vršnjaka i "supatnika" nastojte prilagoditi novom načinu života.

Najprije prenesite u svoj sobičak najnužnije predmete i ne-
mojte gomilati "obleku" jer su ormari, ladice i pretinci predviđeni za mršavice tipa "Twighy". Ubrzo ćete uočiti da domske dame ne troše lovu na modne hitove: špičoke, tajice, majice iznad pupka, zategnute traperice, čipkaste tange i slične modne detalje. O ovoj skupoj modi mogu razbijati glavu nove sorte "komada", tzv. "sponzorše" koje moraju osvajati tajkune da im budu sponzori u nabavi skupih modnih krpica.

Zadovoljite se svojom udobnom garderobom i uključite se u novi način života. Ne morate juriti na doručak u 8 sati, jer

smijete na svojoj vlastitoj dalekovidnici pratiti uobičajeni program i prognozu vremena. Ovog su nam proljeća i ljeta dojadile kiše pa nas je sa zaslona hrvatske dalekovidnice tješila metereologa V. Picek.

Naši reumatsko-artrozo-osteoporizni "radari" unosili su bolove u naše istrošene organizme, a mi smo se zavukli pod jednu do dvije deke i spokojno pratili neku talijansku ili meksičku trećerazrednu sapunicu. Uljuljani i skloni ljenčarenju uvjerali smo sami sebe da nema smisla žuriti na posni doručak s toplim napitcima (mlijeko, čaj ili kava) i margarinom, pekmezom ili sirom ili povremeno s paštetom ili parizerom. Naime, našu hranu NETKO donira, a taj je upoznat da mi trećedopci ne možemo tražiti i plaćati delikatesne namirnice. Blagovaonica

je najmasovnije popunjena u vrijeme objeda koji je predviđen za one koji jedu sve, a posebice za šećeraše ili vegetarijance.

Na jelovniku imamo juhu, komadić mesa ili ribe, prilog i katkad kolač ili voće. Večere su manje posjećene, jer se mnogi dohranjuju tijekom poslijepodneva kod prijatelja, u vlastitom aranžmanu ili kod dobrih potomaka. Domske su večere prilagođene naptucima Svjetske zdravstvene organizacije ili prema preporukama modernih nutricionista koji savjetuju nekalorične (mršavije) večernje obroke.

Nije preporučljivo da se glasno čudite kako se jedni debljaju, a drugi mršave, a na istoj su košti. Komentari i primjedbe mogu izazvati verbalne sukobe pa je najbolje uključiti sustav snošljivosti i umiljato se smješkat.

Mnogo sam pisala o prehrani, jer kažu da je "hrana seks starosti", a budući da je domska populacija pretežno ženska, nema romantičnih priča jer je malo kandidata jačega spola! Vremešnici se bave i raznim kreativnim zanimacijama poput keramičke radionice, uzgojem cvijeća, čitanjem novina i knjiga u čitaonici, a domski se djelatnici brinu se i za druge oblike rekreacije: slušanje glazbe uz kavu, zabavne priredbe, organiziranje izleta, posjeta kulturno-zabavnih priredaba, tombola, a nađu se i kartaške skupine koje se kartaju za malu lovu.

Ima na nekim katovima srodnih duša koje se nađu na "čakulama" uz kavu ili na proslavi rođendana, o čemu domsko osoblje vodi brigu pa takva druženja osvježavaju i daju čar životu u Domu.

Korisnica doma gđa. Stanka Pavuna

Dragi čitatelji MATICE, dragi prijatelji DORE,

još je jedna akademska godina iza nas i želimo s vama podijeliti radost zbog izvanrednih rezultata koje su naši štićenici ostvarili tijekom školovanja.

Kao što znate, velik je broj obitelji u našoj Domovini koje, nažalost, ne mogu školovati svoju djecu. Zbog tog razloga DORA već 13 godina provodi program školovanja vrijednih i nadarenih, no iznimno siromašnih srednjoškolaca i studenata, koji nazivamo DORINIM mostom dobrote, a u sklopu kojeg dodjeljujemo godišnje stipendije svojim štićenicima. Tim je programom do sada obuhvaćeno gotovo tisuću mladih.

Dva su temeljna razloga zbog kojih DORA posebnu pažnju pridaje upravo programu obrazovanja.

1. Smatramo da je pravo na obrazovanje u skladu s vlastitim intelektualnim sposobnostima temeljno ljudsko pravo svakoga mladog bića. DORINI stipendisti dolaze iz osiromašenih obitelji, često su to djeca bez jednog ili oba roditelja, neki su bolesni, zlostavljani, zanemareni. Mnogi od njih u svojim obiteljima ne nalaze potporu potrebnu mladom biću. DORINE godišnje stipendije omogućuju im sigurnost i poticaj da otvore novo poglavlje u svojem životu – upišu željenu školu ili studij što će im, zasigurno, omogućiti bolju startnu poziciju u budućnosti te omogućiti da nakon školovanja budu u prigodi pomagati vlastitoj obitelji u potrebi.
2. Obrazovanje također sagledavamo i kao dio strategije razvoja. Viša razina obrazovanja, odnosno djelotvorno tržište rada preduvjeti su za konkurentno tržišno gospodarstvo europske

socijalne države XXI. stoljeća. Dakle izravnim ulaganjem u obrazovanje pridonosimo socijalnoj pravdi, smanjenju siromaštva i povećanju udjela visokoobrazovanih pojedinaca u ukupnoj populaciji, koji postaju nosioci svih razvojnih procesa.

Dragi čitatelji, upornost, marljivost u učenju, silan trud i borba za vlastiti uspjeh preduvjet su za vrhunski rezultat unatoč iznimno teškim socijalnim i obiteljskim prilikama, a DORA tu snagu u svojim stipendistima zna prepoznati i potaknuti.

U rujnu počinje nova školska godina i DORA marljivo prikuplja sredstva za stipendije svojih štićenika. Pozivamo i vas da uplatom u DORIN fond za stipendiranje date svoj doprinos našem plemenitom cilju. Pridružite nam se i pružite potporu jednom mladom biću na njegovu trnovitom putu do osamostaljenja.

Svoj prilog možete uplatiti na naš devizni račun kod Zagrebačke banke d.d.-Zagreb
SWIFT CODE ZABA HR 2X IBAN-HR-902360000-2500328756

Od srca u ime svih naših štićenika, volontera, suradnika i djelatnika zahvaljujemo na svakom daru. Toplo vas pozdravljamo i ne zaboravite posjetiti nas, ako putujete u Domovinu, u našem malom uredu u zgradi Hrvatske matice iseljenika, gdje vas očekujemo s iskrenom dobrodošlicom.

Renata Gubić, ravnateljica HO DO

“Nema lipših u godini dana” od uzdolskih na Sv. Ivana

U svim ovim događanjima, uz domaćeg župnika don Miljenka Džaltu, veliku ulogu, financijski i organizacijski, odigrala je Ramska zajednica iz Zagreba, što pokazuje kako ljubav za rodni kraj i složni rad mogu dati sjajne rezultate

Župa Ivana Krstitelja Uzdol u subotu 24. lipnja svečano je obilježila 150 obljetnicu svojega postojanja. Po prekrasnom sunčanom danu od ranih jutarnjih sati kolona ljudi i automobila stizala je iz svih krajeva BiH, Hrvatske i svijeta kako bi sudjelovali u svetkovini u čast sv. Ivana Krstitelja koji se posebno štuje u ovim krajevima. Tako se, primjerice, u obližnjem svetištu u Podmilačju dan prije okupilo više od 60 000 hodočasnika.

Program na Uzdlu počeo je u 9.00 h svetom misom vlč. Mate Križanca, domaćeg sina ove župe, koji više od 20 godina vodi hrvatske župe u Australiji, uglavnom u Melbourneu. Ovom prigodom obilježio je 25 godina svećeništva pa mu je tim povodom uzoriti kardinal Vinko Puljić uručio i posebnu plaketu pape Bendikta XVI. Dodajmo i podatak da je slavlju nazočilo tridesetak Hrvata iz Australije, uključujući i vlč. Ivicu Zlatunića, također župnika u Melbourneu.

Svečano liturgijsko slavlje u 11 sati predvodio je nadbiskup vrhbosanski, uzoriti kardinal Vinko Puljić. U svojoj podužoj, nadahnutoj propovijedi naglasio je čvrstu vjeru Hrvata u ovim prekrasnim ali teškim krajevima koja ih je održala tijekom mnogih mukotrpnih stoljeća, pa evo i danas, kada se nalaze pred novim i velikim iskušenjima i pitanjem opstanka, koji se, kako reče nadbiskup, može osigurati samo hrvatskom slogom i zajedništvom.

“Gradimo tu slogu koja će nam dati sretnu budućnost. Sveti Ivane, isprosi nam dar Duha Svetoga “zazvao je uzoriti kardinal, pozivajući na kraju nazočne da

masovno izađu na dolazeće izbore u BiH. Prije misnoga slavlja predani su i darovi spomenutoj župi. Posebno treba naglasiti izuzetno vrijedan dar Ramske zajednice iz Zagreba: novčani prilog od 30 000 kuna i umjetnički rad, raspelo, koje je

predao predsjednik Ramske zajednice Branislav Brizar.

Domaćin, župnik don Miljenko Džalto zahvalio je svima i najavio svečanu akademiju, kao i pučko veselje uz besplatnu hranu i piće zahvaljujući donatorima. Glavna točka akademije na pozornici nedaleko od crkve bio je Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivana Ivančana koji je svojim profesionalnim nastupom oduševio sve nazočne. U programu su sudjelovali i folklorashi

Predsjednik Ramske zajednice Branislav Brizar predaje darove kardinalu Puljiću

Napisao i snimio: **Nenad Zakarija**

ogranka HKDD-a iz Rame. Predstavljena je prigodna marka Hrvatske pošte d.o.o. Mostar posvećena obljetnici župe Uzdol. Sve u svemu, bio je to dan za pamćenje, kakav Uzdol i ovaj ramski kraj već dugo nije vidio.

Iste večeri, u kinodvorani u Prozoru održan je humanitarni koncert u organizaciji Matice hrvatske Prozor-Rama, pod pokroviteljstvom HDZ-a i medijskim pokroviteljstvom Radio Rame. Glavna točka koncerta bio je već spomenuti Zagrebački folklorni ansambl. Njihovi nastupi bili su, naime, u sklopu turneje po BiH koju je organizirala Ramska zajednica iz Zagreba i veleposlanstvo RH u Sarajevu. Oni su nastupili na svečanoj akademiji u Sarajevu u povodu Dana državnosti RH i u Tomislav Gradu kao gosti HKUD-a "Fra Mijo Čujić", te na Uzdolu i konačno u Prozoru prije povratka u Zagreb.

Pred, nažalost, malobrojnijom publi-

Kip sv. Ivana Krstitelja u župnoj crkvi u Uzdolu

kom gosti su se predstavili kao vrhunska profesionalna, uigrana i kvalitetna ekipa, vođena stručnom rukom Andrije Ivančana i maestra Marijana Makara. Posebnost ove turneje bila je praižvedba točke "Nema lipših u godini dana od Božića i Svetog Stipana".

Za ovaj prekrasan splet pjesama i običaja Rame koreografiju je pripremio Vladimir Kuraja, inače voditelj odjela za kulturu pri Ramskoj zajednici, glazbeni dio odlično je odradio maestro Makar, a narodne nošnje izradile su Milka Franjušić i ramske žene. Iako je ta točka kod domaće publike izazvala veliki pljesak, ne može se reći da su bili navijački pristrani jer su cijeli, gotovo dvosatni program večeri popratili istim oduševljenjem, dokazavši da je ovdje po-

bijedila kvaliteta nad kvanitetom. Moramo pohvaliti i vrijedne folklorashe ogranka HKDD-a iz Prozora koji su svojim nastupom pokazali kako se čuva izvorno blago ovoga kraja. Voditeljica programa Ana Burić zaista je profesionalno vodila ovu večer. Oni pak koji nisu te večeri bili na koncertu, mogli su idućeg dana nakon svečane mise u župi Presvetog Srca Isusova – Prozor još jednom uživati u nešto skraćenom nastupu zagrebačkih folklorasha, kojim su oni završili ovu turneju. Prije povratka u Zagreb, domaćini su im pripremili domjenak nedaleko od Ščita uz janjetinu i dmoće specijalitete zahvaljujući dobroti obitelji Na kraju se sjetimo opet kardinalovih riječi: "Gradimo tu slogu koja će nam dati sretnu budućnost". ■

Obogatili su novi kraj trudom i poštenjem

Bogatstvo pjesme i plesa srijemskoga kraja pokazalo je domaće Kulturno-umjetničko društvo "Matoš", a HKUD-ovi "Gornja Rama" i "HKDD Rama" iz Rame bogatstvo nošnje, pjesme i plesa iz staroga kraja

Predsjednik Ramske zajednice Branišlav Brizar i Šimun Penava, predsjednik Odbora za organizaciju Susreta predaju kip sv. Ante tovarničkom župniku don Robertu Mickuljanu

Susret Hrvata iz Rame u BiH održavaju se već tridesetak godina u mjestima u kojima ima više doseljenih iz tog kraja. Do sada su susreti bili najviše u Zagrebu, zatim u Sessvetskoj Sopnici, Popovači, Rovišću, Sv. Ivanu Zelini, Pleternici, Iloku i u Vođincima. Ramski susreti 2006. održani su 11. lipnja u Tovarniku u organizaciji Ramske zajednice iz Zagreba i Poglavarstva općine Tovarnik kojemu je na čelu Marinko Beljo porijeklom iz Rame. U organizaciji susreta posebno je pomogao Stjepan Milas, povjerenik Ramske zajednice za Srijem.

Uobičajeno je da Ramski susreti započnu svetom misom koju je u obnovljenoj tovarničkoj crkvi Sv. Mateja pred-

Napisao **Šimun Penava**

sv. Ante koji su svečano predali Branišlav Brizar, predsjednik Ramske zajednice i Šimun Penava, predsjednik Organizacijskog odbora za ovogodišnje susrete. Domaćini su u šokačkim nošnjama i na konjima razdragano dočekali Ramljake, a u dvorani Osnovne škole "A.G.Matoš" priredili su bogati kulturno-umjetnički program i ručak za sedamsto osoba. Bogatstvo pjesme i plesa srijemskoga kraja pokazalo je domaće Kulturno-umjetničko društvo "Matoš", a HKUD-ovi "Gornja Rama" i "HKDD Rama" iz Rame pokazali su bogatstvo nošnje, pjesme i plesa iz staroga kraja. Među uglednicima na Ramskim susretima u Tovarniku bio je i župan vukovarsko-srijemski Božo Galić koji je bio ganut do suza zbog ovakvog spontanog, veselog i radosnog susreta u obnovljenom Tovarniku. Očekivan je i dolazak srijemskog biskupa mons. Đure Gašparovića, kojemu je majka iz Rame, ali, nažalost, zbog obveza nije mogao doći pa je pismom zahvale pozdravio skup. Veselje je nastavljeno do večernjih sati, kad su se gosti sa suzama oprostili od domaćina i otišli svojim domovima po Hrvatskoj i u rodni kraj u Ramu.

U Srijemu ima oko tisuću iseljenih iz Rame, najviše u mjestima Opatovcu, Mohovu, Šaregradu, Iloku i Tovarniku. Doseljavanje je započelo pedesetih godina prošloga stoljeća pa su do sada Ramljaci obogatili srijemsku ravnicu brojnim potomstvom, marljivošću i poštenjem. Zanimljivo je da su porijeklom iz Rame gradonačelnici Iloka, Mladen

Nastup HKUD "Rama" u dvorani osnovne škole u Tovarniku

slavio prozorski župnik don Franjo Ivandić. Okupljenima se toplom riječi obratio ramski gvardijan fra Mato Topić. Ramska zajednica darovala je tovarničkoj župi kip

Papak i Vinkovaca Mladen Karlić, kao i načelnik Općine Tovarnik Marinko Beljo i donaćnik Općine Lovas Stjepan Milas. ■

U Palači Matice hrvatske u Zagrebu 11. svibnja 2006. svečano je predstavljeno prvih deset knjiga iz zamišljenoga projekta "Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine u 100 knjiga". Utemeljitelj i izdavač edicije je Matica hrvatska Sarajevo a suizdavač HKD Napredak iz Sarajeva. Idejni začetnik i glavni urednik je profesor Mirko Majanović. Projekt su financijski pomogli Fondacija za nakladništvo Federacija Bosne i Hercegovine i Ministarstvo kultura Republike Hrvatske.

Skup su pozdravili predsjednik Matice hrvatske Igor Zidić, predsjednik sarajevskog ogranka MH fra Petar Perica Vidović, predsjednik HKD Napredak dr. Franjo Topić. Prof. Mirko Marjanović, glavni urednik edicije istaknuo je da ovaj projekt učvršćuje multinacionalnost i multikulturalnost Bosne i Hercegovine, da oni njeguju njezine (BiH-e) različitosti i da na njima grade kvalitetu zajedničkoga života.

"Uredničko vijeće je ovom edicijom nastojalo ostvariti cjelovitu sliku hrvatske književne riječi Bosne i Hercegovine nastalu u vremenu od sredine 14. do konca 20. stoljeća, od fra Bartola Alvernskoga rođenoga oko 1333. godine do Miljenka Jergovića rođenoga 1966.", dodao je profesor Marjanović.

U ediciju su uvršteni hrvatski književnici koji su rođeni u Bosni i Hercegovini i izvan nje, te hrvatski književnici koji su živjeli i stvarali u Bosni i Hercegovini. Uvršteni su pjesnici, romanopisci, pripovjedači, esejisti, književni kritičari, putopisci, dramski pisci, ljetopisci memoaristi i td.

Profesor dr. fra Marko Karamatić, bivši dekan Franjevačke teologije u Sarajevu, je u svom izlaganju rekao: "Ona nit pisane kulture koja se provlači od 14. stoljeća te kasnije kroz 415 godina osmanske vlasti na tlu BiH, tj. do druge polovice 19. stoljeća, obilježena je isključivo pisanom riječi bosanskih franjevaca, odnosno franjevačke zajednice Bosne Srebrene. Spisateljski rad toga vremena uzima se kao književnost u širem značenju te se u nju uključuju nabožni, katehetski, propovjednički, historiografski, teološki i filozofski tekstovi kojima nije na prvom mjestu umjetnički izraz niti su pisani s tom nakanom, nego praktična poruka.

Napisala: **Matija Maša Vekić**

Projekt koji učvršćuje bh multikulturalnost

U ediciju su uvršteni hrvatski književnici koji su rođeni u Bosni i Hercegovini i izvan nje, te hrvatski književnici koji su živjeli i stvarali u Bosni i Hercegovini. Uvršteni su pjesnici, romanopisci, pripovjedači, esejisti, književni kritičari, putopisci, dramski pisci, ljetopisci memoaristi itd.

Započinje s latinitetom fra Bartola Alvernskoga u 14. stoljeću te preko čuvenog filozofa i teologa fra Jurja Dragišića, rođenog u Srebrenici sredinom 15. stoljeća, pretače se u spisateljski tok na narodnom, hrvatskom, jeziku, koji započinje u 17. stoljeću s fra Matijom Divkovićem i nastavlja se s fra Ivanom Bandulavićem, fra Lovrom Šitovićem, fra Filipom Lastrićem, da bi završio s fra Ivanom Franom Jukićem, fra Grgom Martićem, fra Petrom Bakulom, fra Antom Kneževićem, fra Martinom Nedićem... koncem 19. stoljeća. Prvo razdoblje franjevačkog spisateljskog rada (17. i 18. st.) karakterizira njegova utilitarna orijentacija s praktičnim ciljem vjerskog poučavanja, dok u drugom razdoblju (19. st.) to više nije jedino i isključivo vjersko-poučna literatura, nego prosvjetiteljski, kulturno i politički angažirana književnost, ali i književnost s izravnim umjetničkim težnjama, što je svakako novost u okviru franjevačkog spisateljskog djelovanja, a najbolji su njezini reprezentanti Jukić, Martić, Bakula, Knežević..."

Profesor Karamatić je rekao da su se franjevci u to doba, a osobito tijekom osmanske vladavine, služili dvama jezicima: latinskim i hrvatskim te dvama pismima: bosanicom/bosančicom i latinicom.

Od biblioteke "Hrvatska književnost

Bosne i Hercegovine u 100 knjiga" izišle su knjige pod brojem 1. *Leksikon hrvatskih književnika Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do danas*, koju je priredio profesor Mirko Marjanović (2001.). Knjigu pod brojem 4 *Hrvatska usmena književnost Bosne i Hercegovine: lirika, epika, retorika*, priredio Marko Dragić (2006.), broj 5 *Hrvatska usmena književnost Bosne i Hercegovine: proza, drama i mikrostrukture*, priredio Marko Dragić (2005.), broj 6 *Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine od 14. do sredine 18. stoljeća*, priredio Ivo Pranjković (2005.), broj 8 *Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine u drugoj polovici 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća*, priredio Šimun Musa (2005.), broj 9 *Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine koncem 19. i prve polovice 20. stoljeća*, priredio Miloš Okuka (2005.), broj 11. *Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine u 20. stoljeću*, priredio Rajko Glibo (2006.) te brojevi 28, 29 i 30 koje je priredio Branimir Donat a riječ je o djelima Nikole Šopa: *Pjesme i drame, Proze i Pisma* (2006.). Ove godine planiraju izdati još deset knjiga i svake sljedeće godine po deset do konačne brojke od 100 knjiga.

Ova edicija će biti dobra baza za jednu temeljitu povijest književnosti. Može se nabaviti, vrlo povoljno, kod izdavača. ■

Povezuje rastjerane i budi nadu u povratak

Ovaj godišnjak donosi adresar protjeranih (čak i brojeve telefona) iz dolinskog kraja za mjesta:
Novo Selo, Gornja Dolina i Donja Dolina

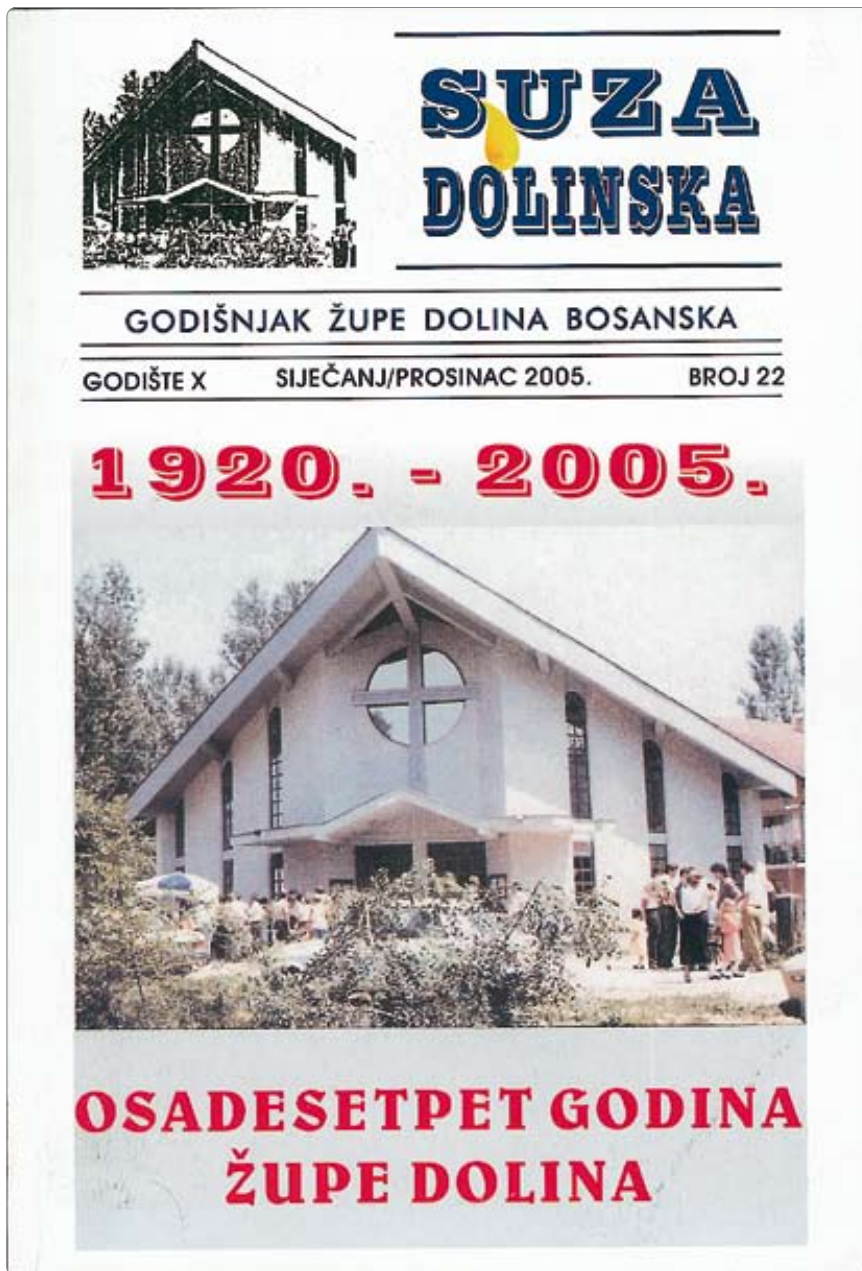
Suza Dolinska je godišnjak župe Dolina Bosanska kod Bosanske Gradiške u izgnanstvu. Već deset godina uporni Milorad Oršulić-Mican, glavni i odgovorni urednik, hoće Hrvatima i svijetu reći da s bosanske strane Save postoji mjesto Dolina Bosanska u kojemu su živjeli i opet hoće živjeti Hrvati. Što je sve doživjela Dolina Bosanska u zadnjih petnaestak godina? Kamo je protjerana? Što je od nje ostalo? Odgovore ćete naći u do sada izašla 22 broja. U svakom broju mnoštvo podataka, povijesti, sjećanja, popisa ubijenih, nestalih, umrlih, ali na ovim stranicama i mnogo nade.

Godišnjak počinje kalendarom, a uz svaki je mjesec fotografija sjećanja na stari kraj. Slijedi kronika događanja u 2005. s osvrtom na 85. obljetnicu župe Dolina. Dolinci su raseljeni po Slavoniji i svijetu, malo ih se vraća na stara ognjišta. Strah je u ljudima. Nema ni dvije godine kako je u Bosanskoj Gradiški ubijen katolički svećenik od navodno duševno poremećene osobe.

Prošlo je deset godina od progona Hrvata iz banjalučkog kraja koji su čamcima u selu Davoru sa hrvatske strane pronašli spas. Jesu li nesretnici dostojno zahvalili Davorcima? Valjalo bi u Davoru napraviti muzej progonstva. U njemu bi trebali biti svi brojevi *Suze Dolinske*, kao i svi drugi slični listovi i godišnjaci kako bi se iz tih stranica mogla iščitati povijest. Ovaj godišnjak donosi adresar protjeranih (čak i brojeve telefona) iz dolinskoga kraja za mjesta: Novo Selo, Gornja Dolina i Donja Dolina. Ova knjiga-godišnjak povezuje rastjerane i budi nadu u povratak ili barem da se zna gdje ih sve ima. Iz banjalučkoga kraja protjerano je više od dvadeset tisuća Hrvata. Kako bi dobro došao jedan adresar!

Mala Dolina Bosanska ima i svoju web stranicu. Svi zbornici muku muče s gramatičkim pogrješakama pa tako i *Suza Dolinska*. Na naslovnoj stranici ima očitu pogrješku. I ovom bih zborniku preporučio sažetak na engleskom i njemačkom jeziku. U ove, ljetne dane možda nekom čitatelju lista "Matica" zasuzi oko kad pročita ovaj kratki osvrt na godišnjak jednoga malog sela u Bosanskoj Posavini koje je ostalo bez Hrvata. ■

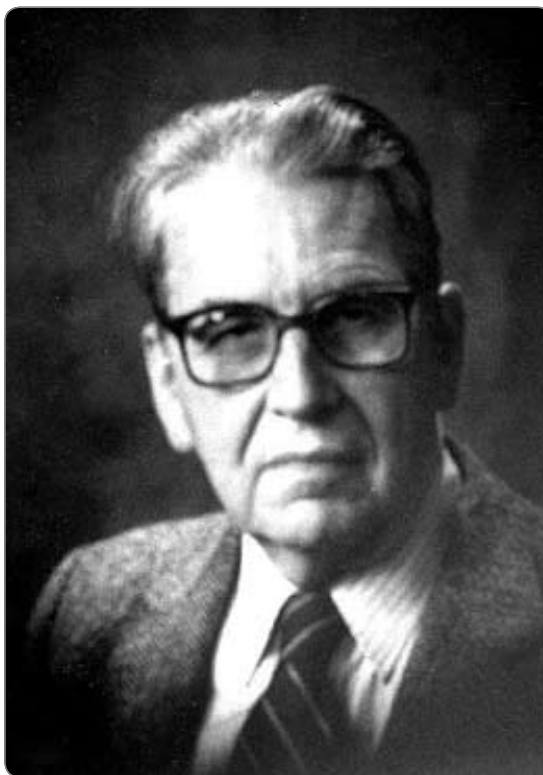
Napisao: **Šimun Penava**

DAROM OBOGATIO NACIONALNU RIZNICU

Karlo Mirth poznat je i kao donator - hrvatska će ga javnost, sigurno, pamtiti po brojnim donacijama Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici koje su, uz one drugih uglednih hrvatskih iseljenika širom svijeta, obogatile fond iseljeničkog tiska u toj instituciji.

Ugledni hrvatski iseljenik Karlo Mirth darovao je Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici još jednu vrijednu donaciju. Ovaj izdavač, urednik i pisac rođen je 1917. u Otočcu. Diplomirao je na Fakultetu za poljoprivredu i šumarstvo u Zagrebu 1942. godine. Od 1946. do 1947. Poslije je studirao novinarstvo na Sveučilištu u Rimu, 1951. španjolski jezik i kulturu na Sveučilištu u Barceloni, a 1962. godine završio je visoki studij na Columbia University (bibliotekarstvo i informacijske znanosti). Poput mnogih drugih, 1945., i Mirth odlazi iz Hrvatske, ali čitav život ostaje povezan sa svojom domovinom. Godine 1947. u Rimu počinje izdavati list *Croatia Press* s podnaslovom "Novinska služba" čije je bio vlasnik, izdavač i urednik. U tom je gradu objavio deset izdanja na hrvatskome, a kad se preselio u Madrid, nastavlja s izdavanjem lista koji katkad ima i sažetke na španjolskome. U Madridu ostaje do godine 1952., kad odlazi u Cleveland. Tada te novine postaju dvojezične – prvi dio na engleskome jeziku, a popratni na hrvatskom. Dva se dijela nisu u potpunosti podudarala, ali su se dopunjavala. *Croatia Press* je bogati izvor informacija ne samo o događajima u hrvatskoj emigraciji nego i o onima u Hrvatskoj. Mirth je također bio predsjednik Hrvatske Akademije u Americi, četvrti po redu. Radio je za mnoge novine, periodične časopise i revije u dijaspori i u domovini ("Hrvatska" - Buenos Aires, "Christianitas" - Madrid, "El Independiente" - Caracas, "Nedjeljna Dalmacija" - Split, "Matica" - Zagreb) itd. Pisao je na nekoliko jezika

o životu i djelima Ivana Meštrovića čiji rad prati u rasponu od 40 godina, te o drugim hrvatskim uglednim osobama, Bonifačiću, Ciligi, Mačeku, Nikoliću itd. U listu "Journal of Croatian Studies" bio je glavni urednik od njegova začetka 1960. godine.

Karlo Mirth poznat je i kao donator - hrvatska će ga javnost, sigurno, pamtiti po brojnim donacijama Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici koje su, uz one drugih uglednih hrvatskih iseljenika širom svijeta, obogatile fond iseljeničkog tiska u toj instituciji. Osim Karla Mirtha, svoja su djela Knjižnici darivali i Stefica i Vinko Nikolić, Jure Prpić, Ante Ciliga, Ivo Omrčanin, Bogdan Radica, Šimun Šito Ćorić, Drago Šaravanja, Jakša Kušan kao i oni mladi poput Andrésa Moralesa

Milohnića, Vladimira Gossa ili Antonija Skármete. Zahvaljujući upravo njima Knjižnica danas posjeduje oko 4500 naslova knjiga iseljeničke tematike te oko 140 naslova novina i oko 400 naslova časopisa.

U Odjelu nabave koji se bavi iseljeničkom građom, sređuje se najnovija Mirthova pošiljka bogata sadržaja – tu su članci o ratu u Bosni i Hrvatskoj, časopisi *Zajedničar*, *Hrvatska borba*, *Hrvat*, *Hrvatska revija*, *Nova Hrvatska* i drugi. Vrijeti istaknuti vrlo rijetke sačuvane originale *Velebita*, lista hrvatskih izbjeglica iz tabora Modena, broj 1 od 12. siječnja 1946., te brojeve 10, 13, 15 i 18 iz mjeseca svibnja 1946. godine. Svakako treba istaknuti i pisma pohranjena u Zbirci rukopisa i starih knjiga – korespondenciju Karla Mirtha s Ivanom Meštrovićem i dr. Iz najnovije Mirthove pošiljke NSK već posjeduje oko 210 naslova – primjerice, *Sabrane pjesme* Viktora Vide, *Domovinsku riječ* Ante Kadića, *U suvremenom kaosu* Jozje Kljakovića,

A History of Croatia Stjepana Gažija ili *Colloqui con Guglielmo Ferrero* Bogdana Radice. Iseljenički fond bit će obogaćen za barem 80 novih naslova od kojih ističemo *Treaty interpretation: Theory and Reality* Edwarda Slavka Yambrusica, *Pjesme hrvatskog emigranta* Vladimira Odranina, *Manuel de archivología hispanoamericana* Aurelija Tanodija, *Los Balcanes del Mediterráneo* Antona Würstera ili *Croatia* Francisca H. Eterovicha, dok je 69 knjiga namijenjeno općem fondu – primjerice: *Diktatura kralja Aleksandra* Svetozara Pribičevića, *Uloga i mjesto Hrvata islamske vjere* Mirsada Bakšića, *The End of Austria Hungary* Lea Valianija.

Zahvalni smo gospodinu Mirthu na vrijednom materijalu koji je pohranio u riznicu hrvatskoga nacionalnog blaga. ■

Napisala: **Željka Lovrenčić**

Glazba, ples i film

Ovogodišnje pulsko kulturno ljeto, koje je započelo 1. srpnja izuzetnim koncertom Paca de Lucie, u velebnom rimskom Amfiteatru, u sklopu organizacije Histria festivala bit će bogato i raznoliko. Pulsko kulturno ljeto namijenjeno je prije svega Puljanima, ali i promociji hrvatskih kulturnih doseg mnogobrojnim inozemnim turistima. Slijedio je zatim 12. PUF - međunarodni festival alternativnog kazališta, u sklopu kojeg je izvedeno desetak projekta alternativnih kazališnih družina iz Nizozemske, Češke, Norveške, Slovenije, Srbije, Libije, Izraela, te Hrvatske.

Tijekom ljeta održat će se niz koncerata i festivala, kao što su 15. Međunarodna ljetna škola harmonike, Castel Blues Festival, 4. Reggae festival, no u ovom napisu usredotočiti ćemo se na dva najznačajnija - 7. Međunarodni ljetni glazbeno-scenski Histria festival i 53. Pula film festival. Kako se festival igranog filma u pulskoj Areni održava od 15. do 22. srpnja, a Histria festival sve do potkraj kolovoza, najprije o filmskoj

smotri hrvatskoga igranog filma. U sklopu šest festivalskih programa bit će prikazano gotovo pedeset što igranih, što dokumentarnih, kratkometražnih i crtanih filmskih projekata. U glavnom natjecateljskom nacionalnom programu koji će se prikazivati u Areni za Veliku će se Zlatnu Arenu i ostale festivalske nagrade nadmetati KARAULA film Rajka Grlića, ŠTO JE MUŠKARAC BEZ BRKOVA Hrvoja Hribara, DUH U MOČVARI Branka Ištvanovića, VOLIM TE Dalibora Matanića, SVE DŽABA Antonia Nuića, TREŠETE Dražena Zarkovića, PUT LUBENICA Branka Schmita i LIBERTAS Veljka Bulajića. U sklopu triju međunarodnih programa posjetitelji u Areni, među ostalim, imat će prigode vidjeti ovogodišnjeg pobjednika Festivala u Cannesu VJETAR KOJI NJIŠE JEČAM Kena Loacha, VOLVER Pedra Almodovara, TIGAR I SNIJEG film Roberta Benignija. Osim izbora međunarodnog filma, u poslijepodnevni terminima u Festivalskom centru bit će prikazan vremeplov hrvatskog filma u sklopu obilježavanja 60. obljetnice djelovanja JADRAN FILMA.

Na programu je ovogodišnjega, 7. Histria Festivala 16 projekata čijih će dvadesetak izvedbi biti priređeno u Areni, Malom rimskom kazalištu, katedrali i crkvi svetog Franje, na Brijunima, te u Poreču, a s koncertom RAMAZOTTIJA prvi će se put gostovati izvan Istre u Rijeci. Iz programa svakako valja izdvojiti gala koncert JOSEA CARRE-RASA s gošćom sopranisticom Invom Mula iz Pariza i dirigentom Davidom Gimenezom, te gostovanja CARSKO-GA RUSKOG BALETA TARANDA iz Moskve i NACIONALNOG BALETA iz Rige. Gosti iz Rige nastupit će u Areni s LABUĐIM JEZEROM Petra Iljića Čajkovskog, dok će se ansambl Carskoga ruskog baleta Taranda predstaviti u dvije večeri baletnog maratona - na prvoj su na rasporedu ŠEHerezada Korsakova i Bizetova CARMEN.

Druge večeri bit će izvedeni ulomci iz Ravelova BOLERA, Wagnerova NOĆ VALKIRA, te Borodinov POLOVI-JETSKI MARŠ. Tu su još i dvije operne izvedbe - Verdijev NABUCCO i Mozartova ČAROBNA FRULA u postavi gostiju opernog ansambla mariborske Kazališne kuće iz Slovenije.

Festivalska zbivanja 53. Pula Film festivala i 7. Histria festivala održavaju se pod pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske. ■

Napisao: **Darko Krušić**

Patricia i Ivana ulovile su ribicu

"U mojemu srcu ima mjesta za sve", bila je tema prvog natječaja "Zlatne ribice 2004."

Nagradu je, u drugoj dobnoj skupini, osvojila Patricia Strojina, tada 13-godišnja učenica iz Basela. Patricia je sudjelovala i u iduća dva natječaja i u oba osvojila drugu nagradu. Rođena Zagrepčanka,

Pripremila: **Vanja Pavlovec**

zarana odlazi s roditeljima u Švicarsku. Odlična je učenica, a, osim nastave na njemačkom, uči engleski, francuski te talijanski, a od petog razreda fakultativno i latinski jezik. Od prvog razreda redovne nastave usporedno pohađa i Hrvatsku dopunsku školu. Voli šport, posebno odbojku, košarku i plivanje. Rado piše, crta i, kao svi mladi, voli glazbu.

"Podiljiću s vama tajnu" donijelo je prvu nagradu Ivani Ivošev na "Zlatnoj ribici 2006.". Ivana živi u malom selu,

Bačkom Bregu, na sjeverozapadu Vojvodine gdje Šokci-Hrvati govore štokavskom ikavicom i brižno čuvaju i njeguju svoje narječje. U selu pri HKPD-u "S. S.Kranjčević" djeluju folklorna skupina i dramsko-recitatorska sekcija, a Ivana je aktivna članica u objema. Na Smotri recitatora na hrvatskom jeziku u Subotici osvojila je i nagrade za lijepo kazivanje stihova. Odlična je učenica, piše pjesme, sluša glazbu, ali najviše voli druženje s vršnjacima. ■

PODILJIĆU S VAMA TAJNU

Podiljiću s vama jednu tajnu, al' moljim vas nekatu nikom kazat. Zaljubila sam se u komšijskog momka Marina Babankinog.

Kad krenem u dućan, prolazim kraj njegove kuće, srce mi luplje, sve 'oće da iskoči. Kuća mu je velika, al' je bedem mali, pa kad prolazim kraj kuće krišom pogledem u njegov pendžer. Na pendžeru je obisita necovana firanga na paunove. Miris lipe nebeskoplave petaprste ponese mi visoko u oblake. Dud veliki raširio grane i pravi lad. Pod granama stoji jedna mala drvena klupčica, tu kadgod vidim Marinovu staru kako plete čarape, jel šule na očenaše. Uživam dok slušam oštar zvuk vode iz arterskog bunara dok njegov stari pumpa vodu u kabov. Kraj klupčice je jedan astal napraviti od rastovog panja.

Moj Marin, moj lipi Marin, lipi je ko slika. Ne smijem ni da ga pogledem u njegove lipe plave oči, lipe ko plavo nebo, jel mi oma ni dobro. Marin je visoki i tanki ko jablan u mojem dvoru. Kad prolazim kraj njegove kuće, sitim se one

stare pisme koju stalno pivam, ali vrlo tiho da me niko ne čuje: "Ja sam majko cura fina, udaću se za Marina. Marin je majko lipo ime za kojim moje srce gine".

Kad Marin izvede svojeg vranca na sokak, pa kad ga uzjaši, nema lipšeg momka. Leđa spravna kokad da ima dasku, kandžija u ruke, šešir nakrivit, a ja ga gledam pa sve ne mogu disati. Gledam za njim dok on prolazi kroz selo svaj važan. Vitar raznosi grivu od vranca, a njegove blage oće se sjaju na suncu.

Kad dođem kući zaboravim za čega mi mama poslala u dućan.

Čuli ste moju tajnu i šta fali što je on od mene stariji. Možda će i on mene kadgod primetiti.

**Ivana Ivošev, 13 godina,
HKPD "S.S.Kranjčević"
Bački Breg, Vojvodina, Srbija
Voditeljica i mentor:
Tamara Lerić**

"U MOJEMU SRCU IMA MJESTA ZA SVE"

IMAJ VREMENA ZA SMIJEH – TO JE GLAZBA DUŠE

Imaj vremena za smijeh, ne gledaj mrko na svijet. Okreni se malo oko sebe, vidi kao je lijep. Oni koji se ne smiju i vesele, njima je sigurno dosadno, uvijek su ljuta izraza i namrgođena lica. Njima ne zasjaju oči i ne idu im suze radosnice kao onima što se smiju i raduju. Ne vesele se tako životu kao mi koji gledamo ružičasto na svijet. Smijati se možemo kad god hoćemo, nije zabranjeno i nikad se neće zabraniti. Smijemo se šalama, u gradu, a pogotovu u školi jer svaki razred ima svog zabavljača. Onaj tko se smije imat će puno prijatelja, neće ih nikad izgubiti jer nitko ne voli ljude koji se ne smiju. Smijehom se upoznaju ljudi, prijatelji, cura i deč-

ko, muž i žena pa čak i stari ljudi. Smijeh je ono najvrednije (bar ja tako mislim) što čovjek posjeduju. Dakle ne boj ga se pokazati, nijedan osmijeh nije ružan, kiseo, zastrašujući, savršen niti tužan, svaki je na svoj način poseban.

Pokaži ga i vidjet ćeš, okupljat će se oko tebe ljudi, a možda čak i novi prijatelji.

Gledaj ružičasto, THINK PINK!

**Patricia Strojina, 13 godina,
HDS Basel, Švicarska
Učiteljica mentorica: Silvana Thali**

Zagreb je ljepši negoli se priča

“Ova klapa” iz Johannesburga pjesmom je, a kako bi drukčije, poručila kako se iz Vela Luke, zapravo, nikada ne odlazi

Prvi susret klapa iz iseljeništa u toplom zagrebačkom predvečerju okupio je u subotu, 24. lipnja u KD Vatroslava Lisinskoga sedam gostujućih i dvije domaće klape. Hrvatska matica iseljenika kao organizator, uz pokroviteljstvo Vlade RH, predstavila je javnosti, u jubilarnoj 55. godini osnutka, svoj novi projekt koji je s domovinom povezao klape iz Švicarske, Njemačke, Mađarske, Argentine, Novoga Zelanda i Južnoafričke Republike. Okupljenima se na početku koncerta u gostoljubivoj atmosferi Male dvorane obratila Katarina Fuček, ravnateljica HMI-a zahvalivši sudionicima na ustrajnom čuvanju i promoviranju hrvatske tradicijske baštine i poželjevši im još mnogo ovakvih okupljanja. U ime pokrovitelja, potpredsjednica Vlade, Jadranka Kosor uručila je klapama pozdrave premijera Sanadera i zaželjela im iskrenu dobrodošlicu u Hrvatsku. Svečani koncert te večeri, vidjelo se već nakon prvog nastupa – klape “Ferali” iz Münchena, pokazao je, i dokazao, kako se pjesmom uspješno mogu premostiti kontinenti, jezične i kulturne različitosti. Moderatorica koncerta, novinarka HTR-a Eliana Čandrić, znalački je vodila priredbu. Nastup klape “Dalmatine” iz Auclanda, rođenih Novozelanzana, oduševio je prisutne jednako kao i onaj klape Hrvatske katoličke misije “Croatia” iz Münchena. Mađarske “Koljnofske golubice” pokazale su publici kako klapsko pjevanje, zahvaljujući mekoći i boji ženskih glasova, može imati i jednu sasvim neočekivanu dimenziju. “Ova klapa” iz Johannesburga pjesmom je, a kako bi drukčije, poručila kako se iz Vela Luke, zapravo, nikada ne odlazi. Dugotrajni pljesak koji su zasluženno dobili Južnoafrikanci, najavio je švicarski “Chorus Croaticus” kojemu je ‘ostalo’ samo zadiviti prisutne vrsnošću. Besprijeckornom izvedbom u tome su u potpunosti uspjeli.

Napisale: **Diana Šimurina-Šoufek i Željka Lešić**

Argentinsku klapu B. A iz Buenos Airesa i njihovu “Projdi vilo” trebalo je ne samo čuti, već i vidjeti, osjetiti... Domaće, zagrebačke, klape – momački “Grdelini” i djevojački “Dišpet” – potvrdile su, kao i gostujuće, tezu kako je klapsko pjevanje uistinu nešto što je jedinstveno i po čemu su Hrvati u svijetu poznati. Drugi dio koncerta bio je potvrda svestranosti i originalnosti naših klapa. Pjesme na jezicima domicilnih zemalja; njemačke, maorske, španjolske i plemena Zulu, nikoga nisu ostavile ravnodušnim. Kraj koncerta, uz sudjelovanje svih izvođača, pa i ravnateljice Matice i potpredsjednice Vlade, bio je nezaboravan. Zajčev “U boj, u boj” moguće je valjda tako, i s toliko iskrenih domoljubnih emocija, otpjevati samo na Susretima. I, poželimo, neka tako bude i ubuduće.

SUDIONICI SUSRETA U RAZGLEDANJU GRADA

U nedjelju, 25. lipnja, na Dan državnosti, klape su imale organizirani razgled Zagreba.

- Matica je izvrsno organizirala razgled grada. Upoznao sam Zagreb mnogo bolje i doznao mnogo novosti o njemu. Bio je ovo i moj prvi susret s HMI

i nisam mogao niti pomisliti da ćemo biti tako lijepo primljeni. Zahvaljujem Matici na svemu i za sve što radi za nas iseljeni puk o kojem, po mojem mišljenju, ostali malo mare – rekao je Dinko Božić, član klape “Chorus Croaticus”, Bern, Švicarska, koji i po pet puta godišnje dolazi u Hrvatsku.

Za razliku od Dinka koji dolazi više puta u domovinu, Ante Vlahović iz Buenos Airesa prvi je put u domovini nakon 61 godine. Ovaj rođeni Senjanin otišao je s roditeljima u Argentinu kao sedmogodišnji dječak, jer je ta zemlja otvorila vrata našoj emigraciji. “Presretan sam što mi se pružila mogućnost dolaska u voljenu Hrvatsku i što ću ponovno vidjeti rodni Senj. Moji su mi rekli da ponesem malo mora u boci iz Senja, no najprije ću se ja ondje okupati”, napomenuo je gospodin Ante koji je svaki trenutak obilaska metropole bilježio kamerom, kako bi i slikom mogao upotpuniti priču o domovini Hrvatskoj. Kako doznajem od ostalih članova klape B. A., iz Buenos Airesa, upravo je gospodin Ante najzaslužniji što svi oni izvrsno govore hrvatski jezik koji njeguju poput svetinje. I Siniša Benel također je prvi put u Hrvatskoj. Iako rođen u Argentini, izvrsno govori hrvatski, jer

su ga roditelji učili govoriti materinskim jezikom. Otac mu je podrijetlom Vinkovčanin, a majka Dubrovkinja. "Svi su mi govorili da je Zagreb lijep, no meni je još ljepši negoli iz priča. Ljudi su vrlo dragi i simpatični. Sinoć na pozornici od ganuće nismo mogli pjevati. Mi nismo pjevali, mi smo plakali. Bilo je divno!", izjavio je 44-godišnji Siniša Benel, koji će sljedeći put s obitelji posjetiti svoje korijene, Vinkovce i Dubrovnik. Ljepotom Zagreba bili su oduševljeni i Tomislav Trošelj i Daniel Detelić, također članovi klape B.A, rođeni Argentinci, no kao i ostali iz klape brižno njeguju hrvatske korijene. "Svi naši očevi imali su istu sudbinu kao i očevi ostalih iz naše klape. Mi smo rođeni u nostalgijama svojih roditelja i u velikoj ljubavi za Hrvatsku", vele Tomislav i Daniel, koji zajedno s još sedmoricom hrvatskih sinova čine klapu B. A. koja je nastala prije devet godina

u znak sjećanja na prijatelja Branka Pil-sela, poginulog u Domovinskom ratu 1992. godine. Domovinu je tada branio i Daniel Detelić, koji je pričao o poginulom prijatelju i o nastanku klape čiji je voditelj Ivo Puches, te kako pjesmama često taknu dušu naših iseljenih Hrvata u Argentini. No, kako smo se uvjerali na zagrebačkom koncertu, dirnuli su i duše mnogih Zagrepčana, te izmamili gromoglasni pljesak.

- Iako sam često u Zagrebu i Hrvatskoj, svakom susretu s metropolom ponovno se radujem i sve sam više uvjeren kako se s obitelji što prije želim vratiti u Hrvatsku. U Zagrebu smo kupili stan, tako da je put povratka već ucrtan. Jako se veselim druženju s ostalim klapama i što je ovaj Matičin projekt ostvaren - izjavio je Branko Mladina iz Johannesburga, član "Ove klape".

Oduševljenje razgledom Zagreba nije

krila ni članica ženske pjevačke skupine "Koljnofske golubice" Ildikó Bunjevac Pajrić iz Mađarske. "Ovo je bilo korisno provedeno dopodne i mnogo sam toga doznala o Zagrebu. Radujem se upoznavanju svih okupljenih klapa i druženju s njima", izjavila je ona.

Nakon obilaska Gornjeg grada i snimanja kod vidikovca, uz topovski zvuk s Griča, načinjena je još jedna zajednička snimka za sjećanje i oproštaj sa Zagrebom do nekog ponovnog susreta. ■

“DA TE MOGU PISMOM ZVATI...”

S početkom koncerta započela je čarolija kojom su hrvatske klape iz iseljeničtva zapjevale kao nikada do tada. Odakle im snaga, pitali smo se, a oni su pjevali i plakali, jer mnogima se ostvario san: zapjevati u Omišu

Nakon uspješnog nastupa u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, hrvatske klape iz iseljeničtva krenule se na svoju turneju po domovini. I odmah po ulasku u autobus opet se “zapivalo”. Jer trebalo se pripremiti za nastup u Crikvenici, a trema je nekako bilo previše. “Zakantati” u domovini za sve njih bio je poseban doživljaj i željeli su biti ne dobri, nego najbolji.

Dolazak u Crikvenicu, kovčezi van iz autobusa, nitko se ne žali na umor, a samo dan prije proputovali su stotine kilometara. I odmah koncert u lapidariju hotela “Kaštel” uz domaće klape “Crikvenica” i “Fortunal”. Trema je polako nestajala i klapska je pjesma dodirнула srca “domaćih” i podigla ih na noge. Publika je, osjetivši da u njihovu pjevanju ima neke nostalgije, spontano pjevala ispod glasa te na kraju gromoglasno zapljeskala. Umjetnički voditelj Prvog susreta klapa iz hrvatskog iseljeničtva

Joško Čaleta s ponosom ih je gledao, a voditeljica projekta iz HMI-a Srebrenka Šeravić već tada je znala: uspjeli su klapskom pjesmom povezati domovinsku i iseljenu Hrvatsku i još jednom pokazati emotivnu snagu hrvatskog naroda ma gdje on živio. Nakon koncerta, naravno, druženje, uz večeru ljubaznog domaćina Gradskog poglavarstva Crikvenice i hotela “Kaštel”. Na spavanje se pošlo tko je kad stigao, no ujutro je samo Đani zaspao. Čovjek se trebao “urediti” za nastavak puta, pa ga je cijeli autobus čekao. No, kada je stigao popraćen Srebrenkinim “milim” pogledom, nije mu palo na pamet do kraja turneje više zakasniti.

I krenusmo dalje. Prema Zadru. No, nakon sat vremena zaustavljanje u Senju. Dirljiv i nezaboravan susret. Naš Ante iz Buenos Airesa je nakon 61 godinu došao u svoj rodni grad, pred svoju rodnu kuću. Trenutak koji se pamti. Suze u Antinim očima dok svi zajedno pjevaju “U boj, u boj”. Plaćemo svi, jer teško je riječima opisati taj osjećaj sreće, tuge i sjete koji je lebdio nad Senjom. Moj novinarski zadatak postaje sve teži, jer tako mnogo emocija i pjesme treba sabiti u ove retke.

U Zadru tonska proba pa nastup u Arsenalu s domaćom klapom “Intrade”. Nitko se ne žali na umor, ali se glasovi pomalo gube, jer pjeva se non-stop. Koncert za pet, velika pažnja medija. Naši klapaši postaju medijske zvijezde, najprije sramežljivo, a potom sve sigurnije govore svoj, hrvatski i uvijek ponavljaju: Hvala za ovaj projekt, nikada nećemo zaboraviti svoje nastupe u domovini. Polako, dečki, tek smo počeli – zaključuje Joško, koji nakon svakog koncerta “narašće koji centimetar”.

Sutradan “Gogino” već poznato buđenje i prtljaga ponovno u autobuse. Ovaj put zaspao je Ivo iz Argentine. Neće više, jer Goga ima lijek za to: tko zadnji, plaća piće cijelom autobusu. Jer Gordana Vojvodić, voditeljica puta iz HMI-a brine se da ne kasnimo, da dobijemo dobre sobe, da ne zaboravimo putovnice i sve ostalo što čini jednu ovakvu turneju.

U GRADU GOSPE SINJSKE

Ručak u Trilju i dolazak u Sinj. Trema u autobusima je velika, jer cijeli je grad u znaku našeg koncerta u atriju samostana Gospe Sinjske. Pozornica doista imo-

Napisala: **Ivana Rora**

Snimile: **Ivana Rora i Gordana Vojvodić**

zantna, voditelji više nego dobri, na sve strane fotoaparati i prepun atrij publike. Izimno srdačan domaćin Gradsko poglavarstvo grada Sinja i klapa "Sinj". Joško trči na sve strane, iza pozornice gužva i trema, no pjevaju naše klapе iz srca i duše. Sinj je na nogama, a na dar dobivamo sliku Gospe Sinjske da nas čuva i prati na putu. Dolazi u prave ruke, Srebrenki Šeravić čija je najveća zasluga za ovaj projekt. A Srebrenka uvijek ponavlja: Hvala ovim našim divnim Hrvatima koji tako daleko od domovine njeguju klapsko pjevanje. Čini se da pišem preemotivno, no ovo je moj doista najteži novinarski zadatak. Biti dio ovoga projekta HMI-a, a ne biti emotivan, doista je nemoguće. U razgovoru s kolegama koji nas prate čujem istu stvar i drago mi je. Čini se da smo ovim projektom dotakli samo srce domovinske i iseljene Hrvatske. Povezali smo iseljeničke klapе među sobom, stvorili nova prijateljstva s klapama u domovini, dogovorili nove susrete i pokazali silnu želju sa se projekt održi ponovno. I uz to sve dobro se zabavili. Pa što se još poželjeti može.

No odmora nema. Krenuli smo prema Veloj Luci na otoku Korčuli. Na brodu mir, spavalo se jer umor nas je pomalo oborio. Dočekala nas je ljepota ovog mjesta kojemu se pjevalo svake večeri. *Ošjak i vale* u srcu naše kalpe "Ova klapa" iz Južne Afrike čiji su svi članovi rodom iz Vele Luke. Koncert na pjaci crkve sv. Josipa uz domaće klapе "Vela luka" i "Ošjak" u organizaciji Udruge za

Nova prijateljstva zauvijek:
Klapa "Chorus Croaticus" iz
Berna i klapa "BA" iz
Buenos Airesa

promicanje kulture i umjetnosti "Luško lito". Sve naše klapе pjevaju kao prvog dana, ali "Ova klapa" čini se čudesnom. Pjeva u svojem rodnom gradu, pred svojim obiteljima. Dugi pljesak i što reći, nego da je iseljenička klapska pjesma oduševila Velolučane.

SHOSHOLLOZA POSTALA HIT

Odlazimo s Korčule prema Podgori. Zami nam je ostala *Shosholozza*, južnoafrička narodna pjesma koja je postala hit, pjeva-

mo je svi, no polako je pjevaju i sva mjesta kroz koja prolazimo. I kada smo najviše umorni, netko započne: *Bam, be bam*, svi nastavljaju i atmosfera se podiže. Opet kovčge van, malo nam je dosta, ali naši strpljivi i izvrsni vozači Miro i Štef uvijek su pri ruci. Polako su postali dijelom naše velike klapе. Kao i Mađarice, jedina ženska klapa na susretu, uvijek dotjerana i strpljiva, koja sa svakim nastupom pjeva sve bolje. Bravo, cure!

U Podgori koncert pod zvijezdama u posebnom ugođaju podgorskog spomenika "Galebovo krilo". Publici se predstavilo sedam klapa iz svih krajeva svijeta. Pri tome su okupljene ljubitelji klapske pjesme najviše osvojili Argentinci koji su uz pratnju gitare i bubnjeva izveli pjesmu "Povratak". Iseljeničkim klapama na pozornici pridružile su se i domaće klapе "Sutikla" i "Stara srdela", a domaćin večeri bilo je Poglavarstvo Podgore.

I ponovno stvari u autobuse te kreći u Trogir. Napokon slobodan dan, nema koncerta i odmor za glasove – veli Joško. No, nada je jedno, a stvarnost drugo. Po dolasku u Trogirske dvore, gdje smo na našu sreću ostali do kraja, mali predah i već smo organizirani. Krećemo na Visovac, pa potom na feštu kod Oklaja. Visovac ostavlja posebne dojmove, zapjevalo se u crkvi i krenulo na feštu. A mi volimo feštu – rekli su i pokazali. Nadali smo se i pobjedi Argentine nad Njemačkom., ali eto. Zato su nam "Argentinci" bili poseb-

U gradu Gospe Sinjske i alkara,
hrvatske iseljeničke klapе
zapjevale su iz srca

no "veseli". Valjda od tuge. Fešta je trajala sve dok Goga nemilosrdno nije najavila polazak. Ponizno smo molili još "malo", no nema milosti jer sutra je koncert. Toliko o slobodnom danu.

PJESME PODIGLE PUBLIKU NA NOGE

U Kaštel Starom domaćini su grad Kaštela i klapa HRM "Sveti Juraj". Već ujutro gostujemo na radio Kaštelima, plakati kamo god se okrenemo. Naši dečki i cure čuvaju glasove. Joško zabranio pjevanje do večeri. No, po kutovima se skrivečki vježba. Opet nas trese i trema. I sve dok prvi "Feral" ne zapjeva. Kada društvo iz Frankfurta probije led na pozornici, onda je sve nekako lakše. Domaća klapa daje veliku potporu. Stišću se ruke nakon svake izvedbe i svi su jedna "klapa", velika, prijateljska, hrvatska. Domaćini su priredili pravu ribarsku večer te s iseljeničkim klapama održali i još jedan neobavezan "koncert". A doma je bilo teško poći. Sama pomisao na sutrašnji nastup u Omišu otjerala nas je "ranije"

na spavanje. I konačno kruna Prvog susreta klapa iz hrvatskog iseljeništva u domovini: svečani koncert u sklopu 40., jubilarnog Festivala dalmatinskih klapa u Omišu. Tonska proba u kolijevci klapskoga pjevanja pomalo je prestrašila naše klapa. Joško i Srebrenka bili su potpora, ali ipak trema je činila svoje. S početkom koncerta započela je čarolija kojom su hrvatske klapa iz iseljeništva zapjevale kao nikada do tada. Odakle im snaga, pitali smo se, a oni su pjevali i plakali, jer mnogima se ostvario san: zapjevati u Omišu. Na Trgu sv. Mihovila klapa iz SAD-a, Argentine, Švicarske, Njemačke, Novog Zelanda, Južnoafričke Republike, Mađarske te gosti iz BiH, klapa "Delminijum", nastupile su prema već uhodanom obrascu. Svaka je izvela po dvije dalmatinske pjesme u prvom djelu programa, nakon kojeg su nastupile domaće klapa "Skradinke" iz Skradina i "Pasika" iz Kostanja. U drugom dijelu programa klapa su Dalmaciji približile izvorne napjeve zemalja u kojima žive. *Shosholoza* južnoafričkog naroda

Zulu, argentinska *Como la cigarra* i druge podigle su publiku na noge. Sama završnica s napjevom "U boj, u boj" i izvedba klapskog hita "Da te mogu pismom zvati" izazvala je emotivni vrhunac. Stopile su se domovina i iseljeništvo. Povezale države diljem svijeta kroz dalmatinsku pismu. I prijateljstva. Zauvijek. Za Omiš uspjeh, za nas kraj jednoga posebnog projekta i još: Ole, ole, Joško, Joško, zagrljen sa svojim klapama. Domaćin, Festival dalmatinskih klapa Omiš oduševljen, jednako kao i ravnateljica HMI-a Katarina Fuček koja je doputovala iz Zagreba, još jednom poduprijeti ovaj novi projekt HMI-a, koji, zasigurno, ima svoju budućnost.

A sada opet malo sentimenta vaše novinarke. Rastanak je bio težak, svima. Vaša velika hvala koju ste pokazali na našem putovanju bila je dovoljna za sav uloženi trud.

Prijateljstvo i emocije koje ste nam ostavili dali su jednu novu snagu i želju da vam poručimo: I pismom ćemo vas opet zvati! ■

There is
no need
to look
any further!

Make Hotel Dubrovnik your choice. It is the only hotel located in the very heart of Zagreb - on the Ban Jelačić Square, with four stars quality, friendly service and value in price.

We guarantee that your stay will be the most enjoyable and memorable experience in Zagreb.

HOTEL
★★★★

DUBROVNIK
ZAGREB

Your hotel in
the heart of Zagreb

Gajeva 1, HR-10000 Zagreb, Croatia, tel: 01/ 48 63 500, fax: 01/ 48 63 506,
e-mail: reservations@hotel-dubrovnik.hr, web: www.hotel-dubrovnik.hr

VILIN KONJIC

U kombinaciji postojanog hrasta i bakra izrađen je masivni radni stol uokviren tkanjem licitarskih srčeka. Od srca ga je Melita Petra Ivanović posvetila svome gradu. Njemu uvelike konkurira Stol Lepogalava, oslikan najfinijom lepoglavskom čipkom. Posebno dizajnirane lampe, stolice i drugi uporabni predmeti samo su dio umjetničkog rada ove mlade i talentirane umjetnice, koja se svojim izložbom u povodu 55. obljetnice Hrvatske matice iseljenika predstavila u njezinim prostorima u Zagrebu. Izložba naziva Vilin konjic već je privukla pozornost medija, ali i mnogobrojnih Matičinih posjetitelja. Na hrvatskoj likovnoj sceni umjetnička radionica - **VILIN KONJIC** djeluje već nekoliko godina. Ono po čemu Vilin konjic posebno privlači pažnju način je na koji povezuje umjetnički izričaj i njegovu potencijalnu svrhovitost. Voditeljica radionice **Melita Petra Ivanović** karijeru je počela poput generacija

svojih kolega. Kao mlada umjetnica, nakon diplome stečene na studiju kiparstva na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti 1996. u klasi akademskog kipara Stipe Sikirice, izlazi na uglavnom neorganizirano likovno tržište.

Smjelo definirajući svoje mjesto na

likovnoj sceni, Melita Petra Ivanović osniva radionicu Vilin konjic i počinje se baviti umjetnošću koja svoje mjesto ne traži primarno u galerijskim prostorima već u najširem smislu teži postati sastavnim dijelom načina življenja svojih budućih vlasnika. ■

Melita Petra Ivanović: etno elemenati na uporabnim predmetima

Napisala: **Ivana Rora**

VIJESTI

U Zadru je u prostorijama Arsenala održana tiskovna konferencija u povodu otvaranja prvih Hrvatskih svjetskih igara. Predstavnicima medija obratili su se organizatori i suorganizatori, ravnatelj Igara Jure Strika, Josip Ante Sovulj, glavni tajnik Hrvatskog svjetskog kongresa i Domagoj Ante Petrić, zamjenik ravnateljice Hrvatske matice iseljenika. Konferenciji su nazočili i ravnateljica Domovinskog sjedišta HSK, Željka Lešić, voditelj Matičine podružnice u Zadru, kao i suautorica izložbe "55 godina u službi iseljenika", Nives Antoljak. Novinarima je predstavljen program Igara i raspored športskih nadmetanja koja će se odvijati unutar Zadarsko - kninske županije. Prisutni čelnici također su zahvalili na pomoći pokroviteljima i mnogim entuzijastima koji su zaslužni za održavanje ovih igara. "Igre su", ocijenio je Domagoj Ante Petrić, "vrlo značajne, osobito za iseljeni dio hrvatskoga naroda i kao takve jačaju veze između Hrvata u domovini i onih rasutih po svijetu". Matičina izložba u zadarskom Arsenalu moći će se razgledati do 24. srpnja.

(Jurica Dujmović, HMI Zadar)

Zadar, 13.07.0'6.

Tiskovna konferencija uoči otvaranja HSI

Ante Sovulj, Domagoj Ante Petrić, Jure Strika i Željka Lešić

"Krešimir ne govori samo o prošlosti, nego i o budućnosti."

Umjetnost bi, a to u našoj stvarnosti, nažalost, nije slučaj, trebala određivati naše životne tjekeve: psihološke i socijalne. Ona bi trebala biti ta kojom ćemo svakim danom produbljivati vlastite spoznaje unutar i izvan sebe

Impresivno je stajati na obali u Šibenskom kanalu i promatrati kako njime, sammo uz vješto kormilarenje spretna kapetana, možete izići kroz kanal Sv. Ante i otisnuti se na prostranu morsku pučinu, a tamo vas, gle li zanimljivosti, u kišno vrijeme ili za otapanja snijega, gotovo do Zlarina prati slatko-slatna (*bočata*) voda.

- Nju je valjalo stalno braniti od osvajača – kazuje nam povjesničar Milivoj. – Voda je sve za svaku državu i zato će baš duljina estuarija rijeke Krke biti toliko vezana uz hrvatsko povijesno uzdizanje i stradanje.

PETAR KREŠIMIR IV.

Informacija je dana. *Mulo* (pristanište) ispred neupotrebljivog hotela *Krka* na trenutak nas usmjeri gore prema gradu i njegovu rastu u visinu – u *stine*, kako kažu ovdje u Šibeniku.

Ispod zidova crkve sv. Frane, u toj kamenoj odrednici, raširio se osmišljeni Visanijev perivoj, a na njegovu dnu, onomu koji komunicira između *mula* i parka ustoličio se i čeka.

Prilazimo mu i pokušavamo komunicirati. No ništa, on šuti! Onda se probudila analitika i misao je stala određivati smisao sjedača.

- Zašto je ovo ovdje tako nedorečeno? Je li se nešto moglo dodati da s

Spomenik Petra Snačića

manje napora prihvatimo čovjeka na tronu? – umeće netko u naše radoznalo zagledavanje. - Uostalom, zašto kiparica Marija Ujević nije hrvatskomu kralju Petru Krešimiru IV. stavila krunu?

Ponuđena misao nije nikakva umotvorina jer spomenik od svoga otvaranja otvara to pitanje. Znatiželjnike zapravo zadivljuje ta monolitnost koja spomeniku, njihovu kralju, daje velebnu dostojanstvenost. I taman kad bi počeli strahovati nad tom masom i desnicom što, bez

žezla, odaje kraljevu odlučnost, konkavni utor, kojim je određen dio kraljeve haljine, vodi nas do njegove ljevice, koja, iako masivna, blago dodiruje koljeno, narod, borbe, prolaznike i sve druge dobronamjernike. Onda se donji kvadratni oblik, zatvoren navedenom linijom između ruku, nastavlja sličnim na gornjem dijelu tijela, koji je, kao i onaj dio "haljine" oko nogu stiliziran na način kako su to radili domaći klesari iz 11. stoljeća (poput kralja na pluteju u splitskoj krstionici). I kad smo obuhvatili te dvije skladno ukomponirane mase, iz gornje se, gotovo izvučena iz te velike mase, malena, ali odmjerena, izvija, izdužena glava kralja, autoriteta, moćnika, vođe, ujedinitelja i garanta snage grada, naroda i države. Krune nema, ali njezino nepostojanje samo potkrjepljuje riječi nekadašnje predsjednice Županijskog doma Sabora gđe Katice Ivanišević u prigodi otvaranja: "Krešimir ne govori samo o prošlosti, nego i o budućnosti". Ali snaga umjetničkog

izražavanja, pogotovo na kraju 20. stoljeća, nije samo u tome da stanemo ispred umjetničkog djela i uživamo u impresijama. Umjetnost bi, a to u našoj stvarnosti, nažalost, nije slučaj, trebala određivati naše životne tjekeve: psihološke i socijalne. Ona bi trebala biti ta kojom ćemo svakim danom produbljivati vlastite spoznaje unutar i izvan sebe. I baš je u tom kontekstu znakovitija urbana cjelina u koju je smješteno tijelo Petra Krešimira IV. On, kralj je na samome dnu navede-

nog perivoja, dakle, na rubu zbivanja, leđima okrenut mogućim okupljenim ratnicima, izvan puka koji bi mu mogao skandirati i uz kojega bi bio sigurniji. Ali ta komunikacija, koja kontinuirano teče od središnjega šibenskog "trga", Poljane, preko Perivoja, i kralja kraj kojega dolazimo na rivu i u luku, mora otvoriti pitanje prometovanja šibenskom obalom. Jer, ako valjano obidemo ambijent u kojemu je smješten spomenik Petru Krešimiru IV., u kojemu komunikacija s morem ima veliku ulogu, pitanje prometa vjerojatno će postati buduća politička i urbanistička odrednica grada.

PETAR SN(V)AČIĆ

No, more je jače. Više nismo odoljeli! Ukrkali smo se u brod Nacionalnog parka "Krka" i krenuli "naoružani" Krešimirovim izrazom "mare nostrum", kako je krstio ovo naše - hrvatsko - more.

No brod i njegova ruta ne poznaju nacionalne veličine i, gle li slučajnosti, odnosi nas Krkom uzvodno. Ploveći, netko je ubacio informaciju o njezinoj dužini od 72,5 km; drugi su ostali impresionirani visinom mosta autoceste ispod Skradina; većina je ipak uzdahnula

zadivljena raspršenim česticama vode iznad Skradinskog buka, koje stvaraju izmaglicu.

- A Krešimir četvrti i njegova moć!? – suprotstavio je netko viđenoga kralja moći vode.

- Morali biste vidjeti drugoga Petra – umetne se u priču biolog Drago, djelatnik Parka.

Nije bilo kolebanja. Već se uspinjemo asfaltnom cestom punom zavoja. Dolje iza nas, u miru svoje okruženosti vodom, u idili breza, čempresa, hrastova i drugog zelenila, samuje Visovac.

- Evo nas na vidjelici Kamičak iznad rijeke pokraj spomenika posljednjemu hrvatskom kralju Petru Sn(v)ačiću – započeo je povjesničar Milivoj - rođenom u istoimenoj utvrdi (Kamičak) u 11. st.. Petar Sn(v)ačić, nakon smrti Stjepana II. (1091.), posljednjeg Trpimirovića, biva u Kninu izabran od hrvatskoga plemstva za kralja. Ali povijesne okolnosti nisu bile naklonjene Petru. Mađari, koji su po pravu naslijeđa (Zvonimirovoj ženi Jeleni, iz roda Arpadovića) stekli pravo na hrvatsko prijestolje, već su zauzeli Slavoniju, a Bizant, koji se u to vrijeme već oporavio od stalnih unutarnjih sukoba, kontrolira Dalmaciju. U navedenim okolnostima, kad kruna treba pripasti jednomu, sukob je bio neizbježan i on se dogodio 1097. na planini Gvozdu u kojemu pogiba Petar, a Hrvatska dolazi pod krunu mađarskih kraljeva iz obitelji Arpadovića.

Ali ostavimo priču, neka govori djelo, kao da je poručivala šutnja nazočnih.

- Sjetite se Krešimira iz Šibenika – umetnuo je Milivoj.

Kada je mnoštvo ljudi ugledalo lice kralja koji u svojoj ratničkoj pozi, sa štitom spremnim na obranu u ljevici, i usukanim mačem u desnici, uskih rame-na, poput Hrvatske koja stoji iza njega, prema moćnom neprijatelju i Hrvatima, izdajnicima se druge strane, mnoštvo nije moglo ostati bez uzdaha. I taman kad bi možda i pomislili kako je to slabić, a ne kralj, njegova glava, s istaknutim očnim dupljama, oštrog ruba nosa, gustom bradom iza koje se ne naziru usta i uši, odjednom, za razliku od Krešimirove glave, na ovoj izrasta nekakav nagovještaj krunice.

Slijedili su obilasci kraljeve skulpture sa svih strana i zagledavanje dolje prema Visovcu.

- Slušajte – vadi povjesničar Milivoj neki novinski papirić – "Petrova je vladavina kratka, ako je nje uopće bilo, zato u njega i nema nekih znakova vladanja. Tu su u prvom redu štit, koji je obrambeni znak i ovaj usukani mač. A na vašu primjedbu da se elementi forme u svojoj složenosti rasplinjuju, ja ostavljam svakom promatraču pravo na vlastitu interpretaciju", kazao je kipar Kažimir Hraste u prigodi otvaranja spomenika.

Pogledali smo se, s mislima na naše vlastite interpretacije. Netko je u svačije razmišljanje umetnuo usklik:

- Krešimir i Sn(v)ačić, kakav kontrast u jedinstvu!?

Nitko nije komentirao izgovoreno. Učinilo se kako je većina pogledala uzvodno od Visovca kao da u gornjem tijeku rijeke Krke traži mjesto za interpretaciju hrvatske povijesti kroz kiparsku viziju još jedne snažne individue koja ju je obilježila. ■

Radobojski susret

Kultura je živo biće koje nema ništa važnije ili pak nevažno i suvišno. Stoga, kada jednom izraste neka čvrsta grana i daje plodove, onda ih mi samo s pažnjom i zahvalnošću možemo brati

U Radoboju pokraj Krapine, u Hrvatskom zagorju, u svibnju ove godine, dodijeljena je "Književna nagrada Side Košutić" za osnovnoškolce Hrvatske i dijaspore. Nagrada se dodjeljuje svake godine za najbolje uratke na temu "Poljubi grumen zavičajne zemlje i prošapci: hvala!". S jednim od sudionika završnoga slavlja dodjele nagrade poznatom slikarom Josipom Botterijem Dinijem, predsjednikom Matice hrvatske Split, razgovarali smo o Sidi Košutić.

Rodio sam se za vrijeme Drugog svjetskog rata, 3. lipnja 1943., u Zagrebu u obitelji koja je imala osmero djece. Iz Splita smo protjerani od okupatorske talijanske vlasti, jer moj pokojni otac Ante nije htio pristati na talijanaštvo, nego je na prozor izvjesio hrvatski barjak. Iz Zagreba su nas partizani istjerali godine 1945. i ponovno smo bili u Splitu. Nakon osmogodišnje škole vraćam se u Zagreb u sjemenište, koje pohađam dvije i pol godine, a zatim nakon mature jednu godinu pjevam u HNK u Splitu. Također sam pjevao u crkvenim zborovima i u klapi "Split". Na Akademiju likovnih umjetnosti upisao sam se godine 1964. Studij slikarstva proveo sam u takozvanim klasama kod profesora: Ljube Ivančića, Vjekoslava Paraća, Ive Režeka i Miljenka Stančića. Bili su tu i profesori Krsto Hegeđušić i Ferdinand Kulmer. Diplomirao sam kod Miljenka Stančića 1968. godine. Predavao sam povijest umjetnosti na gimnazijama u Kninu i Bolu, gdje sam bio i voditelj Galerije umjetnina "Branko Dešković". Od godine 1975. slobodni sam umjetnik. Sudjelovao sam u osnivanju Akademije likovnih umjetnosti u Splitu i posljednjih nekoliko

Napisala: **Matija Maša Vekić**

godina predavao na njoj. Također sam sudjelovao u obnovi Matice hrvatske u Splitu 1990. i sada sam predsjednik Splitskog ogranka. Član sam brojnih hrvatskih kulturnih institucija: HDLU, brat Družbe hrvatskog zmaja, brat Hrvatske bratske zajednice i drugih udruga. Primio sam odličje Red Danice ilirske sa likom Marka Marulića od hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

Godine 1967. vjenčao sam se s Biser-

kom Tomaš, profesoricom defektologije. Imamo sina Arona i kćerku Anu Mariju Botteri. Aron je diplomirani dizajner, a Ana Marija, kao i njen suprug Hrvoje Marko Peruzović akademski su slikari. Imamo i njihovu kćer Esteru Mihaelu, našu unuku, koja svira klavir, a voli i slikati. Izlagao sam više od 130 puta samostalno, a skupno ne znam broja. Samostalno nisam izlagao u Aziji, Africi, Japanu i u Južnoj Americi.

Kada ste se upoznali s književnim djelom Side Košutić?

— Za Sidu Košutić čuo sam već u sjemeništu kod otaca isusovaca u Zagrebu od prof. oca Josipa Badalića, koji je posebno govorio o onim hrvatskim književnicima o kojima se ništa u javnosti nije govorilo, jer su njihovo djelo i njihov životni stav bili vođeni ljubavlju prema domovini i utemeljeni na kršćanskim načelima katoličke vjere, čemu se komunistički režim programski suprotstavljao i onemogućivao svaki proplamsaj vjerske i narodne slobode, koja bi se očitovala bilo u djelu bilo u životu nekog od hrvatskih umjetnika.

Poslije mi je o Sidi Košutić govorio moj prijatelj pjesnik Veljko Vučetić, koji ju je i poznao. Posebno sam zahvalan obiteljima Glavina i Kovačić koji su sa Sidom Košutić bili povezani. Sida Košutić je i boravila u Splitu kao gost te obitelji. Oni su zaslužni, posebno profesorica Anka Kovačić-Glavina, za vezu Splita i Radoboja. Pokojni predsjednik MH Ivan Bošković održavao je tu vezu i sam iskazivao štovanje Sidi Košutić i njenu djelu. I osobno sam nastavio to lijepo prijateljstvo. Upoznavanje s djelom Side Košutić došlo je postupno. Početno sam devedesetih godina čitao njezine pjesme, a poslije sam se susreo s njenom prozom. Sida je jedna od zlatnih duhovnih poveznica između sjeverne i južne Hrvatske.

Možete li nam objasniti poetsku vezu Splita i Radoboja? Od kada dolazite u Radoboj i kojim povodom?

— Za tu poetsku vezu između dvaju prelijepih hrvatskih krajeva zaslužne su neke osobe, posebno Kulturno-obrazovno društvo "Side Košutić" iz Radoboja u kojemu djeluju gospođe Biserka Šimunić, Antonija Tušek i Dubravka Habjanec, koje predvode sve događaje i njeguju živo štovanje životnog primjera Side Košutić, kao i proučavanje, objavljivanje i predstavljanje njezina djela. Uz taj zanosni rad, Društvo "Side Košutić" već godinama priređuje i natjecanje književnih radova učenika iz cijele Hrvatske i iseljništva, koje djeca posvećuju djecu svojemu hrvatskom uzoru – Sidi Košutić.

Nepravda iz komunističkih vremena se nastavlja. Hrvatska šutnja uopće nije prošlost. Pod brigom za "suvremenost i avangardizam", domaća medijska pažnja ne stize se usmjeriti na naše sigurne hrvatske teme koje su baština za nasljedovanje. Djelo Side Košutić i njezin mučenički život nekima i danas smetaju. Nažalost, u Hrvatskoj, demokratskoj državi, ponovno se pokušava prašinom zaborava prekriti tolike nekažnjene zločine. I hrvatska kultura u svojem velikom dijelu leži skrivena poput još neotkrivenih jama, dok se istodobno našim mladim naraštajima lukavo i agresivno, danonoćno, putem raznih sredstava priopćavanja, nude površnosti i moralno upitni i kršćanstvu suprotni načini života i mišljenja. Tako se opetuje i zločin nad

Botterijski vitraji

čitavom jednom kulturom.

Spomenuta nagrada "Side Košutić" prigoda je koja je i mene, kao predsjednika Splitskog ogranka Matice hrvatske, odvela u Radoboj već treći put. Dvaput smo nastupali zajedno pjesnik Miljenko Galić i ja s našim pjesničko-grafičkim mapama i tako pridonijeli ovim umjetničkim sijelima.

Vrijednost je ovih susreta u zajedničarenju nastavnika, djece, umjetnika i uopće kulturnih djelatnika iz različitih hrvatskih krajeva. Uvijek osjećamo među nama prisutan dobar duh velike hrvatske spisateljice Side Košutić, koji nadahnjuje svojim umjetničkim porukama iz svoje književne duhovne baštine. Tu se u Radoboju, njezinu rodnom mjestu, nađu književnik Stjepan Lice, profesor Stjepan Lončarić, profesorica Nada Babić i brojni drugi.

Kako biste ukratko ocijenili djelo Side Košutić?

— Književno djelo Side Košutić promatram u cjelini i nastojim uvijek, dok čitam, misliti i imaginirati tu ukupnu originalnu duhovnost kojom je bila obdarena i kojom je obdarila kulturu i duhovnost hrvatskog naroda. Ne volim određivati nikakve umjetničke pozicije unutar kulture. Kultura je živo biće koje nema ništa važnije ili pak nevažno i suviše. Stoga, kada jednom izraste neka čvrsta grana i daje plodove, onda ih mi samo s pažnjom i zahvalnošću možemo brati. Jedna zlatna grana hrvatske kulture jest i djelo Side Košutić. Nikakvu prednost ne bih davao njezinu pjesništvu nad prozom ni obratno. Za ukupno joj djelo ostajem zahvalan. Ne bih govorio

ni uopće dijelim umjetnost na muški i ženski rukopis. Umjetnost je kao portal Radovanov. Adam i Eva čine dva ravno-pravna uspravna stupa i nose na svojim glavama cijelo Sveto pismo uprizoreno u reljefima. Tako je i s tim rukopisima. Po našim papirima, ako pišemo u ime Božje, to piše sam Stvoritelj. A tako je i svoje djelo pisala Sida Košutić. Djelo Side Košutić svjedoči i zrcali finu, iskrenu i suosjećajnu dušu hrvatskog čovjeka, mističnu vjernicu, dubokog mislioca, darovitog pisca, odličnog poznavatelja hrvatskoga jezika, umjetnika koji život čita i razumije i kao naum

Božji i kao borbu pozemljara što čeznu za snažnim uzletom duše, a svjesni svojih ljudskih ograničenosti, ostaju jobovski bolni i često neostvareni.

Čime se sada bavite i što planirate?

— Ovih dana radim skice za dvije u ratu porušene hrvatske crkve. Jedna je u Tovarniku, na istoku Hrvatske, a druga u Pakracu. Na određeni način taj me rad čini obnoviteljem ranjene baštine i za mene znači vrlo veliku odgovornost. Nedavno sam tako radio vitraje za kapelicu sakristije samostana Male braće u Dubrovniku, koja je također u Domovinskom ratu bila rušena pogodbama neprijateljskih bombi. Osjećao sam se ushićen činjenicom da je ponovno zablistala svjetlost vitraja kroz porušeni i obnovljeni gotski prozor. Nakon odmora nastaviti ću pripreme za svoju retrospektivu. ■

Japanski origami ždralovi u Zagorju

Naš Haiku dan svake godine prati i podupire Veleposlanstvo Japana u Republici Hrvatskoj. Suradnja POU Krapina i japanskog veleposlanstva proširena je i na mnoga druga polja djelatnosti u kulturi

Voditeljica origami-radionica u OŠ Augusta Cesarca u Krapini Sanja Čuček s polaznicima

Priredba Haiku-dan – Dubravko Ivančan svake se godine početkom lipnja održava u spomen na Dubravka Ivančana DUCU, kako su ga od milja zvali prijatelji, u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Krapina, Gradske knjižnice Krapina i Društva hrvatskih haiku-pjesnika.

U siječnju je objavljen natječaj na koji su svoje haiku-radove poslali autori iz čitave Hrvatske, a i iz drugih zemalja. Na natječaj su se javili autori iz Njemačke, Slovenije i Srbije i Crne Gore, što ovoj priredbi daje međunarodni karakter. Natjecatelji su slali radove pod šiframa, i to za dvije kategorije: književni jezik – djeca i odrasli i kajkavsko narječje – djeca i odrasli.

Kao uvod u ovogodišnji Haiku-dan održane su dvije radionice za djecu. Prva je radionica trajala tri dana, i to 8. 10. i 12. svibnja 2006., a vodile su je Sanja Srbljivnović Čuček i Mirjana Goletić, vrsne poznavateljice origamija. Sanja i Mirjana

članice su origami-grupe "Listići" iz Zagreba. Iako grupa djeluje tek godinu dana, iza sebe ima već 7 samostalnih izložbi i desetak origami-radionica. Radionica se održavala u OŠ Augusta Cesarca, i to u 3. a razredu učiteljice Nade Gorup. Mali su Krapinčani sami izradili nebrojeno mnogo ždralova, cvjetova i žabica koje će se na 8. haiku-danu, 2. lipnja, moći i pogledati na prigodnoj izložbi.

Druga se radionica održala 23. svibnja, a vodila ju je profesorica Hele-

na Ohnjec. Učenici 3. razreda Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok oslikavali su haiku radove pristigle na 6. i 7. haiku-dan. Svake godine na haiku-danu gostuje jedan haiku-pjesnik - ove godine bio je to Enes Kišević. Nakon druženja s Enesom Kiševićem održat će se svečana dodjela nagrada autorima nagrađenih haiku-radova. Stručna prosudbena komisija u sastavu Višnja McMaster i Vladimir Devide odabrala je 12 nagrađenih.

Četiri prvonagrađena autora kao nagradu dobivaju ilustracije svojih haikua autorice Mirjane Drempetić Hanžić. U Maloj dvorani bit će postavljene i tri izložbe, a to je izložba ilustracija nagrađenih haikua, izložba origami-radova nastalih na radionicama i izložba radova nastalih na likovnoj radionici. O ilustracijama Mirjane Drempetić Hanžić, ali i o njezinu radu uopće, govorit će likovna kritičarka Branka Hlevenjak.

Ostalim laureatima bit će predane nagrade koje su izradili učenici Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću iz Zaboka pod vodstvom prof. Helene Ohnjec, a svaka skulpturica čini ilustraciju nagrađenog haikua. Uz samu priredbu pripremili smo "Zbornik radova - 8. haiku-dan Dubravko Ivančan Krapina 2006."

Malu dvoranu Pučkog otvorenog učilišta Krapina украсili su u duhu japanske umjetnosti učenici Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok sa svojom profesoricom Helenom Ohnjec. Naš Haiku-dan svake godine prati i podupire Veleposlanstvo Japana u Republici Hrvatskoj. Suradnja POU Krapina i japanskog veleposlanstva proširena je i na mnoga druga polja djelatnosti u kulturi, što je najbolji pokazatelj toga da veleposlanik, ali i drugi visoki gosti iz Veleposlanstva, rado dolaze u Krapinu – grad bogate kulturno-povijesne baštine. ■

NAGRAĐENI AUTORI

1. nagrada književni jezik/ odrasli – Božena Zernec, Krapina
2. nagrada književni jezik/ odrasli – Tomislav Maretić, Zagreb
3. nagrada književni jezik/ odrasli – Ivo Posavec, Markuševac

1. nagrada književni jezik/ djeca – Matea Vitković, 7. a, OŠ Gradec
2. nagrada književni jezik/ djeca – Lara Resman, 8. r., OŠ P. Zrinski Čabar - PŠ Gerovo
3. nagrada književni jezik/ djeca – Marina Jandrašek, 6. g., OŠ A. Augustinčića Zaprešić

1. nagrada kajkavsko narječje/ odrasli – Ružica Mokos, Sesvete
2. nagrada kajkavsko narječje/ odrasli – Timjana Mahečić, Zagreb
3. nagrada kajkavsko narječje/ odrasli – Dubravko Korbus, Ivanić Grad

1. nagrada kajkavsko narječje/ djeca – Petra Cindarić, 7. a, OŠ Gradec
2. nagrada kajkavsko narječje/ djeca – Brigita Baček, 7. a, OŠ Gradec
3. nagrada kajkavsko narječje/ djeca – Marta Furda, 6. r., OŠ A. Kovačića Zlatar – PŠ Belec

Napisala **Ksenija Cerovečki**

Drago Šimundža,
BOG U DJELIMA HRVATSKIH
PISACA: VJERA I NEVJERA U
HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI 20.
STOLJEĆA,

Matica hrvatska, Zagreb 2004.
I. svezak (748 stranica) i 2005. II.
svezak (802 stranice).

Autor je ovoga veldjela, kako ovu drago-cjenu knjigu u dva sveska naziva prof. dr. Bonaventura Duda, mons. dr. Drago Šimundža, pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije. Mons. Šimundža predaje na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, kao i u sjemenišnoj gimnaziji u Splitu. Bio je glavni urednik teološko-filozofskog časopisa *Crkva u svijetu* od godine 1969. do 1992. Od 1991. do 2002. godine bio je urednik Znanstvene knjižnice splitskog ogranka Matice hrvatske. Objavio je 12 knjiga i više od 860 članaka u raznim znanstvenim zbornicima i mnogim teološkim i književnim časopisima i publikacijama. Primio je više priznanja i odlikovanja. Godine 1981. imenovan je kanonikom splitskoga Prvostolnog kaptola, a godine 1982. papa Ivan Pavao II.

Uključio ga je u Zbor svojih komornika i počastio naslovom monsinjora. Od 1990. u Prvostolnom kaptolu u Splitu predstojnik je ili prepozit. Odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Prvi svezak ove knjige počinje sa Silvijem Strahimirom Kranjčevićem, a svršava s Miroslavom Krležom, dok drugi svezak obuhvaća razdoblje od Antuna Branka Šimića do Ivana Martinca. Na početku je prvoga sveska *Religijsko-religiozna tematika u hrvatskoj književnosti 20. stoljeća* (str. 15-70), a u drugom je svesku početna studija *Religijska zbiljnost i religiozni paradoksi u književnosti* (13-37). U uvodnim je bilješkama kratak pregled cijele hrvatske književnosti, a počinje s Bašćanskom pločom s kraja 11. stoljeća te zazivom *U ime Oca i Sina i Svetoga Duha*.

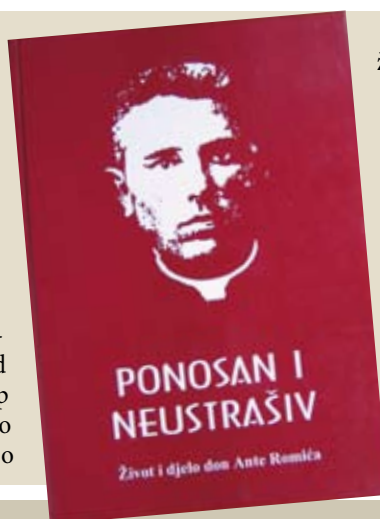
Značajne su slike na koricama: Pietro Ferrari: *Sveti Dujam pokršta pogane u Saloni*, i na drugoj naslovnici Juraj Dalmatinac: *Bičevanje Krista*. Autor je dao svoj izoštren osvrt na 28 ponajboljih hrvatskih književnika 20. stoljeća s potankim indikacijama što je sve u njima zanimljivo. Obradio je S. S. Kranjčevića, A. G. Matoša, Milana Begovića, V. Nazora, J. Polić-Kamova, M. Budaka, T. Ujevi-

ća, I. Andrića, M. Krležu, A. B. Šimića, A. Cettinea, G. Krkleca, S. Košutić, D. Cesa-rića, Đ. Sudetu, N. Šopa, D. Tadijanovića, P. Šegedina, R. Marinkovića, V. Vidu, S. Novaka, A. Petričević, I. Goluba, T. Petrasov Marovića, N. Fabria i I. Martinca. Djelo je plod cijeloga života mons. Drage Šimundže, koji u njemu daje književni osvrt i prikaz hrvatskih književnika s obzirom na to kako se njihova djela odnose prema temeljnom sadržaju religije i religioznosti, prema Bogu.

Ljubo Planinić (priredio):
PONOSAN I NEUSTRAŠIV. ZBORNIK O
DON ANTI ROMIĆU (1903.-1964.),
Župni ured Kruševo, Kruševo
– Mostar, 2005.

Ante Romić rođen je 21. listopada 1903. u Rakitnu. Osnovnu je školu završio u Kruševu, a gimnaziju u Travniku te bogosloviju u Sarajevu. Zaređen je za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije 1928. u Sarajevu. U Kruševu kod Mostara godine 2003. održan je znanstveni skup u povodu 100. obljetnice njegova rođenja. Ovo je zbornik predavanja održanih na tom skupu o

životu i djelu don Ante Romića.

U svim župama u kojima je djelovao, don Ante je osnivao društva Srca Isusova i Apostolat molitve. Objavljivao je u "Katoličkom tjedniku", "Glasniku Srca Isusova i Marijina" i drugdje. Nakon Drugoga svjetskog rata dio života proveo je u zatvoru. Bio je optužen za širenje neprijateljske propagande i suđen zbog crkvenog stava. Dok je biskup Čule bio u zatvoru, don Ante je kratko bio biskupski delegat, a od 1948. do 1957. vodio je biskupsku kancelariju u Mostaru. Bio je uzoran svećenik.

Petar Lubina BOGORODICI DJEVICI,
IZABRANE MARIJANSKE MOLITVE
I. TISUĆLJEĆA Knjižnica "Marije" – knjiga 49,
Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja, Split,
2005., 144 stranice.

Sadržaj ove knjige jesu marijanske molitve koje je glavni urednik časopisa "Marija" fra Petar Lubina skupljao, prevodio i objavljivao u mjesečniku "Mariji" od godine 1982., od kada je imenovan glav-

nim urednikom tog lista. Autori molitava poznati su teolozi i sveci iz prvog tisućljeća, primjerice: Grgur Čudotvorac, sv. Atanazije Aleksandrijski, sv. Efreim Sirojski, sv. Grgur Nisenski, sv. Ćiril Jeruzalemski, sv. Jeronim Stridonski, sv. Augustin, Proklo Carigradski itd. U ovoj se knjizi zrcali ljepota molitve upućene Mariji majci Isusovoj, a time i samomu Bogu. Knjižica *Bogorodici djevici* ujedno je i škola molitve i duhovna hrana.

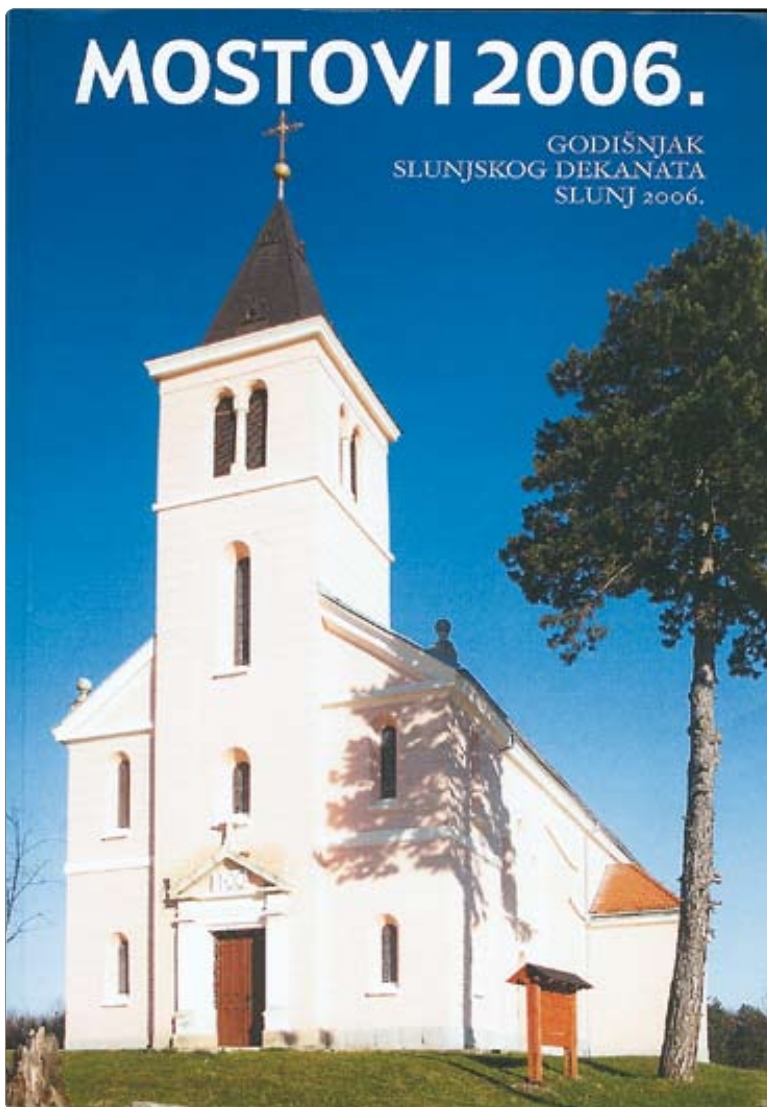
Napisala **Matija Maša Vekić**

Dvadeseta obljetnica izlaženja

Iz Zbornika saznajemo da je objavljeno više knjiga o ovom kraju kao: "Žrtvoslov Slunjskog kotara", "Monografija Rakovica", "Zakopani dnevnik – dramatična zbivanja 1990.-1991. u slunjskom kraju", kao i "Godine otpora i hrabrosti" autora Mile Pecića

Kada jedan mali kraj na Kordunu izda svoj dvadeseti godišnjak, onda je to jubilej vrijedan pozornosti. Upravo u srpnju punih je 20 godina otkako izlazi godišnjak "Mostovi", koji uređuje slunjski župnik vlč. Mile Pecić. U uvodnoj riječi biskup dr. Mile Bogović čestita uredniku i svim suradnicima i konstatira da je godišnjak izlazio svake godine, i u ratnim godinama i u progonstvu. Svih dvadeset brojeva uredio je i glavninu tekstova napisao župnik i dekan slunjski mons. Mile Pecić.

"Mostovi" su godišnjak Slunjskog dekanata koji čine župe: Slunj, Blagaj, Cvitovići, Lađevac, Cetingrad, Rakovica, Drežnik, Vaganac, Korenica, Plitvice i Zavalje (BiH). Vjerujem da iseljenih iz ovih mjesta ima nekoliko puta više u Americi i Australiji. Saznati što se u starome kraju dogodilo prošle, 2005. (kao i prijašnjih godina) omogućuje upravo ova knjiga od 230 stranica manjeg formata. Iscrpna kronika događanja po mjestima, kao i popis prvopričesnika i krizmanika, kojih je samo u Slunju 70, razveslit će sve iz ovoga kraja koji misle da je tamo život stao. Župa Blagaj je uništena, doslovce pobijena i rastjerana u Drugome svjet-

skom ratu, stradala u Domovinskom ratu, a danas župa ima 15 školaraca i četiri prvopričesnika. Župa Vaganac je velika tragedija. U Drugome svjetskom ratu crkva je srušena, mještani su je 1963. izgradili svojim rukama, srpski su je agresori srušili 1991., ali je opet nedaleko izgrađena nova. U ovom zborniku prvi put nakon 60 godina objavljen je popis ubijenih Vaganačana, 266 ubijenih, što je

15,6 % od broja župljana.

Nakon "Oluje" 1995. obišao sam sva mjesta slunjskoga kraja i nisam našao ni jednu cijelu katoličku crkvu. Danas su sve obnovljene. Na naslovnici zbornika je slika obnovljene stogodišnje crkve sv. Nikole u Cvitoviću. Kroz crkvu u Drežniku srpski su vojnici prolazili na tenkovima, razorili su baš sve kuće, a sve stanovništvo prognali. Nakon petnaest godina sve je obnovljeno i župa ima mladomisnika. Žilav je Hrvat na Kordunu, pošten, plemenit, a marljivom, upornom i samozatajnom don Mili Peciću, da samo malo pomognu iseljeni po svijetu, bilo bi nekoliko bogatih monografija i drugih povijesnih knjiga o ovom kraju.

Iz zbornika saznajemo da je objavljeno više knjiga o tome kraju kao: "Žrtvoslov Slunjskog kotara", "Monografija Rakovica", "Zakopani dnevnik – dramatična zbivanja 1990.-1991. u Slunjskom kraju" kao i "Godine otpora i hrabrosti" autora Mile Pecića.

Valjalo bi da godišnjak "Mostovi" u svojem trećem desetljeću bude većeg formata, u boji, a skupne fotografije da budu preko cijele stranice.

Novim naraštajima iseljenima iz slunjskog kraja dobro bi došli sažetci na engleskom i njemačkom jeziku. Nadamo se da će i ovaj kratki prikaz u "Matici" neke od njih potaknuti na doprinos starom kraju. ■

Napisaao: **Šimun Penava**

Grad Šibenik hrvatsko je s a m o n i k l o srednjovjekovno urbano središte. Poznat je po brojnim kulturnim dosegima

tijekom svojega stoljetna trajanja. Krase ga raznolike prirodne ljepote i bogata umjetnička ostvarenja. Posebice, krase ga dvije iznimne duhovne veličine: kamena metafizika u liku velebrne katedrale svetoga Jakova i književna zavičajna snaga njegova iskonskog pjesnika-emigranta Vinka Nikolića. O tom bismo pjesniku, u prigodi devete obljetnice smrti, u našoj "Matici", rado ispisali stranicu teksta.

Uz navođenje jedne, za Nikolića u jezičnom i sadržajnom smislu antologijske pjesme, iz zbirke "Gorak je zemlje kriv".

NA ŠTRADI

*Misec je provirija u naše tisne kale,
a naše su cure po kantunima stale,
i sve se ka inpjantale.*

*Jedna je lišpja o' druge:
metnule su zlatne kolanete,
vere i braculete,
i nove, pena sašite bjuze.*

*Divane ko in je poručija,
ko se udaje,
kome je ko pozdrave izručija,
a ko ni obad ne daje.*

*Za svog mladog puna su usta fala,
svaka bi se odma i udala.*

*I jedna za drugon idu kući, jerbo kasne su ure,
zakračunale su portune,
i zatvorile škure,
da vitar friški ne pune,
i lipo, sa smijon na ustin su zaspale.*

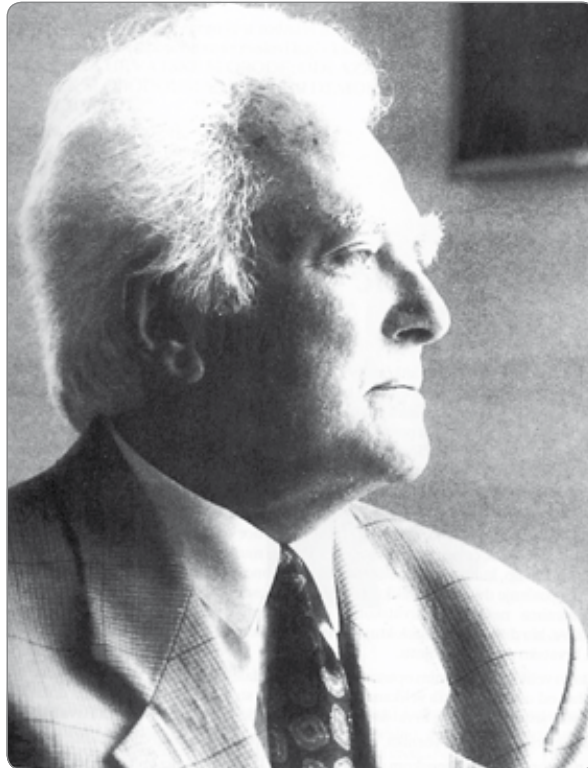
Momci se spremaju na serenade u ure male.

*A misec se signici libija,
pa ka' nikoga na štradi nije vidija,
ponda je san sija.*

Kakav je samo ovdje lirski ugođaj dan! I zavičajni. Kroz slike jedne dalmatinske, točnije, šibenske večernje idile:

Napisa: **Mladenko Spahija**

VINKO NIKOLIĆ, PJESNIK GRADA ŠIBENIKA

mjesec, tisne kale, lipe cure i njihovi željkovani momci. Kao da su priroda, Grad i romantika, na nezamjetan način finim predivom u jedno satkani. A tek glazba ove dijalektalne poezije - čakavština, sa svojom slatkom ikavštinom - upravo ona tvori tu napatvorenu Nikolićevu jezičnu magmu. Tko da joj odoli?

U jednakoj mjeri kao tajni plamen poezije, neodoljivo nas privlači dubok sklad Vinkove osobnosti. Sklad njegova tijela i sklad njegova duha. O tom paradoksalnom skladu rano je stekao uvid i jedan njegov prijatelj iz mladosti: "Nikolić Vinko je najveća antiteza rodnog šibenskog života i buke slapova Krke. Miran je i sanen kao njegove prve pjesme a dobar kao njegovi suseljeni. Rodio se u šibenskom Docu, u jednoj kući, kojoj su temelji u moru, nekoga mjeseca 1912. godine. Da se ne pobrati sa svim odlikama velikih i malih šibenskih fakina, poslaše ga u sjemenište, gdje je u crnoj

mantiji čistio oltare i pjevao prve nježne strofe Gospi i blagim sveticama. Jedan nenadani duševni preokret uputio ga je drugim putem, i on je poslije mature mjesto teologije upisao filozofiju na Zagrebačkom sveučilištu.

Nostalgija je prvi znamen njegove pjesme. Nostalgijan za mladost, za more, kojemu posvećuje svoje najnježnije pjesme, za boli i ljepotu, nostalgijan za sve, osim, možda, za ljubav.

Kad je sretan (a to je rijetko!), pjeva najljepše pjesme tuge i izgubljene mladosti, i obratno. Na moru pjeva najglasnije o Hrvatskoj, a u Zagrebu plače za Dalmacijom. Dalje, miran je i sutonski raspoložen kao slavonska ravnica, baš zato što se rodio u najglasnijem gradu svijeta - Šibeniku. Da ga je majka rodila negdje među podravskim klasjem, bio bi žilav i do ludosti borben kao Skradinski buk i divlji valovi dalmatinski".

Ove tople riječi prijatelja možda približe njegov lik mladog čovjeka-studenta "sanjara". A takav je ostao kroz cio život. sanjar što u m i r e više od pet desetljeća u tuđini bez rođene domovine. Ipak, bližio se čas Povrataka i ostvario u devedesetim godinama prošloga stoljeća. U konačnici, Pjesnik je mogao odahnuti pri susretu s voljenom i slobodnom domovinom Hrvatskom. I klikatati: O tugo lijepih predjela, vratiti se...doći opet....

Smiren, umro je u gradu Zagrebu 12. srpnja 1997. Imao sam sreću osobno upoznati ga i ugostiti na literarnoj tribini "Policijske akademije". Dojam? Već u poodmakloj dobi, sav sijed, no lijep i plemenit obličjem! ■

“RIJEČI MOJA, LANTERNO ŽIVOTA”

U z petu, jubilarnu večer hrvatske iseljeničke lirike organiziranu u Astoriji, New York, 2005. godine, Hrvatska katolička misija objavila je knjigu poezije *Riječi moja, lanternno života*. Urednica knjige je Nada Pupačić, ilustrirao ju je Alan Orlić, recenziju potpisuje profesor don Anton Šuljić, a nadahnuti proslov voditelj HK misije Astoria Robert Zubović. Pjesnička udruga koja već gotovo sedam godina okuplja hrvatske pjesnike koji žive na području Sjeverne Amerike ovaj put predstavlja sedam autora. To su Neala Borovina, Željko Erceg, Anđelko Galić, Ante Karlić Rava, Nada Pupačić, Zoran Sova i Ivo Šoljan. Ukratko ćemo ih predstaviti:

Neala Borovina rođena je u Zadru godine 1964., gdje je odrasla i završila školovanje. U New Yorku živi od 1988. Prema riječima Antona Šuljića, nadahnuće za svoju poetsku riječ ona nalazi u trima stožerima: vjeri, obitelji i domovini. Pjesme su joj obojene nostalgijom (“Sjeta”), a piše i na dijalektu jednoga od otoka u zadarskom arhipelagu. (“Moja Dalmacija”).

I Željko Erceg rođen je u Zadru 1953. godine. U New York se doselio kao kanadski državljanin 1998. Njegov je osnovni motiv zavičaj i ljubav prema voljenoj osobi. I kod njega se osjeća nostalgija za rodnim krajem (pjesme “Dalmacija moja”, “Dalmacija”, “Pjesma Zadru”).

Anđelko Galić rođen je u Hercegovini godine 1958. Završio je filozofiju, a trenutačno je pred obranom doktorskog rada. Također je diplomirao pravo, i od godine 1995. radi kao odvjetnik u New Yorku. Urednik je radijskoga programa “Lijepa naša” u Chicagu. Poezija mu je misaona i rado se koristi kolokvijalnim pučkim izrazom i ikavicom. Vrlo

zanimljive pjesme su “Milostiva”, “Međunarodna pravda” i “Suza”.

Ante Karlić Rava rođen je u Kukljici na otoku Ugljanu. Završio je pomorsku školu u Bakru i dvije godine strojarskoga fa-

čene obitelji. (“Moj brat”, “Pijaca”, “Srce hrvatsko”).

Zoran Sova rođen je u Kaknju u BiH 1962. godine. Živio je i školovao se u Zenici, gdje je završio Metalurški fakultet.

Godine 1994. napušta Zenicu i odlazi s obitelji u izbjeglištvo u Njemačku. Sada živi u Las Vegasu i radi kao vozač taksi-ja. Njegove su najčešće teme ljubav prema voljenoj osobi, susret prirode i svijeta emocija, ali i nostalgija za Bosnom. Anton Šuljić kaže da “Sova poezijom katkad bježi, katkad se u njoj skriva, katkad se tješi, a najviše sniva”. Sova piše i refleksivnu poeziju.

Zbirka završava pjesmama doktora Ive Šoljana, predavača engleske književnosti na Grand Valley State University u državi Michigan. Rođen je u Splitu, u desetoj se godini odselio s obitelji u Sarajevo, gdje je na Sarajevskom sveučilištu završio studij engleskog jezika i glazbe. Poslijediplomski studij završio je u Engleskoj. U SAD-u živi od godine 1991. Njegova je poezija pisana u slobodnom stihu i čini se kao da se pjesnik igra uvlačeći nas u svoj svijet slika, uspomena i mašte. Može se istaknuti pjesma *Ars poetica* koja daje odgovor na pitanje što je potrebno da bi se napisala dobra

rodoljubna pjesma, te pjesme posvećene moru – *Bonaca*, *Kad se more pini* i *Maistral* iz kojih se osjeća nostalgija za domovinom.

Iako je ova, peta po redu zbirka Večeri iseljeničke lirike, prema riječima Roberta Zubovića, voditelja HK Misije Astoria-New York, “tek jedna ‘od bisera perla’ nanizana u kolajni ljubavi hrvatske riječi”, ujedno je i dokaz da se hrvatska pjesnička riječ uspješno širi sjevernoameričkim kontinentom. ■

kulteta u Rijeci. U New York je došao 1966., a od 1978. živi na Floridi. I njegova je tematika nostalgija, rodni kraj, *škoi* i jugo. (“Hrvatska zora”, “More” i “Školji”). Piše na dijalektu otoka Ugljana.

Nada Pupačić (Filipović) rođena je u Sanskome Mostu. Do godine 1991. živi u Splitu, a nakon toga u New Yorku. Budući da se bavila slikarstvom, u njezinoj se poeziji isprepleću riječi i slike. Česte su joj teme domovina, zavičaj i one posve-

"Europski, prije svega hrvatski duh, odredio me kao umjetnika"

Hrvatska mi često i ne može platiti kao neke druge zemlje, ali znate kako se ono kaže: "Novcem možeš kupiti sve i svašta, ali srce ne možeš kupiti".

Na festivalu "Pasijska baština" u Zagrebu susreli smo i našega poznatog dirigenta Zvonimira Hačka koji danas već više od trideset godina živi i radi u iseljeništvu, točnije, u Sjedinjenim Američkim Državama. Kao i kod većine hrvatskih uspješnih ljudi u iseljeništvu, i kod gospodina Hačka priča je slična. U svijetu je poznatiji nego kod kuće. Gospodin Hačko počeo je pričati: "Baš sam razgovarao sa svojim starim kolegama iz Hrvatske kako je zanimljivo gledati unatrag i vidjeti kako je to sve izgledalo na početku naših karijera. Ja osobno otišao sam iz Hrvatske sa sedamnaest godina, tu sam učio o glazbi i studirao violinu, pjevanje, čelo itd...

Napisaao: **Antonio Pavić**

Prva inozemno odredište u kojemu sam nastavio svoje školovanje bila je Velika Britanija, a nakon toga otišao sam u SAD. Glavni razlog mojeg odlaska bio je umjetnički razvoj mene kao osobe, dakle, nije bila riječ o klasičnom odlasku u emigraciju. Jednostavno, kao mladi umjetnik želio sam ići na najbolja mjesta, a Amerika je to bila i tada kao što je i danas – zemlja koja je pružala najbolje mogućnosti za moj razvoj kao umjetnika".

Koliko su s profesionalnoga stajališta bili važni temelji u Vašem glazbenom obrazovanju koje ste stekli u Hrvatskoj i jesu li glazbene škole u Hrvatskoj jednako dobre kao i one vani?

— Mislim kako je moje obrazovanje u Hrvatskoj bilo vrlo važno za daljnji nastavak glazbene karijere. Gledam to sa dva aspekta: Kod nas u Hrvatskoj postoji

jedan umjetnički duh koji primjećujem i danas kada dođem ovamo, kao da postoji nešto ovdje u ovome zraku. Promatram našu arhitekturu, pa primjerice i ove stolice u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog. Koliko god to zvučalo banalno, ali čini mi se da se u nas u Hrvatskoj uvijek držalo do estetike koja je nama umjetnicima veoma važna. Amerika je više s druge strane, kako mi to kažemo – za upotrebu. I svakako je mlada zemlja. Ovdje se ipak osjeti, a i vidi ono nešto iz bogate europske tradicije koja je uvijek bila u znatnoj mjeri obilježena umjetnošću. Mislim da me taj europski, prije svega hrvatski duh, koji nosim uvijek u sebi, umnogome odredio i kao umjetnika. Što više surađujem s Hrvatskom u umjetničkom smislu, što je u posljednjih nekoliko godina sve češće, primijetio sam da i na neki način bolje poznajem i

sebe. Moji me korijeni i kao umjetnika vraćaju samomu sebi. Uvijek to ističem u razgovoru s kolegama iz Hrvatske od kojih mnoge poznajem još iz mladih dana. Jednostavno, kada dođem ovamo, kući, ja i sebe samoga bolje razumijem. Amerika je po mnogočemu krasna zemlja, ali ja ipak nisam samo Amerikanac. U mojoj biti, u duši, Hrvatska i naša tradicija umnogome me određuju kao čovjeka, ali i umjetnika...

Kao što i sami kažete, danas u Hrvatsku dolazite mnogo češće nego prije. Koliko često dolazite ovamo raditi? Kako biste iz današnje perspektive opisali svoje veze s Hrvatskom?

— Sada bih rekao da su to nove, profesionalne veze. Ovaj koncert u sklopu projekta "Pasionska baština" bio je četvrti u godinu dana, a još ih nekoliko imam u planu održati u domovini ove godine. Znači, to se nekako popunilo i mojih nastupa ima sve više, iako, kažem, nisam planirao baš toliko nastupa ove godine. Vrata su se otvorila i doista mi je u sve većem interesu što češće nastupati u Hrvatskoj.

Najviše me od svega motiviraju ovakvi susreti sa starim kolegama, a posebna mi je čast raditi s mladim glazbenicima u Hrvatskoj, koji su, slobodno mogu reći, vrlo kvalitetni.

Što, dakle, sve Amerika može pružiti jednom mladom čovjeku koji u nju dođe raditi i umjetnički se razvijati? Kakva je logistika i stoji li na čvrstim temeljima priča o ostvarenju američkoga sna? Kakav je, primjerice, odnos publike prema ozbiljnoj glazbi?

— Što se tiče količine posla koji vam Amerika kao umjetniku može pružiti, odnosno prigode za afirmaciju, to je doista, još uvijek možemo reći, "obećana zemlja". Što se pak tiče mene osobno i onoga koliko ja danas imam posla, mislim da bi to najbolje bilo pitati moju suprugu. Ona bi Vam sigurno odgovorila kako sam ja uistinu vrlo malo doma. Kao što znate, živim u državi Oregonu, a radim po cijeloj Sjevernoj Americi. Do ove sam godine radio kao šef dirigent Filharmonijskog orkestra u Kaliforniji. Također sam radio i u državi Michiganu, dakle više od deset godina radio sam na dvama tako udaljenim mjestima. Tu su, naravno, i brojne ponude koje sam do-

bivao i još uvijek dobivam za gostovanja kao dirigent i izvan SAD-a. Od ove godine više ne mogu izdržati takav tempo, pa sam odlučio malo više putovati i ne raditi više u filharmonijskom orkestru jer sve je to bilo veoma naporno. Proputovao sam gotovo cijeli svijet, a ove sam godine kao gost dirigent tako bio pozivan u Tursku, Italiju, Meksiko, a nekoliko puta, kao što sam već rekao, bio sam i u Hrvatskoj.

Sada se tako mogu više i posvetiti suradnji s Hrvatskom, zbog čega sam vrlo sretan. Što se tiče moje domovine, već sam rekao, ali i ponavljam, taj je odnos nešto mnogo više od glazbenog i čisto profesionalnog.

Hrvatska mi često i ne može platiti kao neke druge zemlje, ali znate kako se ono kaže: "Novcem možeš kupiti sve i svašta, ali srce ne možeš kupiti". Mi Hrvati imamo prirodni talent za sve, pa

tako i za glazbu i, jednostavno, uživam raditi s našim glazbenicima.

Postoji li mogućnost da možda, kada odete u mirovinu, sa suprugom Amerikankom dođete živjeti u Hrvatsku?

— Može, može biti. No mi dirigenti praktički nikada i ne odemo u mirovinu. Ja se često šalim, pa kažem kako mi na kraju i umiremo na podiju. Trenutačno ne znam što donosi budućnost, no, sigurno, doći će vrijeme kada više ne budem mogao toliko raditi. Mnogi ne znaju, ali naš je posao i fizički i psihički vrlo, vrlo zahtjevan. Meni i mojoj supruzi Hrvatska je vrlo draga. Ovdje imam i sestru koja živi u Zagrebu. Imam i roditelje, rođen sam nedaleko od Zagreba, imamo ovdje i kuću. Sve su, dakle, mogućnosti otvorene. Nikada nismo rekli "ne" životu u Hrvatskoj i povratku u nju. ■

Biskup Perić hodočastio Gospi sa svojim iseljenim pukom

U Bavarškoj djeluje jedanaest hrvatskih katoličkih misija u kojima radi osamnaest svećenika, jedan đakon te dvanaest pastoralnih suradnika i suradnika, koji se brinu za više od 77 000 Hrvata katolika u Bavarškoj

Više tisuća Hrvata iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) iz Bavarške regije sudjelovalo je u nedjelju 25. lipnja, u organizaciju HKM-a Regensburg, na trideset i trećem po redu tradicionalnom hodočašću u marijansko svetište Gospe od Altoöttinga u tome bavarškom mjestu.

Misno slavlje u punoj papinskoj bazilici Sv. Ane predvodio je mostar-sko—duvanjski biskup mons. dr. Ratko Perić u zajedništvu s ravnateljem za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, predsjedateljem HKM-a iz Bavarške regije voditeljem HKM-a Augsburg fra Antom Pranjićem, organizatorom hodočašća voditeljem HKM-a Regensburg vlč. Josipom Antoncem te s još pet svećenika i uz asistenciju jednog đakona.

Prije misnoga slavlja sve je pozdravio vlč. Antonac te je zahvalio vjernicima na tako velikom odazivu. Na početku sv. mise pozdravnu je riječ uputio predsjedatelj regije o. Pranjić koji je kazao kako hodočastiti znači slaviti Boga na vidljiv način. "Hrvatski je čovjek hodočasnik već stoljećima. Ako bismo se vratili tisuću godina u prošlost, našli bismo zapisane tragove o Hrvatima katolicima koji su hodočastili. Hrvatski je čovjek hodočastio i molio širom svijeta. Mi u naše vrijeme nastavljamo tu kršćansku oznaku naših predaka". Podsjetio je također kako u Bavarškoj djeluje jedanaest hrvatskih katoličkih misija u kojima radi osamnaest svećenika, jedan đakon te dvanaest pastoralnih suradnika i suradnika, koji se brinu za više od 77 000 Hrvata katolika u Bavarškoj. Pozdravljajući biskupa Perića, o. Pranjić rekao je da je to biskup koji snažnom riječju šiba sve političke ne-

pravde i koji je nacionalno veoma svjestan te nema straha braniti svoj narod i pred međunarodnim predstavnicima.

Mons. Perić je u propovijedi kazao kako smo u tom svetištu kao Hrvati katolici po trideset i treći put da bismo odali posebnu čast i hvalu Djevici Mariji, Majci Isusa Krista i našoj duhovnoj Majci. "Od svih blaženika i blaženika i od svih svetica i svetaca Božjih kojih ima na desetke tisuća u kalendaru Katoličke crkve, blaženoj Gospi pripada izvanredno čašćenje. S jedne strane, razlozi su u Božjemu planu i govoru, a, s druge, u Marijinu odgovoru", kazao je biskup Perić dodajući kako je dvije tisuće godina nakon Marije svakoga od nas Bog pozvao da pođemo iz svoje zemlje i zaradimo bolju koru kruha i podignemo bolje stanove, te da svojem potomstvu osiguramo veći stupanj ljudskosti i kulture i da pritom hodimo po Božjem putu i zakonu. "Crkva te na tom putu prati. Jesi li ti odgovorio Božjemu pozivu i zakonu? Bog nam s pravom daje određene kušnje, kao Abrahamu, kao Blaženoj Djevici Mariji, kao Kristu Gospodinu u pustinji na početku njegova javnog djelovanja. Na tim kušnjama Bog provjerava ne toliko koliki je naš kvocijent pameti i struka naših ruku i kakvi su nam akademski gradusi koliko provjerava slobodu i ljubav našega srca, naše ljudsko poštenje i poštovanje božanske volje", kazao je biskup Perić dodajući kako je svako ljudsko biće stavljeno pred ispit, pred deset ispita, pred deset Božjih zapovijedi da ga položi ili padne, u domovini ili u inozemstvu. "Pozvani smo da dostojanstveno ispišemo mučnu zadaću koju Bog zadade sinovima ljudskim."

Posebni milodari toga dana bili su namijenjeni za gradnju crkve sv. Mateja u Mostaru. Tijekom mise zajedno je pjevao okupljeni puk uz pratnju na orguljama pastoralnog suradnika u HKM-u Rosen-

Bazilika Sv. Ane u kojoj je služeno misno slavlje

heim Mirka Kapetanovića i uz animaciju pastoralnog suradnika u HKM-u Traunreut Josipa Vrdoljaka. Hodočašće je završilo popodnevnom molitvom Večernje uz blagoslov s Presvetim.

Valja podsjetiti kako je jedna skupina vjernika iz HKM-a München u Altötting stigla pješice, a druga biciklima pod vodstvom dušobrižnika u toj misiji fra Ante Joje Markovića. ■

Tekst i snimke: **Adolf Polegubić**

Nekoliko je hrvatskih biskupa u iseljeništvu i rođeno

Hrvatske su katoličke misije svojim radom bile i ostaju duhovni oslonac i potpora hrvatskomu iseljeniku u tuđini. One su bile i zajednice katoličke vjere, kutak domovine i znak veze s njom. Kao takve, pozitivno su iskustvo očuvanja vjernosti Evanđelju, vlastita identiteta putem povezanosti s domovinom i domovinskih vrijednosti

Nadbiskupe Vidoviću, za početak, recite nam nekoliko riječi o sebi.

— Rođen sam 15. srpnja 1953. u Vidonjima kraj Metkovića. Za svećenika me je 28. svibnja 1989. zaređio papa Ivan Pavao II. Osim filozofije i teologije, studirao sam također liturgiku i kanonsko pravo. Sudjelovao sam u pripremi svih pastirskih pohoda pape Ivana Pavla II., odnosno Velikoga, Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Bio sam urednik na Vatikanskoj radiju, vodio sam tjednu rubriku "Razgovori u katoličkoj knjižari" ili "Pabirci iz katoličkoga tiska". Dužnosnikom Papina Državnoga tajništva postao 1994. Za tajnika Apostolske Nuncijature u Bosni i Hercegovini postavljen sam 1993. i tu sam službu obavljao sve do 1999. Naslovnim nadbiskupom slavnoga hrvatskog Nina imenovan sam 2004., a za biskupa sam zaređen 2004. Kao što je znano, kao biskupu povjerena mi je služba papinskoga diplomatskoga predstavnika, to jest apostolskoga nuncija ili veleposlanika u Bjelorusiji. Uz papu Ivana Pavla II. bio sam od travnja 1987. do odlaska na sadašnju službu.

Rekoste za sebe da ste hrvatski biskup koji radi izvan domovine, odnosno biskup iz hrvatskoga iseljeničtva. Poznato je da više biskupa hrvatskoga podrijetla danas živi i radi izvan Domovine.

— Trenutačno nas je živih sedam, i to pet dijecezanskih i pomoćnih biskupa koji su mahom rođeni u inozemstvu: Emilio Ognénovich, umirovljeni nadbiskup Mercedes i Lujana u Argentini, 82 godine; Estanislao Esteban Karlič, umirovljeni nadbiskup Parana, u Argentini, 79 godina; Alejandro Goić Karmelić, biskup Ranc-

gue, u Čileu, 65 godina; Blase J. Čupich, biskup Rapid Cityja, u Sjedinjenim Američkim Državama, 56 godina; Tomislav Koljatic Maroevic, biskup Linaresa u Čileu, 55 godina, te dva naslovna nadbiskupa u službi Svete Stolice, obojica rodom iz Hrvatske (Nikola Eterović, sisački naslovni nadbiskup, 54 godine, s kojim je Sisak, taj sastavni dio povijesti kršćanstva na tlu naše domovine, izronio iz povijesti i počeo živjeti kao naslovno biskupsko sjedište; i ja, ninski naslovni nadbiskup, prvi naslovnik Hrvat otkako je Ninska biskupija ukinuta 1830. te 1970. ubrojena u naslovna biskupska sjedišta).

Kako gledate na stanje hrvatskih katoličkih misija u svijetu?

— Valja posebno imati na umu da su hrvatske katoličke misije u vjeri niknule i iz nje izrasle, ljubav ih je hranila i jačala, a na svojim ih je krilima nosila nada. To je njihovo ishodište i njihova prošlost. Znamo da nije bilo lako ni jučer ni danas. Hrvatske su katoličke misije svojim radom bile i ostaju duhovni oslonac i potpora hrvatskomu iseljeniku u tuđini. U tome je tajna njihova uspjeha i, istodobno, zalog njihove budućnosti. Zahvaljujući hrvatskim katoličkim misijama naš je puk u tuđini očuvao svoju vjeru i svoju narodnu pripadnost. Posebno je to bilo značajno i vrijedno u doba kada je Domovina bila podvrgnuta ropstvu tuđinaca, navlastito u vrijeme vladavine jednoga od triju najvećih zala dvadesetoga stoljeća, to jest komunizma (usp. IVAN PAVAO II., Propovijed na Mariji Bistrici 3. listopada 1998., br. 4). Uz stalni i sustavni navještaj Evanđelja i slavljenje svetih sakramenata, prije svega euharistije, socijalni je i kulturni rad bio posebnost hrvatskih katoličkih misija u inozemstvu.. Hrvatski čovjek u tuđini

obraćao se svećeniku i njega je tražio, jer u njega ima puno povjerenje i zna da će mu pomoći. Kada je svećenik bio uz njega, hrvatski se je čovjek osjećao siguran. Svećenik mu je ulijevao pouzdanje

Sve hrvatske iseljenike i njihove dušobrižnike preporučujem zagovoru i zaštititi Presvete Bogorodice, kojoj se naš vjerni hrvatski puk utječe kao svojoj "najvjernijoj Odvjetnici", te blaženoga Alojzija Stepinca, mučenika vjernosti hrvatskih katolika Petrovu nasljedniku i katoličkomu zajedništvu. Neka za sve moli također blaženi Ivan Merz, blaženik iz naše Domovine, koji kao čovjek zahvaća cijelu Europu, te blažena Marija Propetoga Petković, koja je i sama upoznala tešku stvarnost hrvatskoga iseljeničtva, od rodnoga Blata na Korčuli do Latinske Amerike i Rima

i nadu. Najčešće je bio jedina osoba na čiju je pomoć mogao računati u svakome trenutku. Sami dobro znadete čime su se sve hrvatski dušobrižnik i njegov suradnik, odnosno suradnica morali baviti, što su sve morali raditi kako bi pomogli hrvatskome čovjeku, koji tada nije mogao računati na pomoć tuđinskih državnih vlasti što su vladale krajevima koji su domovina hrvatskoga iseljeništva. Danas, hvala Bogu, to nije tako. Taj će rad biti potreban i ubuduće, ali u novome obliku.

I još nešto vrlo bitno. Ne smije izostati ni jača veza s domovinom, koja u tome silno može i mora pomoći, kao što smo je i mi dugo pomagali, navlastito pak u vrijeme nedavnoga Domovinskoga rata.

Kako gledate na hrvatsko iseljeništvo iz pozicije domovinske politike?

— Hrvatski iseljenik ne smije biti objekt, nego subjekt domovinske politike. To vrijedi i za Republiku Hrvatsku i za Bosnu i Hercegovinu. Naime, obje su te države domovina hrvatskoga iseljeništva, te su zato i naše. I mora postajati stvarna mogućnost povratka iseljenika. A povratak znači, ne samo vratiti se, nego i moći raditi u vlastitoj Domovini i živjeti dostojno čovjeka. Od političara valja zahtijevati da to omoguće, a ne da priječe zakonima što ih sami donose. Pravo na dom i domovinu jedno je od temeljnih i neotuđivih ljudskih prava. Ni jedan zakon ne može dokinuti to pravo niti ga suspendirati. Ne može to činiti ni itko od čelnika međunarodne zajednice ili pak domaći političari. Domovinska je politika prema iseljeništvu zapravo očitanje političke volje državnih vlasti za

dobrom, odnosno još boljom suradnjom sa zemljama u kojima se nalaze hrvatski iseljenici. Iz osobnoga iskustva znam da su hrvatski iseljenici jedinstveni veleposlanici svoje domovine u svijetu i zbog toga moraju biti subjekti domovinske politike. Inače, čvrsto sam uvjeren da će se ostvariti želja i molitva sluge Božjega Ivana Pavla Velikoga, a to je također želja i molitva Bogu sviju nas da ti dragi krajevi postanu prebivalište mira, mira u pravdi. Izraz te želje i molitve jest i ona uljanica, koja je više od tri godine — točnije, od 23. siječnja 1994. — gorjela pred Bogorodičinom slikom nedaleko od groba apostolskoga prvaka svetoga Petra u Vatikanu, a onda ju je Petrov nasljednik sam osobno donio u Sarajevo 11. travnja 1997. i kao znak vjere i nade predao vrhbosanskomu nadbiskupu metropolitu kardinalu Vinku Puljiću i čuva se u vrhbosanskoj ili sarajevskoj prvostolnici.

Vaša poruka za kraj?

— Odsrca pozdravljam cijelu Crkvu u Hrvatâ, koja je u iseljeništvu u Njemačkoj i u ostalim europskim zemljama. S poštovanjem i ljubavlju upućujem svoju riječ ohrabrenja i blagoslov svim voditeljima i ostalim svećenicima hrvatskih katoličkih misija, koje su tamo, te đakone i suradnike u dušobrižništvu, kako časne sestre, tako i vjernike svjetovnjake. Hvala im i od Boga plaća, kako naš narod veli, zbog svega što su činili, što čine i što će činiti za hrvatske katoličke iseljenike u ovome dijelu svijeta. Neka njihov rad urodi obilnim rodом na dobro hrvatskoga čovjeka u iseljeništvu, u tuđini, i skrbi za njega. Neka dade novi zamah rastu i razvoju hrvatskih katoličkih misija u Europi; novi zamah navještaju Evanđelja te rastu i razvoju Crkve u hrvatskoj Domovini i na europskim prostorima. Sve hrvatske iseljenike i njihove dušobrižnike preporučujem zagovoru i zaštiti Presvete Bogorodice, kojoj se naš vjerni hrvatski puk utječe kao svojoj "najvjernijoj Odvjetnici", te blaženoga Alojzija Stepinca, mučenika vjernosti hrvatskih katolika Petrovu nasljedniku i katoličkomu zajedništvu. Neka za sve moli također blaženi Ivan Merz, blaženik iz naše Domovine, koji kao čovjek zahvaća cijelu Europu, te blažena Marija Propetoga Petković, koja je i sama upoznala tešku stvarnost hrvatskoga iseljeništva, od rodnoga Blata na Korčuli do Latinske Amerike i Rima. ■

OTVORENJE I BLAGOSLOV IDUĆEGA SVIBNJA

Cijeli bi projekt trajao 4 do 6 godina uz ukupnu investiciju od nekoliko milijuna eura, a po završetku PBV bi ga predao Crkvi

Predstavljajući projekta
spomen središta Bleiburg

Usrijedu 5. srpnja u Klubu Hrvatskoga novinarskog društva u Zagrebu predstavljena je druga faza cjelovitog Spomen-središta žrtvama bleiburške tragedije koja se sastoji od izgradnje pozornice i oltara na Bleiburškom polju. Projekt su predstavili Bože Vukušić, tajnik i glasnogovornik Počasnog bleiburškog voda, Vladimir Fuček, dopredsjednik Časnog suda PBV-a i predsjednik Udruge ratnih veterana Hrvatski domobran, don Ante Kutleša, voditelj Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu HBK i BK Bosne i Hercegovine i Zlatko Hasanbegović, član vodstva PBV-a u ime Islamske zajednice u RH.

Nakon prve faze projekta u kojoj je kupljeno 15 000 m² zemljišta, i prošle godine blagoslovljenog novoizgrađenog

spomenika, ove godine krenulo se u drugu fazu izgradnje kapele i pozornice. Dobivene su potrebne dozvole, pa zemljani radovi počinju u rujnu, a nakon zimskog prekida nastavljaju se u ožujku da bi otvorenje i blagoslov bili na obljetnicu, 13. svibnja 2007. Troškovi prve faze iznosili su oko 280 000 € uglavnom prikupljenih donacijama iz vandomovinskih Hrvata, nastavio je uvodno Bože Vukušić, a troškovi druge faze za početak bit će pokriveni preostalim novcem da bi se iduće godine ponovno krenulo sa skupljanjem donacija. On je također izrazio uvjerenje, na osnovi nekih načelnih obećanja, da će i hrvatska Vlada sudjelovati financijski. "Dosad smo vrlo zadovoljni suradnjom s Vladom i Saborom, pa vjerujemo da će tako biti i u buduću", naglasio je on. "Udruga ratnih veterana Hrvatski domobran godinama je nje govala tradiciju obilježavanja nadnevka

13. svibnja na Bleiburškom polju, koju smatra prvom postajom križnog puta, a od 2004. pridružila se PBV-u kao suorganizator", istaknuo je predsjednik Udruge Vladimir Fuček. Ta udruga ima više od 50 ogranka u Hrvatskoj i izvan nje iduće godine obilježiti će 15 godinu svojeg postojanja. Don Ante Kutleša najprije je objasnio da je odlukom Biskupske konferencije nadležnost za Bleiburg prebačena s misije u Klagenfurtu na Ured za inozemnu pastvu. On je pohvalio dosadašnji rad PBV-a. Projekt izgradnje kapele i pozornice dan je na uvid Biskupskoj konferenciji kako bi odgovarao liturgijskim potrebama i imao molitveni i duhovni karakter, jer to je upravo kontekst u kojemu Crkva sudjeluje na Bleiburgu, istaknuo je vlč. Kutleša.

"Islamska zajednica u RH od 1990. sudjeluje u projektu PBV-a i ovom prigodom prenosim potporu dosadašnjem i budućem radu", izjavio je Zlatko Hasanbegović, naglasivši činjenicu da je PBV od početka uvažavao islamsko sudjelovanje u bleiburškoj tragediji, a i u vodstvu PBV-a je nekoliko pripadnika islamske vjeroispovijesti. Izrazio je nadu da će arhitektonska rješenja uključiti i islamska vjerska obilježja.

Na upite novinara Bože Vukušić govorio je i o budućnosti cijeloga Spomen-središta, dakle, i o trećoj, završnoj fazi, koja bi možda uključivala muzej i prateće objekte te uređenje okolnog zemljišta. To će ovisiti o financijskoj potpori, pri čemu se očekuje sudjelovanje hrvatske Vlade i Crkve, ali i o austrijskim nadležnim uredima, njihovim urbanističkim planovima, dobivanju potrebnih dozvola itd. Cijeli bi projekt trajao 4 do 6 godina uz ukupnu investiciju od nekoliko milijuna eura, a po završetku PBV bi ga predao Crkvi, naglasio je Vukušić, čime je i završio ovo predstavljanje. Novinarima su podijeljene i knjige: fotomonografija "Bleiburg Memento", "Čuvari Bleiburške uspomene" te "Crna knjiga komunizma u Hrvatskoj". ■

Napisao i snimio: **Nenad Zakarija**

Nadati se protiv svake nade

Nadati se protiv svake nade, misao koju je sv. Pavao primijenio na Abrahamovu vjeru, trebala bi biti i odlika kršćanske nade svakog vjernika i svake katoličke zajednice. Ta rečenica možda najbolje oslikava današnje ozračje u kojem živi hrvatski katolički narod u Bosni i Hercegovini

Gledano samo ljudskom logikom koja razmišlja ne temelju statistika, sadašnjeg društveno-političkog uređenja, ili onoga koje nameću predstavnici međunarodne zajednice novim ustavnim promjenama, govore protiv svake nade o opstanku Hrvata katolika u većem dijelu BiH. Crkvene statistike za Vrhbosansku i Banjolučku biskupiju ozbiljno upozoravaju. Tako je na teritoriju Banjolučke biskupije od 1999. do 2004., dakle u vremenu nakon rata, broj vjernika smanjen za 11.953, tj. s 52.711 na 40.758. Ljudski i demografski gledano puno nade ne daje ni podatak da je u 2005. godini u Vrhbosanskoj nadbiskupiji živjelo 213.590 katolika, što je u odnosu na 2004. godinu povećanje za 128 vjernika. S druge strane, to neznatno povećanje dovodi u pitanje drugi podatak koji kaže da je u 2005. godini bilo šest krštenika manje u odnosu na 2004. U svjetlu podataka da je broj umrlih u 2005. godinu u odnosu na broj krštenih viši gotovo za 30% (2.421 krštenik u odnosu na 3.447 umrlih), to govori o izumiranju Hrvata katolika u velikom dijelu Bosne. Premalo nade Hrvatima u BiH ostavljaju i potezi međunarodne zajednice. Njima ne smeta postojanje Republike Srpske, iako i sam tvorac Daytonskog ustava R. Holbrooke priznaje da je učinjena griješka pristajući na takvu tvorevinu i takav naziv. Čini se da im je još manje stalo do činjenice da od prijeratnih 222.000 Hrvata katolika danas na tom teritoriju živi samo oko 13.000. Ono što obeshrabruje Hrvate katolike je činjenica da se uopće ne stvaraju temeljni uvjeti za dostojanstveni povratak. S druge strane olako, ne poštujući temeljna demokratska načela, mijenja se Među-

narodni mirovni sporazum iz Daytonu bez sudjelovanja i suglasnosti svih država potpisnica, građana i naroda BiH, na nedemokratičan i gotovo konspirativan način. Uvodi se entitetsko načelo odlučivanja u Zastupničkom domu i kroz Ustav sudbina ove zemlje predaje se u ruke zastupnika dvaju naroda, Srba i Bošnjaka-muslimana, koji mogu osigurati jednu trećinu poslanika ili članova s teritorija svakog entiteta, upozorili su nedavno bosanskohercegovački biskupi u svojoj Izjavi o ustavnim promjenama u ovoj zemlji. Sigurno da beznađe potiču i naša unutarhrvatska nesloga i razjedinjenost, i to na svim razinama.

Onaj koji vjeruje daje Isus pobijedio zlo i smrt te s pouzdanjem u Boga gleda, ne bi se smio prepustiti beznađu. Čitajući znakove sadašnjeg vremena na prostorima BiH, Crkva nastoji riječju i djelom unositi svjetlo u tamu, buditi nadu unatoč mnogim činjenicama beznađa, graditi porušeno, povezivati pokidano. Osim što preko svojih biskupa, svećenika, redovnika, redovnica i vjernika laika angažiranih u crkvenim strukturama ostvaruje svoje prvotno poslanje odgoja u vjeri, Katolička Crkva u BiH svojim djelovanjem doprinosi dobru ne samo Hrvatima katolika, nego i drugih ljudi koji tu žive. Tako je samo kroz katoličke školske centre u njihovu desetogodišnjem djelovanju prošlo 8.466 učenika. U tekuću školsku godinu u 5 KŠC-a, odnosno u trinaest škola, je upisan 4.321 učenik. U školama je trenutno zaposleno 377 djelatnika, od toga samo 16 svećenika i 17 časnih sestara. U sustavu Katoličkih škola za Europu, kako reče biskup Sudar, promicatelj katoličkog školstva u BiH 'svi predmeti i izobrazba, uopće, trebaju odgojiti naše učenike i uputiti ih onim putem koji će ih dovesti do životnoga cilja'.

Impresivni su i nepotpuni podatci za Vrhbosansku nadbiskupiju o izgra-

dnji ili obnovi crkava, župnih kuća, škola i drugih ustanova koje su na dobrobit ne samo Hrvata katolika, nego i svih drugih građana BiH. Od 41 porušene crkve, njih 30 je potpuno obnovljeno ili je u fazi obnove. Osim toga, izgrađeno je i devet novih crkava koje nisu postojale prije nedavnog rata u BiH. Izgrađeno je također 11 filijalnih crkava te 26 župnih kuća. Treba također spomenuti da je od 178 drugih različitih crkvenih objekata, teže ili lakše oštećenih, do sada obnovljeno 166. Pod pokroviteljstvom Katoličke Crkve samo na području Vrhbosanske nadbiskupije izgrađeno je 5 samostana, 3 staračka doma, jedna športska dvorana, 6 škola, jedna mnogostruko namjenska dvorana, 3 vrtića, jedna tzv. 'pačja škola' za najmanje, samaritanski dom, Caritasov dom, jedan rekreacijski centar, klinika, Caritasovo skladište, obnovljene su dvije zgrade - teologija u Sarajevu, malo sjemenište u Travniku. Pridodamo li ovim podacima i sve ono što je posredstvom Caritasa ili drugih dobrotvornih društava učinila ili čini i danas Katolička Crkva na ovim prostorima, onda je to za vjernika siguran temelj za bolju budućnost svih ljudi na ovim prostorima.

Pod tim vidom novu nadu za Hrvate katolike, ali sigurno i sve druge građane, budi potpisivanje Temelnog ugovora između Svete Stolice i države Bosne i Hercegovine. Tim ugovorom, uz već doneseni Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju Crkava i vjerskih zajednica u BiH, određuje se pravni okvir za još učinkovitije djelovanje Katoličke Crkve u BiH. Nadati se da ovaj ugovor ne će čekati nove tri godine na ratifikaciju u državnom Parlamentu kako bi mogao stupiti na snagu. Vrijeme u ovakvim okolnostima u kojima danas žive Hrvati katolici u BiH je bitan čimbenik. (KATOLIČKI TJEDNIK, 30. travnja 2006.) ■

Napisao: dr. Ivo Balukčić,
glavni urednik Katoličkog tjednika

"Viki je bio naš pučki teatar..."

Vikijeva poruka iseljenicima:

Dragi moji prijatelji,

neobično sam ponosan što sam snimio ovu ploču specijalno za vas. Bit ću presretan ako je prihvatite s puno srca kako sam je ja s puno srca i izveo. Neka ove pjesme uđu u svaku vašu kuću, neka vas razvesele, neka vas vrate u mislima u naš dragi Zagreb, u našu dragu Hrvatsku, da ih nikada ne zaboravite, da ostanu vaša najdraža i najveća ljubav.

Ako sam u tome uspio, onda sam najsretniji čovjek na svijetu!

Sve vas pozdravlja i voli vaš Viki

U povodu tridesete obljetnice smrti Vikija Glovackog (Rijeka, 1919. – Zagreb, 1976.) Muzej grada Zagreba priredio je veliku izložbu *Dobro mi došiel prijatel* - Viki Glovacki, koja prikazuje zagrebačku estradnu scenu od ranih 1950-ih do sredine 1970-ih godina kroz život i djelovanje jednog od najvećih hrvatskih zabavljača i komičara druge polovice 20. stoljeća. Izložba je otvorena 30. svibnja i može se razgledati cijelo ljeto. Zamišljena i realizirana kao interaktivno, multimedijско uprizorenje scenskoga vremeplova, s brojnim audio-vizualnim instalacijama, izložba uvodi posjetitelja u atmosferu Zagreba sredine 20. stoljeća i vodi ga pozornicama na kojima je nastupao Viki Glovacki: od Doma sv. Franje na Sv. Duhu, iličkog *Varietéa* i popularnih nedjeljnih matineja *Prvoga pljeska* (koje je Glovacki utemeljio 1957. god.), Studentskog centra i Festivala zabavnih melodija *Zagreb 63* do stadiona na Šalati i *Zagrebačkih ljetnih večeri*. Čuje se kak zvoní domača reč kad stihove piše Glovacki (Glovacki je autor stihova jedne od najpopularnijih kajkavskih popevki - *Dobro mi došiel prijatel*, koja je izvedena na Festivalu *Krapina 70* i po kojoj

smo i nazvali izložbu) i vidi oduševljenje naših iseljenika kad ih zabavlja *veseljak iz stare domovine*. Humorni biografski film s pjevanjem, *Moj djed Viki Glovacki*, priča je o njegovu životu iz perspektive unuka, koji ga, nažalost, nije imao prigode upoznati, ali je često slušao kazivanja o svojem djedu.

Zahvaljujući antologijskoj interpretaciji skladbe *Zadnji fujaker* (S. Mihaljinec - D. Britvić i P. Zlatar), Viki Glovacki i danas živi u sjećanju sugrađana. Ta je pjesma prvi put izvedena na Festivalu zabavnih melodija *Zagreb 63* i još se i danas može čuti na radiovalovima. Štoviše, godine 2003. proglašena

je naj-pjesmom o Zagrebu glasovanjem radijskih slušatelja, koje je organizirao Klub Zagrepčana.

Viki Glovacki bio je glavna zvijezda *Varietéa* 50-ih i 60-ih godina. Bilo je to vrijeme *varijetejštine* ili *vikizma*, a Artistička pozornica *Varieté* bila je tada najposjećenija scenska ustanova u Zagrebu.

Što je sve Viki napisao, izveo i režirao u *Varietéu*, nemoguće je nabrojiti - stotine skečeva i parodija, brojne zabavno-glazbene revije (*Živila matura*, *Krenimo svi na put*, *Globus pleše i pjeva*, ...) i brojne sentimentalne napjeve o Zagrebu (*Stari kandelaber*, *Maksimirska klupa*, ...).

Viki je bio potreba, naša televizija, naš pučki teatar, nepresušni izvor smijeha - sjeća se dramska i estradna umjetnica Nela Eržišnik.

Godine 1957. Viki Glovacki pokrenuo je nedjeljne matineje *Prvoga pljeska* u *Varietéu* - natjecanja mladih, nepoznatih pjevača. *Prvi pljesak* lansirao je uistinu vrhunske talente, kasnije legende naše zabavne glazbe, kao što su Zdenka Vučković, Toni Kljaković, Ivica Šerfezi, Marko Novosel, Zvonko Špišić, Karlo Metikoš, Tereza Kesovija, Višnja Korbar, Ana Štefok, Elvira Voća, Zdenka Kovačiček, Kvartet 4M i drugi.

Zanimljivo je da je u

Napisala: Maja Šojat-Bikić

ADRIA ARTIST of CANADA - presents

CONCERT

on Sunday February 25, 1968 at 8:00 p.m.
at **MASSEY HALL** - 178 Victoria St., Toronto

The most popular recording Star of Polidor Recording Co.
in Germany,

IVO ROBIC

MR. MORGEN IN PERSON

WITH A CAST OF STARS FROM EUROPE

ELVIRA VOCA - TV STAR FROM ZAGREB
RADE MLADENOVIC - FOLK SINGER FROM BOSNIA
VIKI GLOVACKI - COMEDIAN FROM CROATIA

IVO ROBIC
Mr. Morgen

Elvira Voća

Rade Mladenović

Viki Glovacki

ACCOMPANIED BY ORCHESTRA - "ZAGREB" FROM TORONTO. CONDUCTOR WELL KNOWN COMPOSER, MUSICIAN
PROF. STJEPAN MIHALJINEC - FROM ZAGREB.

jesen 1972. godine Viki Glovacki vodio i prvu priredbu *Prvoga pljeska* preko granice, u Schwenningenu u SR Njemačkoj. Na priredbi za naše radnike i pjevače amatere nastupili su Ivo Robić i Trio Branka Bobinskog.

Viki Glovacki bio je nenadmašan voditelj brojnih zabavnih priredbi i koncerata, od kojih svakako valja istaknuti glazbenu manifestaciju *Zagorske večeri* u Mariji Bistrici (1971. - 1973.), na kojoj su nastupale sve ondašnje pjevačke zvijezde.

Vikija Glovackog osobito su voljeli naši iseljenici u Kanadi i Sjedinjenim Američkim Državama, koje je uvijek znao ganuti pjesmom i grumenom zemlje iz stare domovine. U organizaciji

tadašnje Matice iseljenika Hrvatske Viki je prvi put krenuo preko oceana, na turneju u Kanadu, 25. siječnja 1968. godine, zajedno s pjevačem Radom Mladenovićem. Poslije su im se pridružili Ivo Robić, Elvira Voća i Stjepan Mihaljinec. U siječnju 1969. ponovno gostuje u Kanadi, zajedno s Ivicom Šerfezijem i Zdenkom Vučković. Početkom godine 1970. kreće na turneju u SAD i Kanadu, zajedno s pjevačima Anom Štefok i Ivicom Šerfezijem i dirigentom Brankom Bobinskim. S jedne od turneja u SAD donio je u Zagreb i nove dresove za hokejaše *Medveščaka*. Zajedno s Tonijem Kljakovcem održao je 1971. godine niz koncerata u gradovima Kanade, od Montreala i To-

ronta do Vancouvera.

Godine 1972. Viki je u Torontu snimio gramofonsku ploču pod naslovom *Prošećite sa mnom našim zavičajem* za tvrtku *Adria Artists of Canada*. Na ploči su izvedbe *Starog kandelabra*, *Maksimirske klupe*, *Zadnjeg fijakera*, *Dilajle* (parodija hita Toma Jonesa - *Delilah*), ali i *Vile Velebita*. Nad Hrvatskom su se nakon "*hrvatskog proljeća*" nadvili olovni oblaci političkih represija. Ploču nikada nije donio u domovinu. Čak ni njegova obitelj nije znala sadržaj ploče. Slučajno smo je otkrili u Zagrebu, u privatnome vlasništvu jednoga našeg povratnika, kad smo istraživali građu za izložbu. Na poledini ovitka piše Vikijeva poruka iseljenicima:

Dragi moji prijatelji,

neobično sam ponosan što sam snimio ovu ploču specijalno za vas. Bit ću presretan ako je prihvatite s puno srca kako sam je ja s puno srca i izveo. Neka ove pjesme uđu u svaku vašu kuću, neka vas razvesele, neka vas vrate u mislima u naš dragi Zagreb, u našu dragu Hrvatsku, da ih nikada ne zaboravite, da ostanu vaša najdraža i najveća ljubav.

Ako sam u tome uspio, onda sam naj sretniji čovjek na svijetu!

Sve vas pozdravlja i voli vaš
Viki

Viki Glovacki bio je jedan od najpopularnijih i najomiljenijih hrvatskih estradnih umjetnika među našim iseljenicima u Kanadi i SAD-u. Pa, ako je u svijetu žalosnih naših prilika Glovacki bio zapostavljen (zbog djelovanja u Prosvjetničkoj bojni 1945. god. osuđen na višegodišnje uzništvo u KPD-u Stara Gradiška, te do kraja života pod prešutnom zabranom nastupanja na filmu i televiziji), sada mu njegov voljeni Zagreb uzvraća multimedijalnim *comebackom* u Muzeju grada Zagreba.

Koncepciju izložbe potpisuju Vesna Leiner i mr. sc. Maja Šojat-Bikić, koja je i autorica multimedijalnog dijela izložbe. Kustos izložbe je Boris Mašić, a likovni oblikovatelji - scenograf Ante Serdar i ak. slikar Miljenko Gregl. Uz autorski tim u projektu su sudjelovali i brojni stručni suradnici, kao i osobe iz javnog i kulturnog života grada Zagreba.

Realizaciju izložbe omogućio je Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba. ■

SAD: DAN DRŽAVNOSTI U CHICAGU

U Generalnom konzulatu RH u Chicagu je u povodu obilježavanja Dana državnosti održan prijam za predstavnike konzularnog zbora, Ureda gradonačelnika Chicaga, Ureda guvernera Illinois, State Departmenta, hrvatske zajednice, kao i kulturnog i gospodarskog života grada. Gostima su pročitane čestitke guvernera, povjerenika županije Cook, gradonačelnika, a prigodnim govorom obratila im se i generalna konzulica RH, Marica Matković. Nakon protokolarnog dijela govora, konzulica Matković posebno je istaknula posebno vezu između grada Chicaga i hrvatske zajednice koja se potvrdila organiziranjem, već drugog zaredom, Hrvatsko-američkog dana. Članovima zajednice potom se kratko obratila i na hrvatskom jeziku. Ovogodišnja proslava 15. Dana državnosti samostalne Hrvatske protekla je u srdačnoj atmosferi za koju su se pobrinuli djelatnici Konzulata i članovi hrvatske zajednice u Chicagu. Djeca iz folklornog društva "Loza" dijelila su bajadere, a prisutnima su darivane i brošure i materijali Hrvatske turističke zajednice. Pjesma članova hrvatske zajednice, uz ponuđene kulinarske i podrumarske specijalitete, oduševila je više od 250 gostiju i omogućila im da bar nakratko budu u Hrvatskoj "u malom".

ŠVICARSKA: UZ PRIJAM**PROSLAVLJEN DAN DRŽAVNOSTI**

U rezidenciji VRH-a u ŠK u Muriju pokraj Berna na prijmu u povodu Dana državnosti okupilo se tristotinjak uzvanika. Nazočili su mu predstavnici diplomatskoga zbora, čelnici političkog i kulturnog života grada Berna, državnih i kantonalnih vlasti i predstavnici hrvatskih udruga i zajednica ŠK i Kneževine Lihtenštajn. Na prijmu je bio i generalni konzul RH u Zürichu, Nenad Holbl, sa suradnicima, direktorica züriškog Ureda HTZ-a, Nevenka Fuchs, koordinatorica Hrvatskih dopunskih škola za Švicarsku, Marijana Čorluka, kao i voditelj HKM-a u Bernu fra Gojko Zovko. Uzvanike je pozdravio hrvatski veleposlanik dr. Mladen Andrić te diplomati VRH-a u ŠK. Gostima su tom prigodom podijeljeni turistički prospekti i suveniri, a gastronomska ponuda obilovala je domaćim suhomesnatim proizvodima i vinom, djelomice dar tvrtke "Luburić" iz Züricha. Ugodnu atmosferu zasladili su kolači zajednice žena HKM-a iz Berna. Dan državnosti obilježen je i primanjima u GK RH u Zürichu i SM RH u Ženevi na kojima je 26. lipnja pribivao veleposlanik Andrić sa suradnicima.

**AUSTRALIJA: 25 GODINA DRUŠTVA
"MLADI FRANKOPANI"**

Hrvatsko folklorno društvo "Mladi Frankopani" iz Sydneyja 17. lipnja, u prepunoj dvorani H.D. Sydney u Punchbowlu, proslavilo je svoju 25. obljetnicu rada. Tri postojeće folklorne skupine Društva izvele su program pred više stotina nazočnih gostiju, roditelja i nekadašnjih članova. Predsjednica "Frankopana" Marija Vratarić, koja ih vodi zajedno sa suprugom Vinkom, zahvalila je osnivačima Marijanu Čirjaku, Mikiju Tomašiću i Mariji Vranić. U svojem govoru naglasila je također kako je ono jedan od osnivača Hrvatske znanstvene zaklade. Osim čuvanjem hrvatske tradicijske baštine, Društvo se bavilo prikupljanjem humanitarne pomoći, a i danas se skrbi o dvoje ratne siročadi preko fundacije "Hrvatska akcija za život". Svečanosti su prisustvovali i ugledni gosti: Mirjana Piskulić, prva tajnica VRH-a u Canberri, fra Vlado Novak iz hrvatske misije u Summer Hillu, prof. Luka Budak sa Sveučilišta Macquarie, Eva Prpić, predsjednica Hrvatske znanstvene zaklade te urednici hrvatskih novina Franjo Harmat i Fabijan Lovoković.

SAD: 100 GODINA DETROIT LODGEA HBZ-a

Proslava stogodišnjice Zora Lodgea HBZ-a započela je 24. lipnja svetom misom koju je vodio fra Nikola Pašalić u crkvi sv. Lucije u detroitskom predgrađu Troyu. Uslijedila je svečana večera s programom koji je vodio potpredsjednik Zora Lodgea, Robert S. Novosel.

Tom je prigodom iznio kratki pregled dosadašnjih aktivnosti i podijelio zahvale zaslužnim pojedincima.

Brojne goste pozdravili su glavni predsjednik HBZ-a Bernard Luketich, predsjednik Zora Lodgea Mark Mavretich, bivši dugogodišnji predsjednik Lodgea John Belavich i generalna konzulica RH Marica Matković.

Tristotinjak uzvanika na prijmu u dvorani crkve sv. Lucije zabavljali su Detroit Tamburica Orkestar, Detroit Star Tamburica, folklorna grupa "Nova nada", sastav "Selo" iz Pittsburgha i "Sinovi" iz Chicaga.

Zora Lodge 351 sa svojih 1 200 članova danas je najveći ogranak HBZ-a u državi Michigan. Sadašnje središte ogranka je u Warrenu, predgrađu Detroit, dok je nekad ono bilo u Detroitu na raznim lokacijama. Zora Lodge HBZ-a osnovana je 6. lipnja 1906.

ŠVICARSKA: OBILJEŽENA 150. OBLJETNICA TESLINA ROĐENJA

U Lausanni je 16. lipnja u Institutu za fiziku Visoke tehničke škole prigodnim predavanjem obilježena 150. obljetnica rođenja hrvatskog izumitelja Nikole Tesle. Organizirali su ga AMAC-CH i hrvatski studenti, polaznici postdiplomskog studija u EPFL-u. Sudionike su prigodnim govorima pozdravili Nikola Soldo, u ime AMAC-a, hrvatski veleposlanik dr. Mladen Andrić i ravnatelj Instituta za fiziku EPFL-a dr. Laszlo Forro. Predavanje "Nikola Tesla (1856.-1943.) inženjer – izumitelj – sanjar" održao je prof. dr. Davor Pavuna, hrvatski znanstvenik koji radi na EPFL-u. Tribina je bila prigoda bivšim i sadašnjim sveučilištarcima iz Švicarske da se pridruže obilježavanju Godine Nikole Tesle u Hrvatskoj.

ARGENTINA: VELEPOSLANICA MARTINEC PREDALA VJERODAJNICU

U Predsjedničkoj palači u Buenos Airesu 21. lipnja hrvatska veleposlanica u Istočnoj Republici Urugvaj, Mira Martinec, predala je vjerodajnicu njezinu predsjedniku Tabareu Vasquezu. Uz savjetnicu Hrvatskog veleposlanstva Renee Ivin, primopredaji su prisustvovali urugvajski mi-

nistar vanjskih poslova Gargano i predstojnik urugvajskog Ureda predsjednika. Veleposlanica Martinec tom se prigodom s predsjednikom Vasquezom zadržala u kraćem protokolarnom razgovoru. Uz najviše državne počasti potom je položen vijenac na Plazi Independencia.

HRVATSKA: BRAČKI KANAĐANI OKUPLJENI U RODNOM ZAVIČAJU

Tridesetak kanadskih Hrvata rodom s Brača skupno je početkom srpnja posjetilo Hrvatsku i rodni otok. Bračani su u Kanadi poznati kao vrsni ribolovci na losose i haringe. Većina tih bračkih iseljenika izrazila je želju da se barem u mirovini vrate u svoja rodna mjesta: Selca, Sumartin, Pučišća, Postira...

**Vaša prva adresa u Hrvatskoj
za savjetovanje o ulaganjima**

www.treningcentar.com
info@treningcentar.com

**selekcija
i
razvoj
personala**

**porezno
i
financijsko
savjetovanje**

**istraživanja tržišta
cost-benefit analize studije isplativosti
marketing planovi**

FRANCUSKA: DRUŠTVO PRIJATELJA HRVATSKE UGOSTILO GOSTE IZ SAMOBORA

Potkraj ožujka na poziv udruge "Chassieu-Croatie" doputovalo je četvero djelatnika Poglavarstva grada Samobora u gradić nedaleko od Lyona.

Gradonačelnik Samobora Antun Dubravko Filipec i njegovi suradnici Marica Jelenić, Tomislav Masten i Daniela Kalafatić proveli su tri dana u prijateljskim razgovorima i u dogovaranju o oblicima suradnje i povezivanja njihovih zajednica.

Na prijmu organiziranu u čast gostiju iz Hrvatske gradonačelnik Chassieua gospodin Alain Darlay istaknuo je da "Chassieu otvara vrata cijeloj Hrvatskoj ugošćujući delegaciju iz Samobora". Prijmu su prisustvovali i predstavnici Hrvata iz Lyona, i to gospođe: prof. Sineva Bene Katunarić, rukometašica Helena Lulić i učiteljica Hrvatske dopunske škole u Lyonu Zdenka Kožić, koje su se odazvale pozivu da se uključe u rad francuske udruge.

Predsjednica udruge "Chassieu-Croatie" Daniele Allard pobrinula se da učini zanimljivim i korisnim boravak svojih gostiju te su oni imali prigodu posjetiti mjesni vrtić i osnovnu školu do 4. razreda, glazbenu i baletnu školu, kulturni centar i medijateku, te sam gradić uz stručno vodstvo gradonačelnika gospodina Darlaya. Posjetili su i stari dio Lyona koji ih je oduševio svojim kulturno-povijesnim spomenicima, ali i šarmom malih restorana s tipičnom gastronomskom ponudom ovoga kraja Francuske.

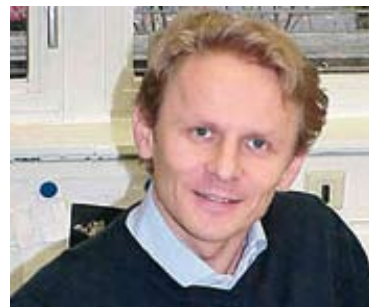
Posjetili su i EUROEXPO i tu upoznali M. Hunclera, pomoćnika predsjednika lyonskog internacionalnog sajma, kao i M. Beua, predsjednika industrijske zone Mi-Plaine.

Goste iz Samobora osobito su se dojmili organiziranost i materijalni standard u kulturi i prosvjeti domaćina. Gospođa Jelenić napomenula je da je dogovorena suradnja na obogaćivanju sadržaja o Hrvatskoj u njihovu kulturnom centru (fond knjižnice, likovne izložbe) i moguća suradnja s tamošnjom glazbenom školom.

U gospodarskom dijelu suradnja bi se mogla razviti u okviru EUROEXPO prostora i industrijske zone u Chassieuu i samoborskih, tj. hrvatskih obrtnika i gospodarstvenika. Na kraju su Samoborci pozvali francuske prijatelje u svoj grad i zahvalili na srdačnom i toplom prijmu te zaželjeli što prije ostvarenje planova na području povezivanja i suradnje svojih gradova. (Zdenka Kožić)

Delegacija iz Samobora s gradonačelnikom i predsjednicom udruge "Chassieu – Croatie" te predstavnicima Hrvata iz Lyona na domjenku u Chassieuu, ožujak 2006.

MAĐARSKA: IVAN ĐIKIĆ, ZNANSTVENIK GODINE

Hrvatski znanstvenik Ivan Đikić, profesor Goetheova instituta u Frankfurtu, dobitnik je nagrade Europskog udruženja za istraživanje tumora (EACR) za godinu 2006. Ovo je prvi put da je ova prestižna nagrada dodijeljena jednom Hrvatu. Novčani iznos nagrade, koja mu je uručena 3. srpnja na prigodnoj svečanosti u Budimpešti, Đikić (40) kani donirati djeci oboljeloj od tumora u Hrvatskoj.

PROF. ĐIKIĆ DOBIO NAGRADU ZAKLADE GLAXOSMITHKLINE ZA BIOMEDICINU

Hrvatski liječnik i znanstvenik prof. Ivan Đikić dobitnik je ovogodišnje nagrade Zaklade za biomedicinu GlaxoSmithKline. Nagrada mu je uručena na svečanoj ceremoniji u Umjetničkoj Hali u Münchenu, 11. srpnja. Odbor za nagradu objavio je da prof. Đikić nagradu prima za znanstvena otkrića objavljena u časopisima Science i Nature Cell Biology u kojima se opisuje kako stanice reagiraju na oštećenje nasljednog materijala te kako se regulira ulazak receptora za faktore rasta u stanicu. Prof. Đikić donirao je dio novčane nagrade za obrazovanje jednog studenta iz Bosne te za pomoć udruzi Krila iz Zagreba koja se bavi terapijskim jahanjem.

Ovo je još jedno prestižno priznanje hrvatskom znanstveniku koji je nedavno primio nagradu Američkog udruženja za istraživanje tumora za izvanredna postignuća, nagradu istraživača godine Europskog udruženja za istraživanje tumora te nagradu Binder za inovacije.

SAD: VELEPOSŁANIK SAD-a S AMERIČKIM HRVATIMA

Novoimenovani veleposlanik SAD-a u Hrvatskoj Robert A. Bradtke sastao se pokraj lipnja, prije svojeg dolaska u Zagreb, s čelnicima Nacionalne federacije Amerikanaca hrvatskog podrijetla (NFCA). Glavna tema sastanka bila je članstvo Hrvatske u NATO savezu. Veleposlanik ocjenjuje da je Hrvatska u tom pogledu ostvarila velik napredak i očekuje skoro pristupanje naše zemlje Sjevernoatlantskom savezu.

SÃO PAULO – HRVATI OBILJEŽILI DAN DRŽAVNOSTI

Hrvatsko iseljeničko društvo *Croatia Sacra Paulistana*, uz podršku počasnoga konzula u Saveznoj Državi São Paulo, organiziralo je, u nedjelju, 25. lipnja, svečano obilježavanje Dana državnosti, pod nazivom *Hrvatska u Sudijslu*.

Na svečanosti su sudjelovali i veleposlanik Republike Hrvatske u Brazilu, g. Rade Marelić i počasni konzul g. Oswaldo Julio Muller da Silva, pored ostalih visokih gostiju. Osim službenoga i kulturnoga dijela svečanosti, tom je prilikom održana i krasna izložba rukotvorina i hrvatskih proizvoda, koja je oduševila sve prisutne. U ozračju veselja i opuštenosti, drugoj su domovini počast odali mladi članovi zajednice recitiranjem hrvatskih pjesama, a najmlađi je naraštaj, unuci i praunuci hrvatskih iseljenika, upoznali su prisutne goste sa zanimljivim podacima o Hrvatskoj.

Skupu su se prigodnim govorima obratili predsjednica Upravnoga odbora *Croatiae Sacrae Paulistanae*, gđa Dubravka Sidonija Šuto i veleposlanik g. Rade Marelić.

Govorili su o povijesnoj važnosti Dana državnosti, o borbi hrvatskoga

naroda za svoju nezavisnost, o promjenama u zemlji, o napretku reformi u postupku pristupanja Europskoj uniji.

Veleposlanik je istakao važnost hrvatske zajednice u Brazilu i njezinu ulogu mosta između zemlje u kojoj živi i zemlje svojega podrijetla, naglašavajući važnost uključivanja i sudjelovanja mladih u životu zajednice te daljnje jačanje poznavanja i održavanje veza s drugom domovinom, što uključuje i održavanje te učenje hrvatskoga jezika.

Za vrijeme ručka, na kojem su služena hrvatska jela, sudionicima je svojom zanosnom glazbom uljepšao slavlje renomirani jazz sastav iz São Paula, na čelu s poznatim duhačem Zvonkom Bušićem.

HRVATSKA: PREDSTAVLJENI 35. SEMINARI ZAGREBAČKE SLAVISTIČKE ŠKOLE

Na tiskovnoj konferenciji 4. srpnja predstavljeni su programi ovogodišnjih 35. seminara Zagrebačke slavističke škole. U okviru zagrebačkog FF-a, pod okriljem Odsjeka za kroatistiku, Škola djeluje od 14. siječnja 1970., odnosno 15. ožujka 1972., kada je Vijeće fakulteta direktorom Škole imenovalo dr. Franju Grčevića. Iste godine održan je trodnevni seminar, dva tjedna u Dubrovniku i jedan u Zagrebu, a takav ciklus održavanja ostao je sve do 1990. Dr. Mladen Kuzmanović, na čelu Škole od 1981., proširuje njezin medijski vidokrug i obogaćuje primarni kroatistički sadržaj kulturnim: izložbama, kazališnim i filmskim predstavama, koncertima... Ratnih godina Škola se održava u Zagrebu (1991.) i Puli (1992.), i to u dvotjednom trajanju. Zagrebačka slavistička škola za svoje je kontinuirano uspješno djelovanje nagrađena Nagradom grada Zagreba (1985.), Poveljom Filozofskog fakulteta (1991.) i Nagradom grada Dubrovnika (1991.).

U Vijećnici zagrebačkog Filozofskog fakulteta predstavnicima medija predstavljajući, prof. dr. Krešimir Bagić, prof. dr. Krešimir Nemec i prof. dr. Ivo Pranjković, govorili su o instituciji koja potiče i promiče poznavanje hrvatskoga jezika, književnosti i kulture izvan granica Republike Hrvatske, ponajprije

među inozemnim studentima kroatistike i slavistike, među prevoditeljima, znanstvenicima i nastavnicima na stranim sveučilištima i znanstvenim ustanovama. Uz program Škole, na kojoj ove godine sudjeluje osamdesetak predstavnika više od

20 zemalja, predstavljen je i zbornik radova 34. seminara "Raslojavanje jezika i književnosti". Program, bogat predavanjima o jeziku i književnosti te atraktivnim kulturnim događanjima, Slavističke škole održavat će se u vremenu od 21. kolovoza do 2. rujna u Dubrovniku. Zagrebačka slavistička škola desetljećima je lektoratima i predavanjima stranim slavistima uspješno posredovala naše nacionalne književnoteorijske, jezične i kulturne sadržaje, a više o Školi i drugim kroatistici bliskim sadržajima možete doznati na adresi www.hrvatskiplus.hr (Diana Šimurina-Šoufek)

Dr. Franjo Grčević (lijevo) i dr. Mladen Kuzmanović s polaznicima Škole

VIJESTI

KRAVATA CROATA U ZAGVOZDU

Na otvaranju ovogodišnjih Kazališnih susreta *Glumci u Zagvozdu*, organizatori i glumci kao zaštitni znak nosit će jedinstveni hrvatski modni detalj – kravatu *Croata*.

Kazališni susreti *Glumci u Zagvozdu* održavaju se još od godine 1998., a na njima umjetnici igraju predstave, održavaju koncerte, postavljaju izložbe.

Zajedno sa svojom publikom, mnogobrojnim posjetiteljima Zagvozda i poštovateljima umjetnosti, stvaraju nezaobilazno ozračje na ovom jedinstvenom festivalu u Hrvatskoj, na *daskama* od grma i kamena.

Modna marka *Croata*, utkavši simbol Susreta u dežene kravate, priključila se ovom vrijednom kulturnom projektu koji se po deveti put u ljetnim mjesecima održava u Zagvozdu.

(Igor Zgrabljić)

OTVORENA IZLOŽBA "55 GODINA U SLUŽBI ISELJENIKA"

U zadarskom Arsenalu 13. srpnja otvorena je izložba kojom se predstavlja više od pola stoljeća uspješnog djelovanja HMI, u ozračju održavanja Hrvatskih svjetskih igara, i uz prezentaciju djela trojice umjetnika iz iseljeničtva, V. Nevjestića, A. Cetina i A. Sardelića.

Izložbu "55 godina u službi iseljenika", popraćenu power point prezentacijom rada HMI i snimkom lipanjskog koncerta 1. susreta klapa iz iseljeničtva,

otvorio je Domagoj Ante Petrić, zamjenik ravnateljice Matice. Renomirani umjetnici, afirmirani u svojim domicilnim zemljama, Nevjestić u Francuskoj, a Cetin i Sardelić u Kanadi, ostali su povezani sa svojom domovinom i s HMI - darovavši joj neka svoja djela i povjerivši joj organizaciju izložaba.

Zadarsku izložbu priredile su djelatnice Matice u Zagrebu: Vesna Kukavica, Lada Kanajet Šimić, Željka Lešić, Ivana Rora i Nives Antoljak koja ju je ondje i postavila.

ZANIMLJIVOSTI

U HRVATSKU SE ZNATNO VIŠE LJUDI DOSELJAVA NEGO ODSSELJAVA

Prošle se godine u Hrvatsku iz inozemstva doselilo 14 230 osoba, dok ih se 6 012 odselilo, izvijestio je Državni zavod za statistiku. Hrvatski državljani čine 94 posto doseljenika iz inozemstva a među njima su najbrojniji doseljenici iz Bosne i Hercegovine (58,7 posto). Najčešća područja naseljavanja u podjednakom su omjeru grad Zagreb te Splitsko-dalmatinska županija

Marketing i promocija Hrvatske matice iseljenika

Budite poduzetni!

Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!

www.matis.hr

- Više od 800 000 klikova mjesečno iz Hrvatske i cijeloga svijeta izvrstan su izbor za oglašavanje na našem webportalu!
- Web stranice HMI čitaju se diljem svijeta, dostupne su na tri jezika (hrvatski, engleski, španjolski) i bilježe stalan porast posjećenosti.
- Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja: BANERI SPONZORIRANI ČLANAK SPONZORIRANJE RUBRIKE.
- Hrvatska matica iseljenika vam nudi mogućnost iznajmljivanja svoje multimedijalne dvorane, u samom središtu grada, na izvrstnoj lokaciji.

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA | Odjel za marketing i promociju | Voditeljica odjela: Ivana Rora

tel: (+385 1) 61 15 116 | mob. 099 6115 116 | fax: (+385 1) 61 11 522

Trg Stjepana Radića 3, 10 000 ZAGREB | HRVATSKA / CROATIA | E-mail: marketing@matis.hr

IN MEMORIAM: PREMINUO IVAN NOGALO

Bivši saborski zastupnik Ivan Nogalo preminuo je u 56. godini u Clevelandu. Zastupnik HDZ-a bio od 1995. do

2000. godine. Član HDZ-a bio je od 1989. do 2002., kada postaje jedan od utemeljitelja Hrvatskog bloka. Nogalo

je rođen 1950. u Slivnu, a od 1968. živio je u Clevelandu. Umro je 7. srpnja, a bit će pokopan u Slivnu. (HINA)

BRAZIL: HRVATSKA, ZVIJEZDA BRAZILSKIH MEDIJA ZAHVALJUJUĆI NOGOMETU

U zemlji koja ima 180 milijuna stanovnika, a nogomet je nacionalna strast i svetinja, bilo je dovoljno da FIFA izvuče, prošloga prosinca, Hrvatsku kao suparnika brazilskoj reprezentaciji na Svjetskom prvenstvu u Njemačkoj, da svi tiskani, audiovizualni i elektronički mediji na nju upute svoje zanimanje

Za Hrvatsku je to bila zlatna prilika. Nijedna promotivna kampanja ovdašnjih utjecajnih specijaliziranih agencija, koju bi se moglo angažirati, ne bi imala takav učinak ili privukla toliku pažnju Brazila na Hrvatsku, koliko su to učinile vijesti objavljivane u kontekstu Svjetskoga nogometnoga prvenstva.

Odjednom je sve što se odnosi na Hrvatsku počelo buditi golemu radoznalost u prostranstvima velikoga Brazila, a medijске su se kuće natjecale koja će donijeti zanimljiviju i originalniju reportažu, koja će objaviti bolji recept hrvatskoga jela, koja će pokazati ljepšu fotografiju. U razdoblju uoči prvenstva i za vrijeme njegova odvijanja objavljene su stotine reportaža, tekstova i priloga posvećenih hrvatskim temama.

Hrvatska kultura, podaci iz svakodnevnoga života i lijepi krajolici dnevno su ulazili u brazilске domove već dva mjeseca prije toliko očekivane utakmice. A njezine su prirodne ljepote i simpatična prezentacija izazvale veliko zanimanje Brazilaca.

Sve, ama baš sve vijesti o Hrvatskoj dobile su istaknuto mjesto, zauzele cijele stranice visokotiražnih

novina glavnih brazilskih gradova i ispunile priloge u televizijskim dnevnicima i drugim programima velike gledanosti u najelitnijim večernjim terminima.

Hrvatske udruge postale su istinskim stožerima za prihvata novinaru, a naše mogućnosti, skromne i nedostatne za pravi profesionalni pristup, bez materijalne potpore, morale su biti udvostručene, prilagođene i improvizirane, kako bismo mogli udovoljiti svim zahtjevima koji su nam stizali.

Velike novine iz svih brazilskih krajeva, radijske i televizijske stanice tražile su i intervjue Hrvate i njihove potomke, da zabilježe njihove osobne povijesti, da čuju kako su stigli u Brazil, koja su im sjećanja na djetinjstvo i mladost, jesu li sačuvali svoje običaje i, naravno, za koga će navijati na utakmici Brazila i Hrvatske te kakav očekuju rezultat.

Kao primjer zanimanja brazilskih medija, čitatelje *Matice* vjerojatno će iznenaditi podatak da su u Hrvatskom domu Alojzije Stepinac *Croatiae Sacrae Paulistanae*, gdje smo or-

organizirali javno gledanje utakmice, četiri televizijske mreže i novinari pet značajnih novina izravno pratili kako navijaju hrvatski iseljenici, njihovih potomci, članovi njihovih obitelji, prijatelji i drugi gosti, uz povremeno uključivanje uživo.

Sad, kad je to izuzetno naporno, ali i lijepo razdoblje za nama, možemo biti zadovoljni načinom na koji je iseljenička zajednica prikazala Brazilu svoju Hrvatsku. (Pablo Soto Bogdanić)

Najjednostavniji i najpouzdaniji način da redovito osigurate Vaš primjerak MATICE jest — pretplata. To je ujedno i najisplativiji oblik kupnje, jer platite deset, a dobijete svih dvanaest brojeva tijekom godine dana.

A pretplatiti se — vrlo je jednostavno: popunite priloženu narudžbenicu i uplatite odgovarajući iznos na navedeni račun HMI u Privrednoj banci Zagreb. MATICA će potom uredno stizati na Vašu adresu!

Čitajte MATICU, pretplatite se i preporučite Vaš omiljeni časopis članovima Vaše obitelji i Vašim prijateljima kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju njezine misije: da bude stalan i čvrst most između domovine i pripadnika hrvatske etničko-kulturne zajednice diljem svijeta

Ime i prezime / Name and surname _____

Adresa / Address _____

Grad / City _____ Država / State _____

Pošt. Broj / Zip Code _____ Tel. _____ Fax. _____

E-mail address _____ Datum / Date _____

Godišnja pretplata / Yearly subscription rate: USA 40 USD, Canada 55 CAD, Australia 55 AUD, New Zealand 40 USD, South Africa 40 USD, South America 40 USD, Europe 25 EUR, RH 100 HRK

MATICA — VAŠ PROZOR U REPUBLIKU HRVATSKU, VAŠ DOMOLJUBNI SPOMENAR!

Izdavač / Publisher: Hrvatska matica iseljenika / Croatian Heritage Foundation, 10000 ZAGREB / Republic of Croatia, Trg Stjepana Radića 3. tel ++385 1 61 15 116, fax: 61 10 933, e-mail: matica@matis.hr, website: www.matis.hr

Utihnula je glazba u Grožnjanu

Radionicu je od 9. do 16. srpnja pohađalo devet polaznika iz Australije, Mađarske, Makedonije, Srbije (Vojvodina) i Italije. Skupinu mladih koji su vrijedno radili vodili su poznati istarski etnomuzikolog i etno glazbenik Dario Marušić iz Pule i njegov suradnik Marino Kranjac, etno glazbenik iz Kopra (Slovenija)

Grožnjan, drevni srednjovjekovni gradić u sjeverozapadnoj Istri, petnaestak km udaljen od mora, ponosi se svojom bogatom tradicijom, kulturnom baštinom, ljepotom prirodnog ambijenta. Burna je povijest Grožnjana, po sebi dostatna za knjigu. Mijenjao je Grožnjan vlasnike, vladare i uprave, imao je pristanište na rijeci Mirni i željezničku postaju. Ni pristaništa ni željezničke postaje više nema, ali on je postao velegradom - umjetnosti. Brojni kulturno povijesni spomenici danas su pozornica kulturno-zabavnog života.

Deset tisuća polaznika svih uzrasta iz šezdesetak zemalja svijeta završilo je ovdje majstorske tečajeve uz radost svakodnevnog muziciranja. Nekadašnji polaznici sada su postali učitelji koji se još uvijek rado vraćaju u Grožnjan.

Upravo u ovom idiličnom gradu koncerata i galerija Hrvatska matica iseljenika je, u suorganizaciji s Hrvatskom glazbenom mladeži, organizirala drugu Etno glazbenu radionicu: *Glazba Istre* za pripadnike hrvatske autohtone manjine iz susjednih zemalja, hrvatskih zajednica u svijetu, ali i sve ljubitelje etno glazbe iz svijeta koji se žele upoznati s autentičnim oblikom i zvukom istarske tradicijske glazbe kroz suvremeni izričaj hrvatske etno glazbe. Kako je Grožnjan svakoga ljeta glazbeno susretnište velikog broja mladih ljudi iz cijeloga svijeta, ovo je lijepa prigoda za druženje i razmjenu glazbenih iskustava. Ove godine Radionicu je od 9. do 16. srpnja pohađalo devet polaznika iz Australije, Mađarske, Makedonije, Srbije (Vojvodina) i Italije. Skupinu mladih koji su vrijedno radili vodili su poznati istarski etnomuzikolog i etno glazbenik Dario Marušić iz Pule i njegov suradnik Marino Kranjac, etno glazbenik iz Kopra (Slovenija).

Napisala i snimila: **Melita Matijević**

Na terenskoj nastavi polaznici razgledaju instrumente u radionici tradicijskih glazbala gosp. Valtera Primožića u Kršanu

Mladi glazbenici vrijedno uvijek bave istarske pjesme

Polaznici na završnom javnom nastupu na Balvan Cityju u Grožnjanu

Mladi iseljenici u sedmodnevnom intenzivnom tečaju, vođeni vrsnim voditeljima, uspješno su savladali teorijska i praktična znanja iz osnova istarske tradicijske kulture i glazbe, te ih vješto primijenili pjevajući i svirajući na instrumentima koje su donijeli iz sredina iz kojih dolaze. Ovo dragocjeno glazbeno iskustvo polaznici će koristiti u radu kulturno-umjetničkih društava pri kojima djeluju. Povrh rada u Radionici program je bio obogaćen i terenskom nastavnim. Mlade iseljenike oduševio je topli prijam prilikom posjeta KUD-u *Ivan Fonović - Zlatela* u Kršanu gdje su se susreli s muškom i ženskom skupinom tradicijskih

svirača i pjevača i radionici istarskih tradicijskih glazbala gospodina Valtera Primožića, inače predsjednika KUD-a u Kršanu od njegova osnutka 1997. godine.

Radionica je okončana uspješnim javnim nastupom završne večeri na Balvan Cityju uz oduševljenje prisutnih; slučajnih i stalnih posjetitelja Grožnjana. Nakon završnog koncerta voditeljica Matičinog etno glazbenog projekta Melita Matijević polaznicima je podijelila Diplome o sudjelovanju na Etno glazbenoj radionici: *Glazba Istre*. Etno glazba Istre samo je početak istraživanja kojim želimo obuhvatiti sve tradicijske glazbe hrvatskih regija. ■

Pobijedio Švicarac Roger Federer

Ančić je bio ravnopravan, no Federer je u svakom setu znao izboriti prednost koja mu je donijela pobjedu 6:4, 6:4, 6:4. Ta tri simetrična rezultata mnogo su nam pokazala. Ančić je sve bliže velikom igraču Federeru kojega već sada mnogi smatraju najboljim u povijesti svjetskog tenisa

Dvadestčetverogodišnji Švicarac iz Bazela četvrti put zaredom osvojio je najveći i najpopularniji GRAND SLAM turnir koji svakom igraču najviše znači. U velikom finalu bio je bolji od dvadesetogodišnjeg vrlo agresivnog i već sada tehnički vrlo spremnog Španjolca Rafaela Nadala. Bilo je to 120., jubilarno natjecanje u toj teniskoj meki. Federer je i na ovom turniru pokazao svu raskošnost svog bogomdanog talenta i sjajnih igračkih mogućnosti. U finalu je bio bolji 6:0, 7:6, 6:7, 6:3. Hrvatska je i na ovogodišnjem Wimbledonu bila zastupljena sa svojim tenisačima i tenisačicama. Od igrača nastupali su Mario Ančić, Ivan Ljubičić, Ivo Karlović i Roko Karanušić, a od igračica Karolina Šprem, Jelena Kostanić, Ivana Lisjak i Ivana Abramović. Najviše nade polagali smo u Ljubičića i Ančića. Imali su i dobar ždrijeb pa smo vjerovali da bi se oba naša dva igrača mogla naći u četvrtfinalu. Nažalost, to je uspjelo samo Mariju Ančiću, koji se ipak nije plasirao u polufinale, jer ga je zaustavio ovogodišnji pobjednik briljantni Federer. U sjajnom meču, koji su mnogi smatrali finalom prije finala. Iako se Mario nadao reprizi godine 2002., kada je na wimbledonskoj travi eliminirao velikog protivnika. No, to se u njihovu petom međusobnom susretu ipak nije dogodilo. Ančić je bio ravnopravan, no i unatoč najboljoj igri, Federer je u svakom setu znao izboriti prednost koja mu je donijela pobjedu 6:4, 6:4, 6:4. No ta tri simetrična rezultata mnogo su nam pokazala. Ančić je sve bliže velikom igraču Federeru kojega već sada mnogi smatraju najboljim u povijesti svjetskog tenisa. Na putu do četvrtfinala Ančić je pobijedio Španjolca Nicolasa Almagra, Talijana Davida Saguinetti, Švicarca Wavrinku i Srbina Đokovića. No, i ove godine Ančić

je u Wimbledonu ostavio sjajan dojam i, kao što su nekada bili Nikola Pilić i Goran Ivanišević, postao ljubimcem teniski vrlo probirljive publike

Ivan Ljubičić je na čudan način zaustavljen u četvrtom kolu od Rusa Dmitrija Tursunova, iako je vodio 2:0 u setovima. Ivo Karlović izgubio je od Švicarca Wavrinke poslije borbe u pet setova. Roko Karanušić je prvi put u karijeri igrao u drugom kolu. Roko je crni niz neuspjeha na Grand Slam turnirima prekinuo pobjedom nad Nijemcem Rainerom Schuettlerom, igračem koji je prije dvije godine bio peti igrač na svijetu. U drugom je kolu poražen od Španjolca Juana Carlosa Ferrera. Jelena Kostanić nije nikada prošla prvo kolo u All England Clubu, pa nije ni ove godine. Možemo slobodno ustvrditi da naša tenisačica nije baš na 'ti' s travnatom podlogom. Pobijedila ju je Amerikanka Ashley Harkleroad. Ivana Abramović ostat će upamćena po neslavnom rekordu. Postala je prva hrvatska tenisačica koja je na Grand Slam turniru ostala bez gema. Pobijedila ju je ovogodišnja pobjednica Francuskinja Amalie Mauresmo. Karolina Šprem nije uspjela u trećem kolu protiv Čehinje

Vaidišove. Polufinalistica Roland Garrosa bila je prejaka za našu prvu tenisačicu. Vaidišova je pobijedila u tri seta

Sve u svemu bio je to uspješan nastup Marija Ančića i veliki "peh" Ivana Ljubičića, koji je, sigurno, mnogo bolji igrač od Tursunova. No, jamačno mu trava ne odgovara. A ove je godine imao bolji ždrijeb no ikada. Mario Ančić nastavlja tradiciju sjajnih Hrvata koji su u Wimbledonu postizavali velike rezultate. Sjetimo se samo fantastičnog Franje Punčeca koji je 1938. i 1939. godine igrao u polufinalu i oba puta izgubio od kasnijih pobjednika Donald Budgea i Richarda Riggsa. Bio je bez konkurencije najbolji hrvatski tenisač prije Drugoga svjetskog rata. Nikola Pilić je godine 1976. igrao u polufinalu Wimbledonu, a 1962. s partnerom Borom Jovanovićem u finalu igre parova. Naš najveći tenisač svih vremena Goran Ivanišević je 2001. bio pobjednik Wimbledonu, a 1992., 1994. i 1998. igrao u finalu toga slavnog i drevnog turnira. Velika nada hrvatskog tenisa Mario Ančić bio je 2004. godine u polufinalu. Spособan i spreman da iduće godine bude ponovno jedan od favorita Wimbledonu. Pred njim je doista velika budućnost ■

Napisaao: **Fredi Kramer**

ITALIJA PO ČETVRTI PUT

U finalnom susretu u Berlinu nogometaši Italije svladali su Francusku s 5:3 boljim izvođenjem jedanaesteraca, nakon što je utakmica nakon 120 minuta igre završila 1:1. Talijani su tako po četvrti put postali svjetski prvaci nakon 1934., 1938. i 1982. godine

U 12 njemačkih gradova: Berlinu, Dortmundu, Frankfurtu, Gelsenkirchenu, Hamburgu, Hannoveru, Kaiserslautenu, Kölnu, Leipzigu, Münchenu, Nürnbergu i Stuttgartu održavala su se od 9. lipnja do 9. srpnja natjecanja 32 reprezentacije ždrijebom podijeljenih u 8 skupina s po 4 momčadi. Hrvatska je reprezentacija nastupala u grupi F zajedno s reprezentacijom Brazila, Australije i Japana. Nažalost, naša se vrsta nije uspjela plasirati u drugi krug. Kolikogod smo bili ponosni na našu reprezentaciju koja je uspješno i efektno završila borbe u kvalifikacijama, toliko smo sada tužni i razočarani jer je nastup na 18. Svjetskom prvenstvu bio loš.

Hrvatski je nogomet od 1996. prisutan na 3 Svjetska i 2 Europska prvenstva. No, nikada prije od naše samostalnosti nije stvorena takva pozitivna atmosfera praćena sjajnom medijskom pratnjom kao za ovo SP u Njemačkoj. Od Domovinskog rata Hrvatska nije bila toliko složna i ujedinjena kao na nogometnom prvenstvu u Njemačkoj. Ljudi su zaboravili na svoje brige i probleme, radovali su se i zabavljali u iščekivanju prvih borbi u F-skupini. Nisu ih pokolebali ni porazi u prijateljskim utakmicama. Gotovo su slijepo vjerovali u snagu novih *Vatrenih*. Bili su puni optimizma i nade. Jednako kao oni sretnici koji su uspjeli nabaviti ulaznice, i Hrvati u domovini i oni u iseljeništvu. I onda je u prvom nastupu došao minimalni poraz 0:1, poraz od Brazila. Naši igrači, vodstvo reprezentacije, a i naša javnost zavaravali su se odličnim dojmom koji su hrvatski nogometaši ostavili na Olimpijskom stadionu u Berlinu. Štoviše, zavladała je velika euforija, kao što je činjenica da je nakon povratka naših igrača svojim kućama i svojim klubovima, gotovo zavladała atmosfera linča

Napisao: **Fredi Kramer**

JAPAN I AUSTRALIJA NESAVLADIVE PREPREKE

Dva neodlučna rezultata protiv Japana i Australije bila su ravna porazima. Brojna navijačka vojska u Njemačkoj ostala je u Nürnbergu razočarana nakon 0:0 s Japanom. Na toj utakmici Dario Srna je promašio udarac s bijele točke, što je, nedvojbeno, loše djelovalo po velikoj vrućini i na igrače i na igru. Mnogi misle da su se hrvatski reprezentativci previše potrošili protiv Brazila, umjesto da su se čuvali za Japan i Australiju, te eventualno pobjedama tražili prolazak u drugi krug. Nažalost, to se nije dogodilo. U trećem nastupu u F-skupini Australija je zasluženo s 2:2 protiv Hrvatske ostala u konkurenciji i tako nastupila u drugom krugu. Australci su dobili Japan i dva su puta protiv naše reprezentacije uspjeli izjednačiti rezultat. Taktički su bili spremni svoju igru prilagoditi prema rezultatu. Imali su moć to provoditi. Naši su igrači morali u tom, odlučujućem dvoboju biti mudri-

ji, oprezniji, borbeniji i brzi. Nikako ne podcjenjujući protivnika, koji je, htjeli mi to priznati ili ne, djelovao mnogo bolje od naše vrste

Valja znati, velik broj njihovih igrača nastupa u boljim klubovima u inozemstvu od naših. Primjerice u engleskoj Premier ligi. Na klupi su imali iskusnog trenera kakav je Guus Hiddink, koji je izvrsno pripremio svoju momčad u svakom pogledu, fizički, psihički i taktički.

Za razliku od australskih reprezentativaca, mnogi naši u svojim inozemnim sredinama baš nisu uvijek standardni. Neki često griju rezervne klupe. Stoga i nisu bili u željenoj formi. Svakako najviše su pokazali Stipe Pletikosa, Robert Kováč Josip Šimunić, a to je ipak mnogo premalo za skupnu igru jedne reprezentacije koja je na poprište 18. Svjetskog prvenstva doputovala s velikim ambicijama. Neki su igrači podbacili. Koncept priprema bio je loš. Naši momci odigrali su pet teških utakmica, od toga tri sa su-

PRVAK SVIJETA

dionicima Svjetskog prvenstva (Španjolska, Poljska, Iran). Računajući sve tri utakmice u F-skupini, hrvatski izabranici na protivnička vrata pucali su 33 puta. Imali su 21 udarac iz kuta. Skrivali su 69 prekršaja. Jedanaesterac u korist naše reprezentacije Srna nije realizirao, dok je jedan jedanaesterac protivnik realizirao. Ukupno gledajući na čitav tijek priprema, moramo sa žalošću konstatirati da su hrvatski igrači bili kondicijski najslabije pripremljeni na Svjetskom prvenstvu u Njemačkoj. Nije teško izračunati da se samo na putovanja na pripremne susrete potrošilo oko 40 sati, što je grozan podatak. Ako bi se ta putovanja zanemarila, velik je problem što su samo petorica igrača odigrala sve četiri utakmice, petorica tri, a Šimunić dvije.

Iz svega toga nije teško zaključiti da su pripreme hrvatske reprezentacije za Svjetsko prvenstvo u Njemačkoj odrađene diletantski. One su zapravo najveći promašaj. Ova je generacija zajedno s izbornikom protiv Australije odigrala svoju najgoru utakmicu u najvažnijemu trenutku. Svaka čast Zlatku Kranjčaru za odlično odrađeni kvalifikacijski ciklus, ali ostao je samo na njemu. Za veliku scenu 18. Mundiala nije bio spreman. Treba istini pogledati u oči. Hrvatska reprezentacija u Njemačkoj nije ni u jednom susretu dominirala na sredini terena, a tamo se dobivaju ili gube utakmice. Ne smijemo se više zavaravati. Debakl u Njemačkoj nije i propast svijeta. Našu nogometnu stvarnost čekaju novo poglavlje i nova iskušenja već 16. kolovoza u Napulju u prijateljskoj utakmici protiv Italije.

Kvalifikacijsku utrku za Europsko prvenstvo 2008. godine u Austriji i Švicarskoj počinjemo kod kobnog Nizozemca Guusa Hiddinka kao novog izbornika Rusije, čija nas nacionalna vrsta dočekuje 6. studenoga u Moskvi. Do kraja ove godine naši će momci imati još tri izlučna dvoboja za kontinentalnu smotru godine 2008. Bit ćemo domaćini Andori 7. listopada, a samo četiri dana poslije nas gost bit će reprezentacija Engleske. Petnaesto-ga studenoga na rasporedu je utakmica u Izraelu. U našoj skupini još su Make-donija i Estonija. Samo dvije prvoplasira-

ne reprezentacije steći će pravo nastupa na prvenstvu Starog kontinenta.

Gorčina zbog ispadanja u prvome krugu SP-a dugo će trajati među našim zaista odličnim navijačima. Koliko dugo, ovisit će o budućim nastupima reprezentacije, koja nema vremena za plakanje. Trenutačno deprimirajuće stanje javnosti i nogometnog miljea sugerira da nas na putu za EP očekuje pakao. Put posut trnjem. Hrvatska će po imenima imati slabiju reprezentaciju, a mnogo teže protivnike nego u kvalifikacijama za SP. Stoga se sada očekuju mudri potezi našega najvišeg nogometnog foruma, koji treba jamčiti naše bolje nogometno sutra. Mnogima će se morati zahvaliti i pronaći nove snage za novu akciju.

Robert Kovač, jedan od trojice naših najboljih igrača na SP-u u Njemačkoj, još uvijek veoma razočaran i rezigniran nakon prebrzog ispadanja, rekao je: "Izbornika Kranjčara ne krivim ni za što. Jedino nije bilo dobro što smo previše putovali i igrali mnogo utakmica. U pripremama su nas "ubili" onaj Wolfsburg i Ženeva. Napadači nisu krivi. Ne želim nikoga imenovati, ali može im se jedino zamjeriti da su premalo trčali. No, ako napadači nemaju lopti, onda je to problem. Lako

je bilo Šukeru nabijati, kada su ga Boban i Asanović hranili pravim loptama. Naši su napadači "visjeli u zraku", nije bilo ni pravih centarsuteva, ničega... Razmišljao sam o oprostaju od reprezentacije, ali još nisam odlučio. Ostao bih zbog navijača, nije to laka odluka".

Očekujući pomladenu i preporođenu momčad za godinu 2008., valja znati da Hrvatska i Mađarska žele za šest godina organizirati Europsko nogometno prvenstvo. Zato nema bolje prigode nego učiti od Nijemaca, vrhunskih majstora organizacije, koji u pripremi prvenstva i u samom njegovu tijeku ništa nisu ostavili slučaju. Njemci su potvrdili i svoje vrhunske profesionalne kvalitete u golemom organizacijskom aparatu. Sve je teklo točno u najavljeni minutu. Infrastruktura kao iz snova. I ključan čimbenik – savjestan i odgovoran čovjek, pa je stoga i konačna ocjena – izvrstan. Naši organizatori već su promatranjem mnogo toga mogli naučiti, utvrditi što nam nedostaje za jednu perfektu organizaciju. A nedostaje nam dosta toga. No moramo se uzdati u naše sposobnosti, u naše ljude koji, kada hoće, mogu mnogo napraviti. Dosadašnja je praksa pokazala da su Hrvati znali biti ne samo sjajni domaćini nego i perfektni organizatori. Eventualno povjerenje UEFA-e treba opravdati. A reprezentacija? Treba je stvoriti, naravno, bez kalkulacija, hrabrošću, srcem i znanjem. ■

NOGOMETAŠI TEK 22. NA SP U NJEMAČKOJ

Hrvatska nogometna reprezentacija zauzela je tek 22. mjesto na Svjetskom prvenstvu u Njemačkoj. *Vatreni* se nisu uspjeli plasirati u drugi krug Svjetskog prvenstva, nakon što su izgubili u susretu protiv Brazila, te remizirali s reprezentacijama Japana i Australije. Iako je izbornik reprezentacije Zlatko Cico Kranjčar uoči Svjetskoga prvenstva najavio čak i ponavljanje uspjeha *Vatrenih* iz 1998. godine, zbog neuspjeha i neostvarenih ciljeva ovih će dana podnijeti izvještaj Stručnoj komisiji HNS-a te vjerojatno morati napustiti trenersko mjesto reprezentacije.

Nakon remija s reprezentacijom Australije hrvatska je reprezentacija nastavila niz bez pobjeda na šest utakmica, čime je izjednačila neslavni rekord iz 1999. godine. U posljednjih šest susreta *Vatreni* su upisali tri neodlučena ishoda i čak tri poraza. Naime, odabranici Zlatka Kranjčara izgubili su od Poljske (0:1), Španjolske (1:2) i Brazila (0:1) što je najduži niz poraza od hrvatske neovisnosti. Neodlučene ishode upisali smo protiv Irana (2:2), Japana (0:0) i Australije (2:2), a poražavajuće je da u posljednja četiri oglada do utakmice s Australijom hrvatski igrači nisu postigli ni jedan pogodak, jer je strijelac u susretu sa Španjolskom bio suparnički branič. Na kraju, istaknimo da će susret između Hrvatske i Australije ostati zabilježen kao svojevrsni raritet. Naime, od 23 prijavljena igrača za Svjetsko prvenstvo u redovima australske reprezentacije čak sedmorica su podrijetlom Hrvati, dok su u redovima *Vatrenih* trojica igrača koji su rođeni u Australiji, no izabrali su domovinu svojih roditelja!

VATERPOLISTI IZBORILI SVJETSKO PRVENSTVO

Hrvatska vaterpolska reprezentacija osigurala je plasman u polufinale Svjetske lige zauzevši prvo mjesto na drugom turniru C-skupine Svjetske lige, što se igrao u Šibeniku. Naše 'barakude' svladale su

Napisala: **Nikolina Šutalo Petan**

Rusiju i Srbiju i Crnu Goru te u trećoj utakmici izgubile od Španjolske, no taj ishod nije utjecao na plasman reprezentacije. Istodobno, naši su se vaterpolisti izravno plasirali i na sljedeće Svjetsko prvenstvo.

Ždrijebom skupina za 7. Europsko prvenstvo rukometašica što će se od 7. do 17. prosinca ove godine održati u Švedskoj odlučeno je da rukometašice Hrvat-

ske igraju u skupini C, u Stockholmu, zajedno sa svjetskim prvakinjama Rusijom, te Ukrajinom i Švedskom.

Na EP-u će nastupiti 16 reprezentacija podijeljenih u četiri skupine, a naslov europskih prvakinja brane Norvežanke. Prvenstvo će se održati u četiri grada - Stockholmu, Göteborgu, Malmö i Skövdeu. To će prvenstvo biti četvrto za naše rukometašice, a do sada je naša reprezentacija zabilježila 5. mjesto u Njemačkoj 1994. godine, 6. mjesto u Danskoj 1996. i 13. mjesto u Mađarskoj ggodine 2004.

WIMBLEDON U ZNAKU ANČIĆA I LJUBIČIĆA

Ovogodišnji teniski turnir u Wimbledon, bio je jedan od najuspješnijih za Ivana Ljubičića i Marija Ančića. Iako je izgubio u četvrtfinalu od prvog igrača svijeta i pobjednika Wimbledona Švicarca Rogera Federera, Ančić je odigrao odličan meč, dokazavši kako je trenutačno među najboljim tenisačima svijeta na travi. Naime, u uvertiri najvećeg turnira na travi, Mario je drugu godinu zaredom slavio na ATP turniru u nizozemskom Hertogenboschu svladavši u finalu Čeha Jana Hrných. Ančić je tako obranio prošlogodišnji naslov iz Hertogenboscha, i to su zasad njegova jedina dva ATP naslova u karijeri.

Ivan Ljubičić je ove godine otišao nadalje na ovom turniru. Iako je u dvoboju 3. kola izgubio je od Rusa Dmitrija Tursunova s neizvjesnih 3:2 u setovima, Ljubo može biti vrlo zadovoljan jer je u svojem sedmom posjetu Wimbledonu imao veliku prigodu prvi put izboriti nastup u drugome tjednu turnira. Naime, Ljubičić je vodio s 2-0 u setovima, servirao za meč, imao i meč-loptu, ali među posljednjih 16 ipak se plasirao vrlo dobri Rus.

Od ostalih hrvatskih tenisača relativno uspješni su bili Karolina Šprem koja je poražena u susretu trećeg kola od desete nositeljice Čehinje Nicole Vaidisove. Nakon uspješno prebrođenih kvalifikacija, svojim nastupom može biti veoma zadovoljan i Roko Karanušić koji je u borbi za 3. kolo izgubio od 24. nositelja Španjolca Juana Carlosa Ferrera. Jelena Kostanić ni u šestom pokušaju nije uspjela upisati prvu pobjedu u Wimbledonu, pa je kao i prijašnjih godina zaustavljena već u 1. kolu. Pobjednica Wimbledona, Francuskinja Amelie Mauresmo u 1. kolu svladala je našu Ivanu Abramović, dok prvu stepenicu nisu uspjeli proći ni Ivana Ljubičić i Ivo Karlović.

USPJEH MIRKA FILIPOVIĆA

Hrvatski majstor borilačkih vještina Mirko Filipović plasirao se u poluzavršnicu Svjetskog prvenstva u *Prideu* za godinu 2006. nakon pobjede nad japanskim borcem Hidehitom Yoshidom. Do 19. pobjede u 25 susreta po *Pride* pravilima Filipović je došao dobrom taktikom kojom je, višestrukoga svjetskog prvaka i olimpijskog pobjednika u judu 1992. godine u Barceloni, Yosidu uzastopnim udarcima desnom nogom onеспособio za daljnju borbu. Plasman u poluzavršnicu ostvarili su još Brazilci Minotaur i Silva, Amerikanac Barnett te naš Filipović. Završni turnir četvorice najboljih, koji će u među-

sobnom obračunu odlučiti tko će postati apsolutni svjetski prvak, održat će se 10. rujna u Saitama areni, a prvi Filipovićev protivnik trebao bi biti Brazilac Silva.

HOKEJAŠICE PRETPOSLEDNJE U PRAGU

Hrvatska ženska reprezentacija u hokeju na travi ove je godine prvi put nastupila na Alpskom kupu, te je u konkurenciji šest ekipa u Pragu osvojila peto mjesto.

Naše su hokejašice izgubile oba dvoboja u skupini, od domaćina Češke s 2:3, te od kasnijeg pobjednika Italije s 0:3, a u utakmici za peto mjesto bile su bolje od Švicarske nakon boljeg izvođenja

kaznenih udaraca. Nogometaši Osijeka nisu uspjeli plasirati se u 3. kolo Intertoto kupa.

Nakon što su u Osijeku remizirali s ciparskim Ethnikos Achnasom 2:2., u uzvratu su odigrali 0:0, pa su Ciprani slavili zbog golova u gostima.

MAMIĆ NAJOMILJENIJI U NJEMAČKOJ

Hrvatski košarkaš Matej Mamić izabran je za naomiljenijega igrača Njemačke košarkaške lige po izboru gledatelja i dobit će kao nagradu unikatni prsten.

Kapetan berlinske ALBE dobio je čak 41 posto ili 12 480 glasova navijača na internetskoj stranici Lige. Mamić je nakon teške ozljede koja je prijetila završetkom karijere svojim optimizmom zadobio sve simpatije i držim da je zaslužen pobjeđio u izboru, kazao je šef Njemačke košarkaške lige Jan Pommer.

Mamić je na utakmici s Trierom 26. studenoga 2005 doživio težak pad, a ozljede kralježnice bile su takve da mu je prijetila paraliza. Ustrajnim vježbanjem, snagom volje i optimizmom Mamić se čudesno oporavio, te kani i dalje igrati košarku.

USPJEŠNI KANUISTI, PRESKAR I MLADI PLIVAČI

Hrvatska reprezentacija osvojila je brončano odličje u disciplini C1 spust na Svjetskom prvenstvu u kanuu na divljim vodama u češkim Karlovim Varyma. Broncu su izborili Emil Milihran, Tomislav Lepan i Igor Gojić, koji su imali treći rezultat, iza Nijemaca i Čeha.

Istodobno je Emil Milihran osvojio zlatnu medalju u kanuu na divljim vodama u klasičnoj (dugoj) utrci te time ostvario najveći uspjeh karijere.

Hrvatski boksač u teškoj kategoriji Mario Preskar upisao je prvu pobjedu ove godine, svladavši jednoglasnom odlukom sudaca 29-godišnjeg Amerikanca Matthewa Greera.

Preskaru je ovo bio prvi meč ove godine i 11. u karijeri. Do sada je ubilježio deset pobjeda (6 nokautom) i jedan neodlučeni ishod. Trener našega najperspektivnijeg boksača je Leonardo Pijetraj, a menadžer mu je legendarni Don King.

Mladi hrvatski plivači Mario Todorović i Dominik Straga osvojili su srebrnu, odnosno brončanu medalju u disciplini 100 metara leptir na Europskom juniorskom prvenstvu u Palma de Mallorci.

VLAŠIĆ I DALJE SKAČE USPJEŠNO

Hrvatska atletičarka Blanka Vlašić nastavlja seriju usješnih skokova uvis. Najprije je zauzela drugo mjesto na "Super Grand Prix" mitingu u Ateni, a potom je na skakačkom mitingu u mađarskom Salgotarjanu pobijedila u skoku uvis s preskočena 203 centimetra, čime je izjednačila hrvatski rekord. Vlašić je tim skokom ujedno postavila i novi rekord mitniga, jer je stari, s 201 cm, držala svjetska rekorderka Bugarka Štefka Kostadinova.

Na mitingu Znamenskij, održanom u gradu Žukovskiju pokraj Moskve, Blanka je ponovno slavila, ovaj put skokom preko 202 cm, potpuno nadmašivši Ruskinju Jelenu Slesarenko, koje je osvojila drugo mjesto s preskočenih 1,95 metara.

Na drugom mitingu iz serije Zlatne lige, na kojem je Blanka prvi put nastupila sa zlatnim brojem (kao jedna od kandidatkinja za osvajanje milijun dolara vrijednih zlatnih poluga) Blanka je unatoč preskočena 2 metra, kao i još tri natjecateljice, osvojila 'tek' četvrto mjesto te time ispala iz konkurencije za osvajanje bogate nagrade.

Zanimljivo je da je Blanka u 2006. čak devet puta preskočila dva metra (3 puta na otvorenom, 6 puta u dvorani), a s 32-godišnjom Bugarkom Venelinom Venevom drži rekord sezone na otvorenom (203 cm).

DID YOU KNOW THAT THE CRAVAT ORIGINATED FROM THE CROATS?

Young men and girls tied kerchiefs around their loved ones' necks as a sign of fidelity. This spontaneous act of love spread around the world like wildfire, and these kerchiefs became known as cravats in the 17th century after the Croatian soldiers who wore them. At all contemporary weddings in the world a tie is a vital fashion accessory in all its variations (a cravat, a bow tie, a starched shirt front, a formal tie etc.) The kerchief, which the fiancée or wife tied around her husband's or fiancé's neck was a sign of a lasting relationship. Today therefore, the clothes worn by a bride and groom are deeply related. In the tradition of that original tie, Croatia is recognized as the supreme expression of the fidelity, beauty and dignity of those entering into marriage, and as a symbol of the future before them. Croatia ties, always so unique, personal and spontaneous, are tied around an excellent shirt and framed by a top quality Croatia suit.

JESTE LI ZNALI DA KRAVATA POTJEČE OD HRVATA?

Mladić i djevojka svezali su si rupce oko vrata u znak vjernosti. Taj spontani čin ljubavi kao požar se proširio svijetom, a ti su rupci u 17. stoljeću nazvani kravata po hrvatskim vojnicima. Na svim suvremenim vjenčanjima u svijetu kravata je nezaobilazan modni dodatak u svim svojim varijantama (kravata, leptir kravata, plastron, svečana kravata) itd. Rubac koji je oko vrata zaručnika/ muža svezala zaručnica/žena znak je trajne veze. Danas je stoga mladenkina i mladoženjina odjea u dubokom suodnosu. Na tragu prvog vezanja, Croata je prepoznata kao vrhunski izraz vjernosti, ljepote i dostojanstva osoba koje ulaze u brak i kao simbol budućnosti koja je pred njima. Kravata Croata, uvijek tako jedinstvena, osobna i spontana, veže se na izvrsnu košulju te uokviruje vrhunskim Croata odijelom.